

Årsredovisning 2021

FINANSIERING

The background is a complex digital collage. It features a blue-toned grid with various financial data visualizations. A prominent orange line graph trends upwards from the left towards the top right. Below it, a series of light blue and grey vertical bars of varying heights are visible. In the lower-left quadrant, there are several stacks of white coins. The overall aesthetic is modern and corporate, with a focus on financial themes.

Dnr 22-2724

Innehåll

Generaldirektören har ordet	5
Om Finansinspektionen.....	9
Finansinspektionens uppdrag	9
Så finansieras FI	10
Organisation och ledning.....	10
Styrelsens sammansättning	11
Läsanvisningar	12
Årsredovisningens disposition	12
Mätmetoder.....	12
Kostnader, intäkter och tid.....	12
Tabeller och diagram	13
Övergripande Finansinspektionen.....	14
Samlad bedömning FI	14
Tillsynsverksamheten störst.....	17
Ekonomiskt resultat.....	20
Tillsyn	24
Återrapporteringskrav enligt regleringsbrevet	24
Verksamhetsöversikt.....	25
Återrapportering av tillsynsinsatser	28
Banktillsyn.....	28
Försäkringstillsyn	31
Tillsyn av värdepappersmarknader och fonder	37
Konsumentskydd	43
Penningtvätt.....	46
Informations- och cyberrisker	47
Hållbarhetsfrågor	49
Systemstabilitet och makrotillsyn.....	53
Rapportering	56
Enhetlig datahantering	56
Ingripanden.....	56
Resultatbedömning	59
Regelgivning.....	61
Återrapporteringskrav enligt regleringsbrevet	61

Verksamhetsöversikt.....	61
Resultat.....	61
Föreskriftsarbete	62
Resultatbedömning	64
Internationell reglering och tillsyn	65
Verksamhetsöversikt.....	65
Europeiskt samarbete	66
Regionalt samarbete	68
Globalt samarbete.....	68
Resultatbedömning	70
Tillståndsprövning	71
Återrapporteringskrav enligt regleringsbrevet.....	71
Verksamhetsöversikt.....	71
Effektivisering av tillståndsprövningen.....	72
Resultat.....	73
Resultatbedömning	76
Övrig verksamhet	77
Finansiell folkbildning	77
Finansmarknadsstatistik.....	81
Samhällsskydd och beredskap.....	81
Avgifter till EU:s tillsynsmyndigheter.....	84
Krigsförsäkringsnämnden.....	84
Övrig återrapportering	86
Lokalförsörjning.....	86
Avgiftsredovisning	86
Rapporterade uppdrag	91
Kompetensförsörjning	93
Attraktiv arbetsgivare	93
Resultatbedömning	96
Finansiell redovisning.....	97
Resultaträkning	97
Balansräkning	98
Balansräkning fortsättning.....	99
Anslagsredovisning	100
Tilläggsupplysningar och noter.....	101
Sammanställning över väsentliga uppgifter	114
Sammanställning över väsentliga uppgifter fortsättning.....	115

Styrelsens ersättningar under 2021 och övriga uppdrag	116
Intern styrning och kontroll	117
Beslut om årsredovisningen	119
Vårt ställningstagande.....	119

Finansinspektionen
Box 7821, 103 97 Stockholm
Besöksadress Brunnsgatan 3
Telefon +46 8 408 980 00
finansinspektionen@fi.se
www.fi.se

Generaldirektören har ordet

Normalisering. Det var väl vad alla såg fram emot inför 2021. Efter ett år präglad av ett virus som ställt det mest på ända – och orsakat sorg och smärta för många – gav vaccinationerna hopp om en vändning. Den kom också. Redan under första kvartalet gick döds- och sjukdomstalen snabbt neråt. Och gradvis kunde samhället öppnas igen.

Det påverkade förstås även oss på FI. Efter en lång period med arbete på distans kunde vi efter sommaren åter träffa våra kollegor på kontoret. Jag minns med särskild glädje ett möte i november där vi i ledningsgruppen fick hälsa välkomna de många nya medarbetare som hade börjat på FI sedan mars 2020. Och vi började vänja oss vid det som kommer att bli det nya normala, att alla inte är på plats på kontoret alla dagar. Hybridmöten blev vardag. Det har inte varit utan praktiska och tekniska stötestenar, men vi lär oss. Även FI:s externa verksamhet började återgå till mer normala former. Tillsynsbesök och möten med företag under tillsyn kunde på nytt ske öga mot öga och vid behov på plats hos företag under tillsyn.

Även på andra sätt såg vi att pandemins ekonomiska effekter ebbede ut. Understödd av massiva insatser under pandemins inledning kom svensk ekonomi snabbt ur svackan. Vi beslutade därför under 2021 att ta tillbaka de exceptionella åtgärderna som vi hade satt in i pandemins början. I september återinförde vi reglerna om amorteringskraven och höjde det kontracykliska buffertkapitalkravet på bankerna till 1 procent, med sikte på att etablera en normalnivå på 2 procent. Vår rekommendation till bankerna att vara återhållsamma med utdelningar, löpte också ut under hösten.

Allt har inte återgått till det vi är vana vid

Men allt är inte på väg mot det normala. Det gäller inte minst tillgångspriser och skulder. På vissa områden, bland annat bostadsmarknaden, har uppgången till och med förstärkts i spåren av pandemin. Skulder för hushåll och kommersiella fastighetsföretag har ökat betydligt och i synnerhet fastighetsföretagen har blivit mer sårbara. Att bostadspriserna har stigit kan delvis kopplas till ändrade konsumtions- och livsmönster, men det hänger även samman med en allmän uppgång i tillgångspriser både i Sverige och i omvärlden. Prisuppgången drivs inte minst av låga räntor, extra nedtryckta av centralbankers värdepappersköp, som dels gör det billigt att låna, dels gör att placerare söker sig till mer riskfyllda tillgångar i jakt på avkastning. Sårbarheterna ökar på så sätt på många områden.

Ett annat område där få tecken på normalitet finns är det globala klimatet. Klimathotet beror förstås primärt på faktorer långt utanför FI:s ansvarsområde, men vi har i uppdrag att arbeta för att det finansiella systemet ska bidra till en hållbar utveckling. Sedan den 1 januari 2022 har vi en ny hållbarhetsavdelning som ska utveckla det arbetet. Klimathotet är globalt och FI arbetar mycket på global nivå med dessa frågor. Ett exempel är att jag leder ett arbete inom Internationella samarbetsorganisationen för värdepapperstillsyn (Iosco) för att ta fram en global standard för hållbarhetsredovisning. Den syftar till att göra det möjligt för finanssektorn att styra investeringar från klimatskadliga verksamheter till det som bidrar till klimatomställningen. Arbetet presenterades på FN:s klimatkonferens i Glasgow 2021. Att det var min enda tjänsteresa utomlands förra året säger en del om att coronapandemin inte är över, men kanske också något om det nya normala, där internationella möten i långt högre grad kommer att hållas på distans.

Vi hanterar tusentals ärenden

Men allt som händer på FI handlar förstås inte om krishantering, stora stabilitetsfrågor och globala hot. I själva verket är det tvärtom. FI är också ett stort maskineri där vi handlägger, analyserar och fattar beslut. Tusentals ärenden passerar myndigheten varje år.

Många ärenden rör tillstånd. Ett företag vill starta finansiell verksamhet och söker tillstånd. Ett annat vill ändra något i sin pågående verksamhet. Ett icke-finansiellt företag vill notera en aktie på en börs. Och så vidare. Listan kan göras (nästan) hur lång som helst. Påståendet att utan FI stannar finansmarknaden kan låta pretentiöst, men är likväl sant. FI har därför satsat på att effektivisera hanteringen av tillståndsärenden. Vi ser goda resultat och mer kommer.

Inom tillsynen handläggs också många ärenden. En del är formella undersökningar av företagens regelefterlevnad. De kan vid allvariga överträdelser leda till sanktioner och ytterst till att ett företag förlorar tillståndet att bedriva finansiell verksamhet. Under året har flera ingripanden ägt rum. Sanktionerna har varit av olika slag beroende på överträdelsernas allvar. I ett fall har vi återkallat företagets

tillstånd med hänvisning till stora brister i den finansiella rådgivning som företaget ägnat sig åt. Det visar att ett tillstånd att driva finansiell verksamhet är villkorligt och beroende av att företaget fortlöpande ser till att inte göra avsteg från regelverkets krav.

Vissa ämnen har vi grävt mer i under året

Penningtvätt är ett område som FI ägnade stor uppmärksamhet åt även under 2021. Vi fortsätter att utveckla samarbetet med andra myndigheter. Vi välkomnar också nya regler om utvidgat informationsutbyte med och mellan banker och andra företag med ansvar att se till att de inte utnyttjas för penningtvätt. Vi har inriktat undersökningar mot delvis nya typer av verksamheter, till exempel växlingskontor där risken för penningtvätt kan antas vara särskilt stor.

Ett annat område som fortsätter att ha hög prioritet är konsumentkrediter, där vi ofta har samarbetat med både Kronofogden och Konsumentverket. Vi har gjort flera analyser för att bättre förstå vilka som löper störst risk att få betalningsproblem och vilka typer av företag som innebär störst risker för konsumenter. Vi gav också ut nya allmänna råd som förtydligar god kreditgivningssed och vilken information som långivare bör hämta in och använda i en kreditprovning. Vi kommer att följa upp råden framöver för att säkerställa att lån ges på grunder som inte undergräver låntagarnas ekonomi.

Vid pandemins utbrott fick vi och andra klart för oss att företagsobligationsfonder kan förvärpa likviditetsstörningar och störa kreditförsörjningen. Som en uppföljning har vi bland annat analyserat och lämnat förslag på bättre verktyg för likviditetshantering i fonder. Det är ett arbete som fortsätter på internationell nivå med fokus på hur kreditgivning via icke-banker ska göras mer robust. I samma anda har vi drivit på förändringar på den svenska företagsobligationsmarknaden för att förbättra likviditeten i handeln.

Under året har vi också lagt tid på att granska företag som ingår i den finansiella infrastrukturen för betalningar. Vi har särskilt fokuserat på det faktum att dessa företag allt oftare lägger ut kritisk verksamhet på andra aktörer. Att företagen har bra koll på sina underleverantörer och ordentliga rutiner för att undvika driftstörningar är centralt för att motverka stopp i betalssystemet, avbrott som kan få mycket stora negativa effekter.

Och vi gjorde väldigt mycket mer under 2021. Något av det, men förstås inte allt, framgår av den här årsredovisningen. Läs den gärna.

Vi måste fortsätta förbereda oss för det oväntade

I slutet av 2021 tvingades vi på nytt att övergå till distansarbete. I februari släppte regeringen på alla formella restriktioner och vi kunde i mitten på månaden börja arbeta från kontoret igen. En stor lättnad, men pandemin är inte över. Vi får inse att

coronaviruset är något vi måste leva med ännu ett tag. Ändå känns det som att vi har kommit närmare det nya normala som kommer att etableras när pandemin är över.

Men exakt hur det kommer att gå vet ingen av oss, och inom finansiell tillsyn gäller att vi alltid måste vara vaksamma. Pandemin överraskade världen för snart två år sedan. Den fick oerhörda effekter, men ekonomier och finansmarknader har i huvudsak stått emot. Min övertygelse är att det beror på att vi har byggt system med god motståndskraft. Det är med ambitionen att värna förmågan att stå emot även när det oväntade inträffar nästa gång som vi på FI tar oss an ett nytt verksamhetsår.

Stockholm i februari 2022

Erik Thedéen
Generaldirektör

Om Finansinspektionen

Finansinspektionens uppdrag

Finansinspektionen (FI) är en myndighet som reglerar och övervakar finansmarknaden.

Av förordningen (2009:93) med instruktion för Finansinspektionen framgår att FI ansvarar för tillsyn, regelgivning och tillståndsprövning som rör finansiella marknader och finansiella företag. FI ska arbeta för att det finansiella systemet är stabilt och präglas av ett högt förtroende med väl fungerande marknader som tillgodoser hushållens och företagens behov av finansiella tjänster, samtidigt som det ger ett högt skydd för konsumenter och bidrar till en hållbar utveckling. FI ansvarar även för makrotillsynen. Det innebär att FI ska vidta åtgärder för att motverka finansiella obalanser för att stabilisera kreditmarknaden och samtidigt beakta åtgärdernas effekt på den ekonomiska utvecklingen.

FI:s regelverk och rutiner ska vara kostnadseffektiva och enkla för medborgare och företag att förstå och följa.

FI ska biträda regeringen med yttranden och utredningar samt lämna särskilda rapporter. FI lämnar årligen två rapporter som analyserar och bedömer den finansiella stabiliteten (stabilitetsrapporterna) och en om FI:s erfarenheter från tillsynsarbetet med konsumentskydd (konsumentskyddsrapporten). FI lämnar också förslag till nya och ändrade avgifter för tillsyn och tillstånd minst två gånger per år.

Av instruktionen framgår vidare att FI ska delta aktivt i samarbetet inom Europeiska unionen (EU). Det sker inom ramen för det europeiska systemet för finansiell tillsyn.

FI ska fullgöra de uppgifter som ska skötas av en så kallad behörig myndighet enligt Europaparlamentets och rådets förordningar. Det gäller bland annat sådant som rör samarbete mellan nationella tillsynsmyndigheter som ansvarar för konsumentskyddslagstiftning, europeiska riskkapitalfonder och europeiska fonder för socialt företagande.

I FI:s uppdrag ingår dessutom uppgifter enligt förordningen (2001:100) om den officiella statistiken, förordningen (2015:1052) om krisberedskap och bevakningsansvariga myndigheters åtgärder vid höjd beredskap, förordningen (2015:1053) om totalförsvar och höjd beredskap och enligt 22 § första stycket atomansvarighetslagen (1968:45). FI ska också utföra administrativa och handläggande uppgifter åt Krigsförsäkringsnämnden (KFN). Enligt instruktionen ska FI dessutom upplåta lokaler och utföra administrativa uppgifter åt Bokföringsnämnden (BFN).

I det årliga regleringsbrevet från regeringen finns mer precisa mål och uppdrag för FI:s verksamhet samt återrapporteringskrav. Utöver detta kan FI få uppdrag genom särskilda regeringsbeslut.

I regleringsbrevet för 2021 finns exempelvis krav på att FI ska redovisa det arbete som FI har utfört för att det finansiella systemet ska bidra till en hållbar utveckling, och hur insatser för att stärka konsumenternas finansiella förmåga har genomförts.

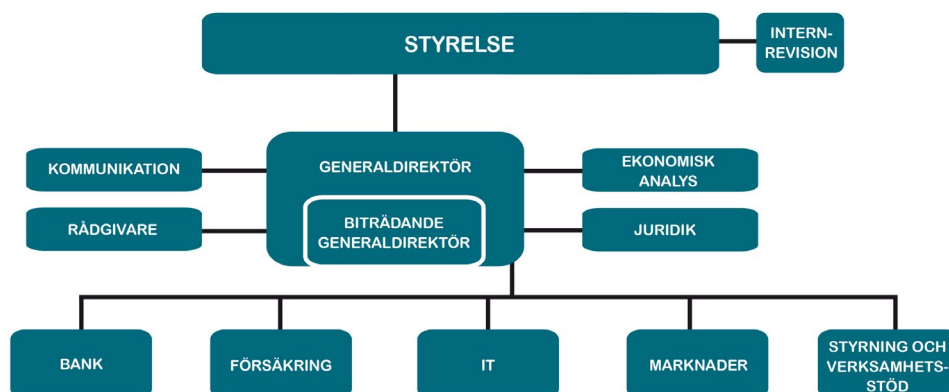
Med början den 1 december 2021 är FI tillsynsmyndighet för säkerhetsskyddsregelverket.

Så finansieras FI

FI får ett förvaltningsanslag för verksamheterna tillsyn, regelgivning, finansiell folkbildning och finansmarknadsstatistik. I detta anslag finns även en post för KFN:s kostnader. FI får också ett anslag för att betala medlemsavgifter till de tre europeiska tillsynsmyndigheterna: Europeiska bankmyndigheten (EBA), Europeiska försäkrings- och tjänstepensionsmyndigheten (Eiopa) och Europeiska värdepappers- och marknadsmyndigheten (Esma). Båda anslagen ska täckas med de årliga avgifter som tas ut av företag och personer som står under FI:s tillsyn. Intäkterna från dessa avgifter tillförs staten. På sikt ska avgifterna motsvara de utgifter som FI redovisar mot förvaltningsanslaget och anslaget för myndighetens avgifter till EU:s tillsynsmyndigheter.

FI tar även ut avgifter för att pröva ansökningar och anmälningar. FI disponerar över dessa intäkter. Avgifterna ska på några års sikt täcka kostnaderna för att pröva ansökningar och anmälningar. Den verksamhet som gäller samhällsskydd och beredskap finansieras till största delen av bidrag från Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB). FI redovisar även avgifter som avser resurssamverkan med BFN enligt 4 § avgiftsförordningen (1992:191).

Organisation och ledning

FI leds av en styrelse som har fullt ansvar för verksamheten. Regeringen utser styrelsens ledamöter. Styrelsen beslutar i principiella frågor och i frågor som är av större vikt, exempelvis nya regler, sanktioner och planering av FI:s verksamhet. Generaldirektören, som också är styrelseledamot, ansvarar för den löpande verksamheten. FI:s internrevision arbetar på styrelsens uppdrag. Verksamheten drivs från lokaler i Stockholm. FI hade 540 anställda vid utgången av 2021, varav 297 kvinnor och 243 män.

FI organiserade under 2021 sin verksamhet i fem verksamhetsområden och tre staber. Verksamhetsområdena var Bank, Försäkring, Marknader, It samt Styrning och verksamhetsstöd. Staberna var Ekonomisk analys, Juridik och Kommunikation.

FI:s krishanteringsorganisation aktiverades den 11 mars 2020 med anledning av coronapandemin genom ett beslut av FI:s generaldirektör. Krishanteringsorganisationen bestod av en stab för det interna arbetet och en för det externa arbetet. Generaldirektören beslutade att avaktivera den externa krishanteringsstaben från och med den 1 juni 2020. Den interna krishanteringsstaben avaktiverades från och med den 1 november 2021.

Styrelsens sammansättning

Regeringen har förordnat följande personer att vara ledamöter i styrelsen för FI från och med den 1 januari 2020 till och med den 31 mars 2023:

- Sven-Erik Österberg, ordförande, landshövding
- Maria Bredberg Pettersson, vice ordförande, generaldirektör
- Peter Englund, professor emeritus
- Astri Muren, professor
- Stefan Nyström, avdelningschef
- Mats Walberg, före detta hovrättsråd
- Charlotte Zackari, före detta chefsjurist
- Erik Thedéen, generaldirektör för FI

Styrelsens ersättningar och övriga uppdrag redovisas sist i avsnittet Finansiell redovisning.

Läsanvisningar

Årsredovisningens disposition

Resultatredovisningen inleds med avsnittet, Övergripande Finansinspektionen, som redovisar resultat och återrapporteringskrav på en myndighetsövergripande nivå.

Därefter återrapporteras resultat och, där så är möjligt, effekter från FI:s tre huvudsakliga verksamheter (tillsyn, regelgivning och tillståndsprövning) och de övriga verksamheterna. Dessa avsnitt inleds med en kort beskrivning av uppdragen enligt FI:s regleringsbrev och instruktion. Därefter ges en beskrivning av verksamheten och en sammanfattande bedömning av resultatet för 2021.

Det internationella arbetet har ett särskilt avsnitt i årsredovisningen, Internationell reglering och tillsyn.

I avsnittet Övrig verksamhet redovisas FI:s insatser inom finansiell folkbildning, finansmarknadsstatistik samt samhällsskydd och beredskap. Därutöver redovisas avgifter till EU:s tillsynsmyndigheter samt uppgifter FI utför åt KFN.

I avsnittet Övrig återrapportering redovisas FI:s avgiftsbelagda verksamhet, myndighetens lokalförsörjning och särskilda återrapporteringar av regeringsuppdrag som har gjorts under året.

I avsnittet Kompetensförsörjning redovisas åtgärder som FI har vidtagit för att säkerställa en god kompetensförsörjning. Därefter ges en sammanfattande resultatbedömning för 2021.

FI:s finansiella redovisning består av resultaträkning, balansräkning, anslagsredovisning, tilläggsupplysningar och noter, sammanställning av väsentliga uppgifter samt styrelsens ersättningar och övriga uppdrag.

Sist i årsredovisningen återfinns avsnittet Intern styrning och kontroll som följs av Beslut om årsredovisningen.

Mätmetoder

I tabellerna redovisas data för åren 2019–2021. FI har bedömt att treårsserier ger ett tillräckligt underlag för att bedöma hur resultatet utvecklas. Årets redovisning innehåller ett diagram med en tidsserie på tio år för att visa den långsiktiga utvecklingen av antalet arbetade timmar.

Kostnader, intäkter och tid

Det ekonomiska utfallet och utfallet av arbetad tid har hämtats från ekonomisystemet Agresso. Sedan 2016 redovisar FI nettokostnader i

årsredovisningen. Till skillnad från kostnader innehåller nettokostnader även gemensamma intäkter som har allokaterats till de olika verksamheterna. Det fördelade beloppet hanteras som en nettokostnad och fördelningen baseras på redovisad tid. De kostnader som fördelas består dels av kostnader för myndighetens ledning och administration, lokaler, inventarier samt utbildning av egen personal, dels av gemensamma intäkter som till exempel ränteintäkter och valutakursvinster.

FI beräknar inte styckkostnaden för de ärendetyper som redovisas i avsnittet Tillståndsprövning. Antalet ärenden per ärendeslag som handläggs av FI bedöms inte som stort. Ärendeslagen är indelade i ärendetyper, det vill säga ärendeslag av liknande typ. Inom ramen för en ärendetyp finns emellertid ärendeslag som prövas med stöd av olika lagar och förordningar. Prövningens omfattning varierar därför för ärenden i en ärendetyp. Att beräkna styckkostnaden för en ärendetyp säger därför inte något om hur den inre effektiviteten i verksamheten har utvecklats. FI redovisar inte heller styckkostnaden för ärendeslag i övrigt där myndighetsbeslut fattas eftersom antalet ärenden per ärendeslag inte bedöms som stort.

Tabeller och diagram

Jämfört med årsredovisningen 2020 har ett förtydligande gjorts i tabellen som visar antal beslutade ingripanden. Förtydligandet rör att för ingripanden på kapitalmarknaden så inbegriper statistiken också avskrivna ärenden. Vidare har en ärendegrupp lagts till under ingripanden på kapitalmarknaden. Det rör avgifter för andra överträdelse av marknadsmissbruksförordningen.

Övergripande Finansinspektionen

Detta avsnitt inleds med en sammanfattande bedömning om verksamhetens resultat samt vad som har varit i fokus under året. Här redovisas också fördelningen av FI:s kärnverksamheter med utvecklingen över tid, viktiga kommunikationsinsatser och det ekonomiska resultatet.

Samlad bedömning FI

FI bedömer att vi i allt väsentligt har nått de övergripande verksamhetsmålen samt att vi har utfört uppgifter och uppdrag enligt instruktionen och regleringsbrevet.

Omfattningen av FI:s uppdrag växer kontinuerligt. För det första tillkommer nya och mer omfattande regelverk. För det andra är det i en allt större finansmarknad fler företag och aktiviteter som ligger under FI:s tillsyn eller som på andra sätt kräver tillstånd. För det tredje får FI över tid allt fler uppdrag. Det märks bland annat på att FI avgjorde närmare 40 procent fler ärenden 2021 än 2019.

En uppgift som tar allt mer tid i anspråk är det ökade antalet ärenden om utlämnade av allmänna handlingar, som dessutom har blivit mer omfattande. En sådan begäran ska handläggas skyndsamt. Samtidigt kan det vara svårt att bedöma vilka uppgifter i ett visst dokument som eventuellt omfattas av sekretess. Arbetet kräver därför betydande resurser, både i arbetstid och i den kompetens som berörda medarbetare måste besitta. Vi har gjort särskilda insatser för att säkerställa att detta görs på ett effektivt, rättssäkert och enhetligt sätt, men det här arbetet kräver betydande resurser som därmed inte är tillgängliga för FI:s övriga verksamhet.

Att FI fick ökade anslag för 2022 kan ses som en markering av att våra resurser för 2021 var otillräckliga. Det är ett förhållande som har påverkat våra möjligheter att fullgöra vårt uppdrag.

Tillsyn

Under 2021 kunde FI till stor del utöva tillsyn med utgångspunkt i de tillsynsprioriteringar vi tog fram vid årets början. Det betyder att tillsynen i huvudsak har kunnat sättas in där vi bedömt att de viktigaste riskerna finns, med beaktande av de särskilda förutsättningar som pandemin skapade.

Pandemin

Verksamheten påverkades av pandemin, om än i mindre utsträckning än föregående år. Det gjorde att vi i stort sett kunde genomföra våra planerade aktiviteter, även om vi behövde vara beredda att prioritera om för att ta oss an oförutsedda händelser. Det kan sägas vara ett uttryck för ett riskbaserat arbetssätt: när nya risker och fenomen uppträder, måste planerna anpassas.

Farhågorna för störning i finansmarknaderna i pandemins spår avtog under året. Tillsynen indikerade att de finansiella företagens motståndskraft bara i liten utsträckning försämrades av pandemin och att samhällsekonomin i stort utvecklades väl. De exceptionella åtgärder som FI vidtog vid pandemins utbrott för att motverka störningar i kreditgivningen och i hushållens ekonomi var därför inte längre motiverade. Under andra halvåret tog FI bort de utökade möjligheterna att få undantag från amorteringskraven på bolån. FI beslutade också att höja det kontracykliska kapitalkravet på banker till 1 procent.

Arbetet utfördes under större delen av året på distans. Även det internationella arbetet sköttes nästan helt via digitala kontakter och möten. Erfarenheterna av att arbeta på detta sätt gjorde att verksamheten kunde drivas med god effektivitet.

Till följd av den minskade smittspridningen började vi under andra halvåret på nytt att hålla fysiska möten med företag under tillsyn och att göra platsbesök. Vidare har riktlinjer om distansarbete tagits fram. Enligt riktlinjerna har medarbetarna möjlighet att arbeta på distans en till två dagar i veckan efter överenskommelse med chefen, när det inte har funnits andra restriktioner eller rekommendationer med anledning av pandemin att förhålla sig till. Det är en ordning som vi räknar med kommer att gälla även när pandemin är över. FI bedömer att det på sikt kommer att främja både verksamheten och medarbetarna. Vi har därför bland annat köpt in utrustning för hybridmöten för att anpassa våra mötesformer till att vissa deltagare är på kontoret och andra arbetar på distans.

Konsumentskydd

FI har lagt särskild vikt vid tillsyn av konsumentkreditmarknaden, för att motverka en osund kreditgivning. Vi har i tillsynen sett att kreditprövningar inte alltid grundas på tillräckliga uppgifter om konsumentens ekonomiska förhållanden, vilket gjort att vi startat ett antal undersökningar mot berörda företag. Ett annat prioriterat område var finansiell rådgivning och vikten av att företag ger råd med utgångspunkt i konsumentens intresse. Här ledde en undersökning till att FI beslutade att återkalla tillstånden för ett företag som allvarligt brustit på det området.

Hållbarhet

I FI:s uppdrag ingår att arbeta för att det finansiella systemet ska bidra till en hållbar utveckling. Klimathotet är globalt och världens kapitalmarknader är integrerade. Det gör att det krävs internationella regler och standarder för att vrida utvecklingen i rätt riktning. FI arbetar därför i hög grad på global nivå med dessa frågor. Ett prioriterat område är en global standard för hållbarhetsredovisning så att de finansiella företagen får tillgång till relevant, tillförlitlig och jämförbar hållbarhetsinformation från företag som de investerar i. Syftet är att göra det möjligt för finanssektorn att styra investeringar från klimatskadliga verksamheter till det som bidrar till klimatomställningen.

Penningtvätt

Penningtvätt var ett annat område som FI prioriterade även under 2021, bland annat genom ytterligare resurser till tillsynsverksamhet. FI förstärkte också resurserna för att utveckla metoder och processer för riskklassificering av de sektorer och företag som står under FI:s tillsyn. Vi har inriktat undersökningar mot delvis nya typer av verksamheter, till exempel valutaväxlare, där riskerna för penningtvätt kan antas vara särskilt stora. Vi fortsatte att utveckla samarbetet med andra myndigheter inom Sverige, inte minst med Polismyndigheten. Samarbetet bidrar till att öka myndigheternas samlade förmåga att motverka penningtvätt. Vi fortsatte även att stärka det internationella samarbetet, inte minst med tillsynsmyndigheterna i de nordiska och baltiska länderna.

Informations- och cyberrisker

FI:s riskanalyser indikerar att informations- och cyberrisker kräver ytterligare uppmärksamhet. FI har därför intensifierat tillsynsinsatserna på detta område och sökt samarbete med andra berörda myndigheter, bland annat Riksbanken. Syftet med tillsynen är att driva på de finansiella företagen så att de fortsätter att öka motståndskraften och utvecklar förmågan att hålla igång kritiska finansiella tjänster även vid haverier och cyberattacker.

Regelgivning

FI bedömer att vi har tagit fram och beslutat om föreskrifter och allmänna råd med god kvalitet, och enligt de krav som ställs i europeiska regelverk. Det omfattande regelarbetet på FI speglar det internationella regelarbetets expansiva utveckling. Ny reglering och nya rekommendationer togs under året fram på alla FI:s tillsynsområden.

Tillståndsprövning

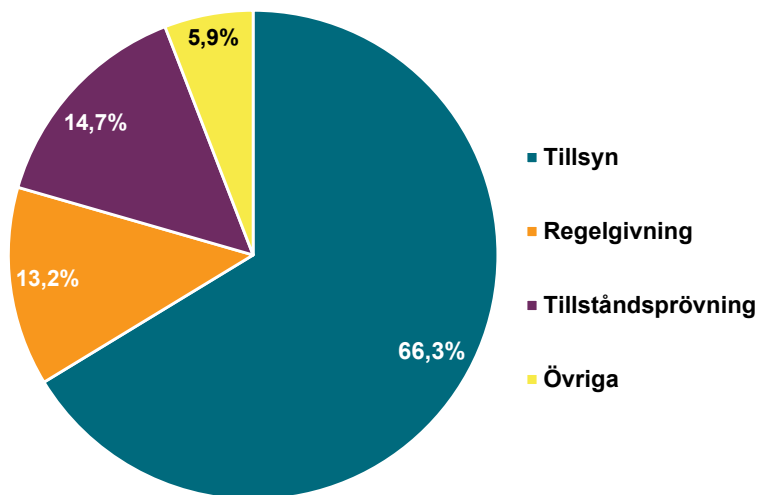
FI bedömer att tillståndsprövningen håller en god kvalitet även i komplicerade ärenden och när praxis saknas. Under 2021 fortsatte arbetet med att effektivisera tillståndsverksamheten. Trots att inkommande ärenden fortsatt att öka jämfört med 2019 och 2020 har den genomsnittliga handläggningstiden minskat något under året.

Tillsynsverksamheten störst

Tillsynsverksamheten står för den största andelen av FI:s totala kostnader.

1. Verksamheternas andel av FI:s totala kostnader

Procent

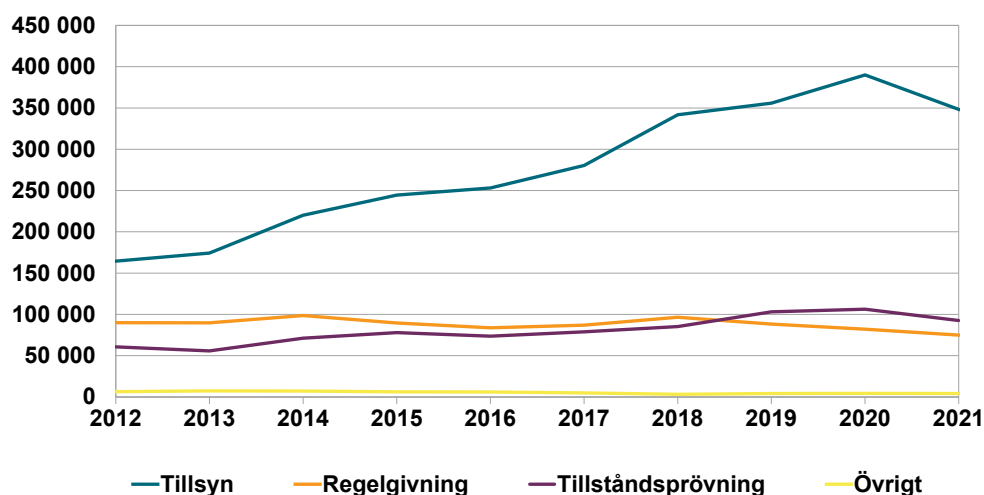

Källa: Agresso

Sedan finanskrisen 2008–2009 har FI:s verksamhet ökat kraftigt. Som diagrammet nedan visar ökade antalet arbetade timmar inom tillsynsverksamheten från drygt 164 000 timmar 2012 till knappt 350 000 timmar 2021. I posten Övrigt ingår exempelvis arbete med finansmarknadsstatistik och finansiell folkbildning.

2. Antal arbetade timmar uppdelade på FI:s kärnverksamheter¹ 2012–2021

Antal timmar

Källa: Agresso

¹ Arbetade timmar på styrning och stöd framgår inte av diagrammet

Antalet avgjorda ärenden har blivit fler. Tabellen nedan visar antalet avgjorda ärenden de tre senaste åren. I posten Övrigt ingår FI:s administrativa ärenden, samverkan med andra myndigheter och allmänheten, samt internationellt arbete. En anledning till ökningen under 2021 av posten Övrigt är att en stor mängd ärenden som rör företags utvidgning av verksamhet utomlands avslutats under året.

Tabell 1. Antal avgjorda ärenden inom olika verksamhetsprocesser

Antal

Ärende	2021	2020	2019
Tillsyn	9 842	8 713	7 423
Regelgivning	1 098	1 237	1 511
Tillståndsprövning	6 423	5 860	5 448
Övrigt	19 573	11 964	12 124
Totalt	36 936	27 774	26 506

Källa: Platina

Tydlig kommunikation med omvärlden

FI strävar efter en tydlig kommunikation kring tillsynen i syfte att stärka förståelsen för myndighetens uppdrag och skapa förtroende hos allmänhet och företag under tillsyn.

Sedan den 1 januari 2021 publicerar FI information på webbplatsen när tillsynsundersökningar och temaundersökningar påbörjas och när de avslutas utan sanktion eller ingripande. I början av februari publicerade FI också information om prioriterade områden inom tillsynen för 2021.

FI hade fortsatt under 2021 en tät dialog med företagen under tillsyn för att fånga upp effekterna av pandemin. FI vidtog också en rad större åtgärder som kommunicerades under året. Bankernas utökade möjlighet att bevilja undantag från kravet på amortering upphörde enligt plan den 1 september. FI:s styrelse beslutade den 28 september att höja det kontracykliska buffertvärdet för banker från 0 till 1 procent. Detta eftersom pandemins effekter bedömdes gå in i en lugnare fas där en återuppbyggnad av buffertar kunde påbörjas. Det nya buffertvärdet börjar gälla från den 29 september 2022. FI har under pandemin rekommenderat banker och andra finansiella företag att först avstå och därefter vara återhållsamma med utdelningar. Som en följd av den minskade ekonomiska osäkerheten upphörde dessa rekommendationer den 30 september 2021.

I rapportserien FI-analys publicerades följande rapporter under året:

- FI-analys 27: Icke-finansiella företag och finansiell stabilitet: En beskrivning av sårbarheter (FI dnr 20-28918)
- FI-analys 28: Svenska hushålls likvida tillgångar (FI dnr 21-729)

- FI-analys 29: Varför får vissa konsumtionslånetagare betalningsproblem? (FI dnr 21-2928)
- FI-analys 30: Internpris på koldioxid – vad och varför? (FI dnr 21-4543)
- FI-analys 31: Storbankernas finansieringsstruktur – historiska trender (FI dnr 21-11684)
- FI-analys 32: Lån, betalningsproblem och skuld hos Kronofogden (FI dnr 21-10938)
- FI-analys 33: Hushållens skulder och motståndskraft i kriser (FI dnr 21-15717)
- FI-analys 34: Tillfälligt amorteringsundantag fick nya bolånetagare att låna mer (FI dnr 21-16537)
- FI-analys 35: Långgivarens betydelse för betalningsproblem och skuld hos Kronofogden (FI dnr 21-31771)

I rapportserien FI-tillsyn publicerades följande rapporter under året:

- FI-tillsyn 21: Finansiella instrument med kryptotillgångar som underliggande tillgång (FI dnr 21-3874)
- FI-tillsyn 22: Likviditetsriskhantering i fonder (FI dnr 21-4539)
- FI-tillsyn 23: Erfarenheter från penningtvättsrapporteringen (FI dnr 21-4810)
- FI-tillsyn 24: Försäkringsföretagens klagomålshantering (FI dnr 21-25585)
- FI-tillsyn 25: Ersättningssystem för anställda i banker och kreditmarknadsbolag (FI dnr 21-32848)

FI har i instruktionen uppdrag att skriva två stabilitetsrapporter per år. Rapporter med rubriken *Stabiliteten i det finansiella systemet* publicerades i juni, respektive november (FI dnr 21-10882 och 21-28099). FI redogör årligen också för erfarenheter av tillsynsarbetet om konsumentskydd och i februari publicerades *Konsumentskyddsrapport 2021* (FI dnr 20-21857).

I mars publicerades den årliga bolånerapporten *Den svenska bolånemarknaden* (FI dnr 21-4799).

Exempel på andra rapporter som publicerades under året är *Svenska konsumtionslån* (FI dnr 21-29649), *Bankbarometer* (FI dnr 21-7105, 21-24010) och *Hållbarhetsrapport 2021 – klimatet i fokus* (FI dnr 21-6917).

I regleringsbrevet för 2021 gav regeringen FI i uppdrag att utreda behovet av ytterligare likviditetsverktyg på den svenska fondmarknaden. FI skulle också utreda förutsättningarna för att införa sådana verktyg i Sverige och ge förslag till hur en eventuell reglering bör utformas. Resultatet presenterades i juni i rapporten *Likviditetsverktyg i värdepappersfonder och specialfonder* (FI dnr 21-3338).

Vidare kartlade FI på regeringens uppdrag klagomål på fel och brister i prospekt som ska offentliggöras enligt EU:s prospektförordning. Vi sammanställde också

vilka konsekvenser det skulle kunna få för finansmarknaden om det skadeståndsrättsliga ansvaret för innehållet i prospekt skulle utsträckas till att även omfatta juridiska personer. Uppdraget återrapporterades i september i rapporten *Konsekvenser av ett utsträckt prospektansvar för juridiska personer* (FI dnr 21-22993).

FI har i två ytterligare rapporter redovisat regeringsuppdragen om en samlad utvärdering av makrotillsynsåtgärder (*Samlad utvärdering av makrotillsynsåtgärder*, FI dnr 21-17295) samt utvärdering av bestämmelserna om marknadsföring av betaltjänster online (*Marknadsföring av betaltjänster online*, FI dnr 21-13000).

Ytterligare två regeringsuppdrag redovisades den 20 december: *Uppföljning av de nya reglerna om provision och oberoende rådgivning* (FI dnr 21-31636) samt *Uppföljning av de nya reglerna om försäkringsdistribution för försäkringsföretag* (FI dnr 21-31667).

FI bjöd in till rundabordssamtal om kryptotillgångar, om företagsobligationsmarknaden samt om revisorernas betydelse för FI:s tillsyn. Med anledning av coronapandemin har inga FI-forum genomförts under 2021. Inga nya poddradiosändningar har producerats under året.

Ekonomiskt resultat

Nedan redovisas kostnader, intäkter av anslag samt övriga intäkter.

Kostnader

FI:s totala kostnader för 2021 var 787 miljoner kronor, vilket var en ökning med 9 miljoner kronor jämfört med 2020.

Kostnaderna för tillsyn ökade med 4 miljoner kronor 2021 jämfört med 2020. Kostnaderna för regelgivning ökade med 3 miljoner kronor, medan kostnaderna för tillståndsprövning minskade med 1 miljon kronor. Avgifterna till EU:s tillsynsorgan ökade i och med att deras verksamhet håller på att byggas upp. Dessutom ökade kostnaderna för finansmarknadsstatistik, samtidigt som kostnaderna för Krigsförsäkringsnämnden (KFN) minskade. Kostnaderna för finansiell folkbildning, verksamheten inom samhällsskydd och beredskap och för Bokföringsnämnden (BFN) låg på ungefär samma nivå som 2020.

Tabell 2. Verksamhetens kostnader

Belopp i tkr

Kostnader	2021	%	2020	%	2019	%
Tillsyn	522 116	66 %	518 402	66 %	483 107	64 %
Regelgivning	103 632	13 %	101 203	13 %	113 570	15 %
Tillståndsprövning	115 571	15 %	116 324	15 %	114 859	15 %
Finansiell folkbildning	6 988	1 %	7 087	1 %	6 049	1 %
Finansmarknadsstatistik	15 108	2 %	14 627	2 %	14 583	2 %
Avgift till EU:s tillsynsmyndigheter	18 406	2 %	15 621	2 %	14 861	2 %
Verksamhet inom samhällsskydd och beredskap	3 961	1 %	4 138	1 %	3 141	0 %
BFN	1 428	0 %	1 314	0 %	1 682	0 %
KFN	269	0 %	996	0 %	553	0 %
Summa kostnader	787 480	100 %	779 711	100 %	752 406	100 %
Nettokostnader						
Tillsyn	521 962	66 %	517 573	66 %	482 619	64 %
Regelgivning	103 599	13 %	101 029	13 %	113 449	15 %
Tillståndsprövning	115 530	15 %	116 098	15 %	114 717	15 %
Finansiell folkbildning	6 987	1 %	7 078	1 %	6 044	1 %
Finansmarknadsstatistik	15 107	2 %	14 626	2 %	14 583	2 %
Avgift till EU:s tillsynsmyndigheter	18 406	2 %	15 621	2 %	14 861	2 %
Verksamhet inom samhällsskydd och beredskap	3 961	1 %	4 138	1 %	3 141	0 %
BFN	1 428	0 %	1 313	0 %	1 682	0 %
KFN	269	0 %	995	0 %	553	0 %
Summa nettokostnader	787 249	100 %	778 472	100 %	751 650	100 %

Källa: Agresso

Övriga intäkter

Övriga intäkter – från avgifter, bidrag, andra ersättningar och finansiella intäkter – finansierade 17 procent av FI:s verksamhet. De övriga intäkterna ökade med 23 miljoner kronor jämfört med föregående år och var 133 miljoner kronor för 2021.

Övriga intäkter inom tillsyn minskade med 1 miljon kronor jämfört med föregående år. Det är huvudsakligen intäkter för det nordiska samarbetet med de gemensamma systemen för transaktionsrapportering (TRS 2).

Tillståndsprövningen finansieras helt av avgiftsintäkter. Intäkterna ökade med 25 miljoner kronor jämfört med året innan.

Verksamheten inom samhällsskydd och beredskap finansieras av bidragsintäkter, medan BFN finansieras av avgifter för resurssamverkan.

Tabell 3. Verksamhetens intäkter, övriga intäkter

Belopp i tkr

	2021	%	2020	%	2019	%
Tillsyn	2 998	2 %	4 283	4 %	5 855	5 %
Regelgivning	33	0 %	174	0 %	121	0 %
Tillståndsprövning	124 217	94 %	99 561	91 %	104 075	91 %
Finansiell folkbildning	2	0 %	9	0 %	5	0 %
Finansmarknadsstatistik	-	-	-	-	-	-
Verksamhet inom samhällsskydd och beredskap	3 961	3 %	4 138	4 %	3 141	3 %
BFN	1 428	1 %	1 314	1 %	1 682	1 %
KFN	-	-	-	-	-	-
Totalt	132 639	100 %	109 480	100 %	114 881	100 %

Källa: Agresso

Intäkter av anslag

FI:s verksamhet finansierades till 83 procent med anslag. Intäkterna från anslagen ökade med 10 miljoner kronor jämfört med 2020. Ökningen förklaras framför allt av att FI har fått nya medel. Därutöver använde FI anslagskrediten i slutet av 2020, medan det i slutet av 2021 fanns ett mindre anslagssparande. FI:s förvaltningsanslag har fått tillskott av medel för nya tillsynsuppgifter inom området säkerhetsskydd, för att stärka arbetet med att bekämpa penningtvätt och finansiering av terrorism samt för att stärka totalförsvaret och för att återuppbyggnaden av det civila försvaret ska intensifieras.

Anslaget för förvaltning finansierade verksamheterna tillsyn, regelgivning, finansiell folkbildning och finansmarknadsstatistik.

Anslaget för FI:s avgifter till EU:s tillsynsmyndigheter fortsatte att öka under 2021, eftersom tillsynsmyndigheterna expanderar sin verksamhet betydligt. En annan anledning är att Sverige efter Storbritanniens utträde ur EU bär en större del av de totala kostnaderna.

FI får sedan 2017 en separat anslagspost för KFN.

Tabell 4. Verksamhetens intäkter, intäkter av anslag

Belopp i tkr

	2021	2020	2019
Tillsyn	519 118	514 118	477 252
Regelgivning	103 599	101 029	113 449
Tillståndsprovning	-	-	-
Finansiell folkbildning	6 987	7 070	6 044
Finansmarknadsstatistik	15 107	14 626	14 583
Avgift till EU:s tillsynsmyndigheter	18 406	15 621	14 861
Verksamhet inom samhällsskydd och beredskap	-	-	-
BFN	-	-	-
KFN	293	972	553
Totalt	663 511	653 437	626 742

Källa: Agresso

Tillsyn

Återrapporteringskrav enligt regleringsbrevet

Av regleringsbrevet för 2021 framgår följande återrapporteringskrav kopplat till tillsyn:

- Myndigheten ska redovisa hur arbetet med effektiv reglering, **tillsyn**, registrering och tillståndsprövning har bedrivits kopplat till de uppgifter som framgår av 2§ första stycket i förordning (2009:93) med instruktion för Finansinspektionen. Myndigheten ska också redovisa effekterna av tillsynen och på vilket sätt insatserna har bidragit till att uppnå dessa.
- Myndigheten ska vidare redovisa hur tillsynen har fördelats på olika typer av tillsynsinsatser och på olika företagskategorier och hur den heltäckande tillsynen har bedrivits. Huvudfokus ska dock ligga på att redovisa den riskbaserade tillsynen, till exempel vilka huvudsakliga risker som har identifierats inom respektive företagskategori och hur tillsynen har utformats för att hantera dessa. Hur tillsynen fördelas på olika verksamhetsområden ska också redovisas.
- Myndigheten ska redovisa det arbete som har bedrivits utifrån Agenda 2030 och för att det finansiella systemet ska bidra till en hållbar utveckling. Redovisningen ska särskilt avse genomförandet rekommendationerna avseende Task Force on Climate-related Financial Disclosure (TCFD).

Övrig återrapportering enligt regleringsbrevet:

- Antal beslutade sanktioner uppdelat på olika regler
- Resursanvändning och resursfördelning för tillsyn mot penningtvätt
- Tillsyn av och samverkan om konsumentkrediter
- Samverkan med Konsumentverket och Pensionsmyndigheten

I regleringsbrevet för 2021 framgår också följande uppdrag på tillsynsområdet:

- Indikatorer för resultatuppföljning
- Uppföljning av nya regler om marknader för finansiella instrument
- Uppföljning av nya regler om försäkringsdistribution
- Utvärdering av nya bestämmelser om marknadsföring av betaltjänster online
- En samlad utvärdering av makrotillsynen
- Utredda behovet av och förutsättningar för verktyg för likviditetshantering i fonder

Verksamhetsöversikt

FI:s arbete med att utöva tillsyn sker med ledning av vår tillsynsstrategi. Vår utgångspunkt är att tillsynen ska vara riskbaserad. Det innebär att vi prioriterar vårt tillsynsarbete utifrån hur allvarliga effekter problem som kan uppstå – hos olika företag eller med olika företeelser – kan få för det finansiella systemet, för konsumenter eller för samhällsekonomin i stort. Vår riskanalys¹ ska vara heltäckande, så att varje företag, oavsett storlek, ska kunna bli föremål för en tillsynsaktivitet om vi har identifierat risker kopplade till det företaget.

Tillsynsarbetet börjar med att vi identifierar risker och klassificerar företag under vår tillsyn utifrån nivån på risk, så att vi kan planera och prioritera lämpliga och effektiva tillsynsaktiviteter. Av tillsynsaktiviteterna drar vi slutsatser som antingen leder till att vi avslutar aktiviteterna eller inleder en dialog om de brister och risker som vi har identifierat. I vissa fall är bristerna av så pass allvarligt slag att det krävs en tillsynsåtgärd, det vill säga en sanktion eller ett ingripande.

Utöver tillsynen av företag med tillstånd, har FI i uppgift att övervaka vissa specifika funktioner och förhållanden på finansmarknaderna. FI hanterar därmed frågor om marknadsinformation från företag som handlas på börser och andra marknadsplatser, granskar prospekt samt utreder och ingriper mot olika former av marknadsmissbruk. FI har inget tillsynsansvar för de icke-finansiella börsbolagens huvudverksamheter. Men förhållanden i handeln med dessa företags aktier och obligationer, liksom deras hantering av finansiell information i form av prospekt, finansiell rapportering och annan kurspåverkande information, har betydelse för hur väl värdepappersmarknaderna fungerar. Dessa företag omfattas därför i viss utsträckning av de finansiella regelverken och därmed även av tillsyn över vissa delar av sin verksamhet. Penningtvätsfrågorna är ett annat exempel på tillsynen av specifika aspekter och funktioner på de finansiella marknaderna som också berör långt fler än finansiella företag med tillstånd från FI.

Utöver att vara riskbaserad och heltäckande ska FI ständigt ha beredskap för att utöva en reaktiv och händelsestyrd tillsyn. Händelsestyrd tillsyn, liksom händelser i omvärlden, kräver ibland att vi prioriterar och planerar om, vilket kan behöva ske med kort varsel.

Pandemins effekter på tillsynen

Pandemin präglade inte FI:s tillsynsverksamhet under 2021 alls på samma sätt som under det föregående året. FI fortsatte dock att ha en tät dialog med företag under tillsyn för att följa upp effekterna av pandemin. Vi hade framför allt tät kontakt med systemkritiska finansiella företag, som infrastrukturbolag och de stora svenska bankerna, men även med andra viktiga finansiella institut som försäkringsbolagen

¹ FI:s riskanalys består av riskidentifieringsprocessen och processer för riskklassificering. För mer information se Tillsynsstrategi (FI dnr 20-26552).

och tjänstepensionsbolagen. Syftet var att få rapporter dels om huruvida den operativa verksamheten påverkades av pandemin, dels om utvecklingen på kreditmarknaden och de finansiella marknaderna i stort. FI deltog också i olika former av myndighetssamverkan om pandemins effekter.

Sammantaget visade tillsynsaktiviteterna att företagen hade en god motståndskraft. FI bedömde också att riskerna för att pandemin skulle störa finansmarknaderna, till exempel leda till en drastisk kreditåttstramning, gradvis ebbade ut. Det fanns därmed skäl att återta de exceptionella åtgärder som FI hade satt in i början av pandemin. Den 1 september återinförde vi därför de normala reglerna för amortering på bolån. FI beslutade också att höja det kontracykliska buffertkapitalkravet för banker, som hade sänkts från 2,5 till 0 procent vid pandemins utbrott. Det kontracykliska buffertkapitalkravet höjdes till 1 procent med verkan från september 2022. Även FI:s rekommendation att banker och andra finansiella företag skulle avstå eller hålla nere sina utdelningar upphörde. En fördjupad analys av avbrottsförsäkringar visade att försäkringsföretagens exponering för skador i pandemins spår var relativt liten, inte minst som en följd av de omfattande åtgärder som hade vidtagits för att motverka pandemins effekter på svensk ekonomi.

JO-kritik av bristande informationsgivning

Efter en remiss från Justitieombudsmannen (JO) yttrade sig FI i februari över en anmälan om brister i FI:s information på sin webbplats om administrativa sanktioner och andra administrativa åtgärder enligt marknadsmissbruksförordningen. FI medgav i sitt yttrande till JO att brister funnits och redogjorde för de åtgärder som FI vidtagit. JO beslutade den 16 juni att rikta viss kritik mot FI för brister som medgivits i yttrandet, vilket omfattade publiceringen i vissa ärenden av FI:s beslut, avgöranden från förvaltningsrätten och information om överklaganden. JO konstaterade samtidigt att FI vidtagit åtgärder för att komma till rätta med bristerna.

Finansiell innovation

Under 2021 fortsatte FI att via innovationscentret följa utvecklingen av innovationer på den finansiella marknaden. Innovationscentret är en plattform för information och dialog med företag som vill bedriva innovationsverksamhet på det finansiella området. Det kan exempelvis vara bolag som vill komma vidare med att lansera nya produkter på marknaden, och som behöver vägledning om vilka regelverk som gäller och vilka eventuella tillstånd som krävs.

Mot bakgrund av en kommande EU-reglering kring handel med kryptotillgångar i kombination med ökad aktivitet inom kryptobranschen har ett särskilt fokus för innovationscentret under 2021 legat på kryptotillgångar och blockkedjeteknik. Det har bland annat resulterat i rundabordssamtal med svenska branschaktörer liksom

dialoger med såväl svenska som internationella tillsynsmyndigheter. Centret bidrar även till att uppfylla myndighetens övriga mål, som exempelvis hållbarhet genom att i nära samarbete med andra svenska myndigheter diskutera den höga energianvändningen vid utvinning av vissa former av kryptotillgångar.

Omfattningen av tillsynen

Omkring 2 200 företag verkar på basis av tillstånd från FI. På den svenska finansmarknaden finns dock betydligt fler aktörer än de som verkar på basis av ett tillstånd från FI. Det handlar främst om utländska finansiella företag och fonder (varav åtskilliga saknar fast etablering i Sverige) där det primära tillsynsansvaret ligger hos respektive hemlands tillsynsmyndighet.

Den arbetade tiden inom tillsynsverksamheten minskade från cirka 390 000 timmar 2020 till cirka 348 000 timmar 2021. Den löpande tillsynen stod för 47 procent av den arbetade tiden för tillsyn 2021.

Tabell 5. Tid och nettokostnad för tillsyn

Belopp i tkr

	2021		2020		2019	
	Timmar	Netto-kostnad	Timmar	Netto-kostnad	Timmar	Netto-kostnad
Finansiell analys	53 400	80 439	68 582	91 782	51 716	68 714
Löpande tillsyn	164 649	223 774	173 931	207 602	171 786	204 258
Undersökningar	34 415	45 727	39 630	47 595	54 173	65 612
Sanktioner och ingripande	19 078	25 668	26 708	32 473	10 539	12 286
System- och metodutveckling	46 194	79 214	34 120	51 711	27 737	47 650
Systemförvaltning och drift	11 156	39 149	25 611	58 382	17 886	53 135
Internationellt tillsynsarbete	14 940	21 771	16 405	21 619	18 186	26 034
Samverkan med andra myndigheter	4 406	6 221	5 052	6 408	3 768	4 930
Totalt för tillsyn	348 237	521 963	390 040	517 573	355 792	482 619

Källa: Agresso

Tabellen nedan visar hur arbetstiden fördelades mellan FI:s olika tillsynsområden.

Tabell 6. Antal timmar för tillsyn fördelade på tillsynsområden

Antal timmar

	2021	2020	2019
Bank	128 178	146 353	137 963
Försäkring	52 808	58 526	52 326
Marknader	68 425	82 802	79 490
Övrig verksamhet	98 826	102 358	86 013
Summa	348 237	390 040	355 792

Källa: Agresso

Åtterrapportering av tillsynsinsatser

FI utövar tillsyn i många olika former. Vi genomför analyser och undersökningar av enskilda företag och vi gör bredare granskningar genom till exempel kartläggningar. Vägledande är bedömningar av var de viktigaste riskerna finns. En central del av tillsynen är årligt återkommande tillsynsaktiviteter och analyser där vi granskar regelefterlevnaden hos företag under tillsyn. Till detta kommer särskilda insatser när vi får ny information om brister i enskilda företag eller på vissa områden, så kallad händelsestyrd tillsyn.

Syftet är att kontrollera om företag följer relevanta regelverk. En viktig del av tillsynen är löpande dialog med företag om regelefterlevnad och verksamhetsförhållanden. Vad som blir resultatet av en viss tillsynsaktivitet beror på de iakttagelser och bedömningar FI gör. Det kan sträcka sig från att inga åtgärder är motiverade till att vi beslutar om sanktioner, ytterst att ett företag förlorar sitt tillstånd att bedriva finansiell verksamhet. Vid bredare granskningar och kartläggningar redovisar FI resultat och bedömningar i tillsynsrapporter.

Nedan beskriver vi mer i detalj de mest väsentliga tillsynsaktiviteter som har utförts under året sorterat efter tillsynsområde.

Banktillsyn

Tillsynen på bankområdet under 2021 har till viss del fortsatt vara fokuserad på effekterna av den pågående pandemin, men FI har i stora delar kunnat återgå till att bedriva tillsyn under mer normala former. FI fattade beslut om kapitalkrav inom ramen för översyns- och utvärderingsprocesser (ÖUP) enligt kapitaltäckningsregelverket som planerat. Vidare har FI vid sidan om den löpande tillsynen också genomfört andra tillsynsaktiviteter i form av undersökningar, fördjupade analyser och kartläggningar utifrån den årliga riskidentifieringen. Större teman för tillsynsaktiviteter har varit bolån, konsumtionskrediter, penningtvätt och

terroristfinansiering samt informations- och cyberrisker. Vi har utöver det granskat återhämtningsplaner och interna modeller.

Heltäckande och riskbaserad tillsyn

Bankområdet ansvarar för tillsynen av banker, kreditmarknadsföretag, betalningsinstitut, registrerade betaltjänstleverantörer, institut för elektroniska pengar, registrerade utgivare av elektroniska pengar, konsumentkreditinstitut och bostadskreditinstitut. För bankerna och kreditmarknadsföretagen (kreditinstitut) tar den löpande tillsynen sin utgångspunkt i en kontinuerlig riskbedömning inom ramen för Översyns- och utvärderingsprocessen (ÖUP). Ett viktigt resultat av en översyn och utvärdering är att fastställa ett kreditinstituts likviditets- och kapitalkrav.

I FI:s tillsynsansvar ingår även undersökningar av regelefterlevnad samt en löpande övervakning av information i syfte att upptäcka eventuella problem och för att FI ska kunna prioritera sina tillsynsresurser på bästa sätt. Riskexperter och tillsynsansvariga identifierar risker som kan behöva analyseras djupare. FI använder bland annat regelbunden nyckeltalsanalys av inrapporterad data. Denna omfattar 100 procent av kreditinstituten och genomförs kvartalsvis. FI för också löpande dialog med kreditinstituten i tillsynskategorierna 1 och 2 (se mer information nedan) och med övriga institut vid behov. Vad som diskuteras inom ramen för denna löpande dialog beror på utvecklingen i företagen i fråga och externa händelser som påverkar deras verksamhet.

Därutöver använder vi oss också av enkäter och kartläggningar för att identifiera risker. I förekommande fall kan FI ålägga enskilda företag att rapportera data mer frekvent över till exempel kreditriskexponeringar och lönsamhet i syfte att möjliggöra för FI att snabbt kunna fånga upp eventuella förändringar. Sammantaget syftar dessa arbetssätt till att, utifrån ett riskbaserat tillsynsperspektiv, använda olika tillsynsaktiviteter för att fördjupa tillsynen på de områden vi prioriterat utifrån riskbedömningen. FI har som ambition att i tilltagande grad utöka den löpande tillsynen av de företagstyper som inte är kreditinstitut till exempel genom regelbunden nyckeltalsanalys.

Översyns- och utvärderingsprocesser

FI:s utgångspunkt för tillsynsarbetet är att tillsynen ska vara riskbaserad och framåtblickande. Under 2021 gjorde FI kapital- och likviditetsbedömningar för samtliga tre banker som i enlighet med Europeiska bankmyndighetens riktlinjer om översyns- och utvärderingsprocessen tillhör tillsynskategori 1. FI genomförde kapital- och likviditetsbedömningar för sju av de tio banker som kategoriserats i tillsynskategori 2. Detta skedde inom ramen för översyns- och utvärderingsprocessen. Utvärderingarna avslutades i september.

De tre bankerna i tillsynskategori 1 har gränsöverskridande verksamhet. Utvärderingarna gjordes därför i så kallade tillsynskollegier, tillsammans med tillsynsmyndigheter i övriga länder där bankerna är verksamma. För dessa banker hålls riskuppföljningsmöten varje kvartal. För banker i tillsynskategori 2 hålls riskuppföljningsmöten halvårsvis.

I tillägg till detta påbörjade FI under 2021 en översyns- och utvärderingsprocess för fjorton mindre banker. FI medverkade därutöver aktivt i arbetet med översyns- och utvärderingsprocessen i respektive tillsynskollegium för de tre utländska bankerna Nordea, Danske Bank och Den Norske Bank, som har betydande filialer i Sverige. Dessa filialer upprätthåller så kallade kritiska funktioner och kan potentiellt påverka den finansiella stabiliteten i Sverige.

För de institut som FI inte genomför någon regelrätt översyns- och utvärderingsprocess för under ett enskilt år görs en så kallad översiktlig översyn och utvärdering i linje med EBA:s riktlinjer.

Granskning av återhämtningsplaner

FI har under 2021 genomfört fem granskningar av återhämtningsplaner för banker inom tillsynskategori 1 och 2. FI har även medverkat i granskningen av återhämtningsplaner för tre utländska banker. I dessa granskningar har FI bedömt återhämtningsplanernas fullständighet och kvalitet samt genomförbarheten för de återhämtningsalternativ som framgår av planen.

Ändrade kapitalkrav

I slutet av 2020 publicerade FI promemorian *Nya kapitalkrav för svenska banker* (FI dnr 20-20990). FI beskriver i promemorian hur myndigheten avser att tillämpa kapitalkraven utifrån att kapitaltäckningsreglerna ändrades genom EU:s så kallade bankpaket. Som ett led i införandet har FI under 2021 för första gången fattat beslut om pelare 2-krav för de bolag som omfattats av en översyn och utvärdering under året. FI har också meddelat dessa företag om vilken nivå på pelare 2-vägledning som FI anser att företagen bör hålla.

Granskning av interna modeller

FI:s arbete med att granska de svenska bankernas anpassningar av sina riskklassificeringssystem för interna modeller har fortsatt under 2021. Bankerna använder dessa modeller som en del i mätning av kreditrisker och en del i bedömningen av kapitalbehovet för att hantera dessa risker. FI:s granskning har skett mot bakgrund av nya förtydligade krav i regelverken. Det övergripande målet med de kraven är att göra bankernas kapitalkrav mer robusta och jämförbara. Under året har FI:s granskning särskilt varit fokuserad på bankernas modeller för att uppskatta sannolikheten för fallissemang.

Bolåneundersökningen

Genom den årliga bolåneundersökningen kartlägger FI bankernas kreditgivning och situationen hos hushåll som tar nya bolån. FI använder informationen främst för att bedöma vilka eventuella risker och sårbarheter som hushållens bolån medför. Men undersökningen är också ett viktigt underlag för FI:s löpande tillsyn över, och dialog med, långivarna. I undersökningen ingår data från de största aktörerna på den svenska bolånemarknaden.

Undersökningen 2021 visade att en fortsatt stor andel nya bolånetagare har stora lån i förhållande till sin inkomst eller till bostadens värde. Dessutom ökade nya bolånetagares genomsnittliga skuldkvot och belåningsgrad. Nya bolånetagare har dock överlag fortfarande goda marginaler för att klara sina lånebetalningar även i ett sämre ekonomiskt läge trots större lån. Något fler hushåll än tidigare klarade också högre räntor utan att få underskott i sitt kassaflöde. Undersökningen resulterade i rapporten *Den svenska bolånemarknaden* (FI dnr 21-4799).

Försäkringstillsyn

FI har under 2021 i stora delar kunnat återgå till att bedriva tillsyn på försäkringsområdet enligt FI:s tillsynsstrategi och samlade riskanalyser, dock har tillsynen till viss del fortsatt varit fokuserad på effekterna av den pågående pandemin. Under året har FI börjat utöva tillsyn över de försäkringsföreningar som 2020 ombildadats till tjänstepensionsföretag enligt den nya lagen om tjänstepensionsföretag, som trädde i kraft den 1 januari 2020.

Heltäckande och riskbaserad tillsyn

FI:s ansats för heltäckande tillsyn på försäkringsområdet utgår dels från kvantitativa analyser av försäkrings- och tjänstepensionsföretags inrapportering av data, dels från granskningar av företagens kvalitativa rapporter över rullande treårsperioder.

Genom kvartalsvisa processer för att analysera den löpande kvantitativa rapporteringen från försäkrings- och tjänstepensionsföretagen säkerställer FI att samtliga företag under tillsyn uppfyller de lagstadgade solvenskraven med en betryggande marginal samt granskar de värden som ligger till grund för solvenskapitalkravet. I det fall ett företag har bristande solvens, låga marginaler till kraven eller stora förändringar i de underliggande värdena kontakter vi företaget.

Utöver den kvartalsvisa granskningen av alla företags inrapportering har FI en flerårig plan för att över en rullande treårsperiod granska varje försäkringsföretags egna risk- och solvensbedömning (Orsa) och, i de fall där FI bedömer att det finns ett behov, lämna återkoppling. FI anser att denna tillsynsaktivitet är relevant för den heltäckande tillsynen eftersom risk- och solvensbedömningen enligt lag ska redogöra för företagets väsentliga risker samt ledningens strategi för att möta dessa

risker i ett framåtblickande perspektiv. I det framåtblickande perspektivet ska företagen stressa sina antaganden och analysera ogynnsamma scenarion.

I den heltäckande tillsynen utifrån inrapporterad data är oftast dialog det mest ändamålsenliga tillsynsverktyget. Under 2021 kontaktade FI nio företag med anledning av låga marginaler till solvenskraven eller stora förändringar i värden som ligger till grund för beräkningarna av solvenskvoter. Inga företag har kontaktats med anledning av bristande solvens. Samtliga kontaktade företag har antingen gjort korrigeringar eller kunnat visa att de efterlever reglerna.

FI:s heltäckande tillsyn på försäkringsområdet omfattar, utöver granskning av Orsa och inrapportering, även undersökningar och fördjupade analyser. Under perioden 2019–2021 har 99 procent av försäkrings- och tjänstepensionsföretagen samt försäkringsgrupper antingen varit föremål för en undersökning, en fördjupad analys eller en granskning av deras Orsa-rapport.

Länken mellan den heltäckande och riskbaserade tillsynen är den årliga risk- och effektkategoriseringen av alla försäkrings- och tjänstepensionsföretag. Kategoriseringen görs utifrån både kvantitativa och kvalitativa underlag där mätningen av risk baseras på såväl solvens- och placeringsdata som data för uppförande som hållbarhet. Mätningen av effekt utgår från data över bland annat företagets verksamhets omfattning och marknadsandel. Kategoriseringen är baserad på data som företagen har rapporterat in till FI och omfattar samtliga försäkrings- och tjänstepensionsföretag. Den är heltäckande såväl i förhållande till våra uppdrag som till de företag som står under vårt tillsynsansvar. Kategoriseringen leder till en indelning i fyra olika tillsynskategorier där företag i den högst prioriterade gruppen, det vill säga företag med högst risk och störst effekt, sedan får mest uppmärksamhet i tillsynen.

Riskidentifiering

Riskidentifieringsprocessen utförs årligen men flera av de prioriterade riskerna är återkommande.

Långvarigt låga räntor var i 2021 års riskidentifiering fortsatt en stor risk. Låga räntor är av särskilt stor betydelse för livförsäkringsföretag med långa åtaganden. Om aktier och andra tillgångar samtidigt skulle falla kan det försämra försäkringsföretagens solvens. Det finns också en risk för att företagen ökar sitt risktagande i företagets investeringar i jakt på avkastning, vilket sammantaget kan leda till svårigheter att uppfylla åtaganden på sikt.

Inför 2021 förelåg också en risk för en lågkonjunktur till följd av att pandemin förvärrades, med fallande tillgångspriser och ökad arbetslöshet som följd, vilket skulle kunna få negativa följder för försäkringsföretagen, både utifrån priskänslighet hos tillgångarna men även exponeringar i försäkringsbestånden.

Det är viktigt att försäkringsföretag visar omsorg om konsumenterna, som ofta står i ett underläge när det gäller kunskap och resurser. Risken för att olämpliga produkter distribueras till konsumenter till följd av bristande produktstyrning, ersättningssystem och koncerninterna intressekonflikter har varit ytterligare ett fokusområde för försäkringstillsynen under 2021.

Även under 2021 var risker förknippade med it och cyberhot ett prioriterat område, liksom risken för att finansiella aktörer inte i tillräckligt hög grad bidrar till en hållbar utveckling (se vidare avsnitten Informations- och cyberrisker samt Hållbarhetsfrågor).

Undersökning om interna regler för ersättningssystem

FI har under 2020 och 2021 genomfört en undersökning av fem livförsäkringsföretag med en relativt stor egen försäljning av försäkringar.

Sedan 2018 finns regler om försäkringsdistribution som också omfattar försäkringsföretagen. Enligt det nya regelverket ska ett försäkringsföretag tydligt identifiera anställda som är sysselsatta inom försäkringsdistributionen, inklusive de som direkt leder eller ansvarar för detta arbete hos distributören, samt vilka kriterier som gäller för att fastställa fast respektive rörlig ersättning.

Undersökningarna visar att de utvalda företagens interna regler för ersättningssystem efterlever dessa regelverkskrav. Vi kan också konstatera att styrelsen eller motsvarande i de undersökta företagen har beslutat om de interna reglerna och att företagen minst årligen har utvärderat eller uppdaterat dessa vid behov.

Undersökning om solvenskapitalkrav och kapitaltillägg

Försäkringsbolaget PRI Pensionsgaranti beräknar sitt solvenskapitalkrav enligt den så kallade standardformeln. Om ett försäkringsföretags riskprofil avviker väsentligt från de antaganden som ligger till grund för den beräkningen, kan FI vidta vissa korrigerande tillsynsåtgärder för att solvenskapitalkravet ska bli mer korrekt värderat.

Syftet med undersökningen var att bedöma om standardformeln i tillräcklig grad återspeglar marknads- och försäkringsriskerna i PRI Pensionsgarantis verksamhet samt korrelationen mellan dessa risker. Då analysen visade att företags riskprofil avvek väsentligt från de antaganden som ligger till grund för beräkningen av solvenskapitalkravet enligt standardformeln fanns det behov av att vidta en korrigerande tillsynsåtgärd. FI beslutade följaktligen om ett kapitaltillägg om 6,3 miljarder kronor till företags solvenskapitalkravet beräknat enligt standardformeln.

Enkät om styrdokument i tjänstepensionsföretag

FI har med hjälp av en enkät med stickprovsfrågor undersökt om och på vilket sätt sju av de under året omvandlade tjänstepensionsföreningarna uppfyller vissa av kraven på innehåll i de nio styrdokument, till exempel för riskhantering, internkontroll och intressekonflikter, som tjänstepensionsföretagen ska upprätta enligt tjänstepensionslagen.

För alla tjänstepensionsföreningar utom ett identifierade FI vissa brister i styrdokument. Dessa föreningar har förklarat att de kommer att göra rättelser i styrdokument.

Regeringsuppdrag om uppföljning av regler om försäkringsdistribution

FI fick i regleringsbrevet för 2021 i uppdrag att redovisa vilka effekter de nya reglerna om försäkringsdistribution (baserade på det så kallade IDD-direktivet²) hittills har haft för att stärka kundskyddet på försäkringsmarknaden och att uppnå en mer likartad reglering för de aktörer som tillhandahåller rådgivning på finansmarknadsområdet. Uppdraget omfattar även att redogöra för förekomsten av provisioner och effekter av reglerna om rådgivning grundad på en opartisk och personlig analys samt försäkringsdistributörers val av distributionskanaler och distributionsmodeller.

I samband med regeringsuppdraget genomförde FI en kartläggning av effekterna bland livförsäkringsföretag som meddelar sparandeförsäkringar. Kartläggningen visar att företagen har gjort flera förändringar i sina ersättningssystem, framför allt när det gäller lämnade provisioner och ersättningar till egna anställda för distribution. Bland annat har så kallade up front-provisioner försvunnit och anställda får inte rörlig ersättning i samma utsträckning som tidigare. Företagen har dock inte genomfört lika stora förändringar av mottagna fondprovisioner, och tar fortfarande emot högre provisioner när de distribuerar dyrare fonder till försäkringstagarna än för till exempel billiga indexfonder. Dessa skillnader kan innebära intressekonflikter, där risken är att försäkringstagarna påverkas att välja dyrare fonder än vad som är bäst för dem.

FI har med anledning av samma uppdrag även kartlagt försäkringsförmedlars hantering av mottagna provisioner i samband med försäkringsdistribution. Kartläggningen visar bland annat att provisionsnivåerna (mätt i procent av investerat belopp) har sjunkit samt att up front-provisioner har försvunnit även bland försäkringsförmedlare.

² EU-direktiv om försäkringsdistribution (Insurance Distribution Directive, IDD).

FI avrapporterade uppdraget till regeringen i slutet av december (FI dnr 21-31667 och FI dnr 21-31636).

Datastödda analyser

Löpande och mer fördjupade analyser av inrapporterade data är en viktig del av FI:s tillsyn över försäkrings- och tjänstepensionsföretag. Analyser och granskningar görs på flera olika nivåer, från kontroll av de rapporterade uppgifternas riktighet genom automatiska kontroller och experters rimlighetsbedömningar, till fördjupade analyser. Fördjupade analyser av risker och företag utgår främst från företagens helårsrapportering, som innehåller mer fullständig information än kvartalsrapporteringen.

I samband med analyserna av årsrapporterna för 2021 har FI fört dialoger om regelefterlevnad och affärsförhållanden med mer än hundra företag utifrån oklarheter i företagens rapportering. I de fall företagen har haft en bristande regelefterlevnad har dialogerna antingen lett till fortsatta tillsynsaktiviteter eller korrigeringar från företagen.

FI sammanfattar nedan några av de mest väsentliga slutsatserna från datastödda analyser.

Försäkringsföretagens solvenssituation har återhämtat sig väl efter turbulensen på de finansiella marknaderna under coronapandemins första skede. Livförsäkrings- och tjänstepensionsföretag, som ofta har långsiktiga åtaganden med finansiella garantier, påverkas dock fortsatt negativt av det varaktigt låga ränteläget. Den låga avkastningen på räntemarknaden har lett till att flera företag har behövt sänka sina garantiräntor.

Livförsäkrings- och tjänstepensionsföretagen har en relativt stor andel riskfyllda placeringstillgångar, företrädesvis aktier men även alternativa investeringar som till exempel private equity-fonder. Framför allt är det i de aktierelaterade tillgångarna där det finns en ökad risk, utifrån de höga värderingar som råder på marknaden. Även investeringar i fastigheter har börjat komma i fokus då det finns en risk för strukturella förändringar som en följd av förändrade arbets- och konsumtionsbeteenden i samband med pandemin. FI har under året följt och fortsätter att följa utvecklingen i företagens investeringsportföljer framförallt genom den löpande kvantitativa rapporteringen.

Reservsättningen för skadeförsäkringsföretagen per den 31 december 2020 var i huvudsak tillfredsställande. Pandemin påverkade dock många företag och resultatet i inkomstförsäkring var svagt. Å andra sidan ledde pandemin till mindre trafik och därmed minskad skadebelastning i framförallt grenen Trafik. Till exempel sjönk antalet svåra personskador med närmare 15 procent.

FI:s analyser av de försäkringstekniska avsättningarna för livförsäkringsföretagen har inte visat på några större avvikelser från förväntade resultat eller bristande regelefterlevnad och har därför inte krävt några riktade insatser. Alla observerade avvikelser har haft naturliga förklaringar och det har därför varit tillräckligt att följa upp avvikelserna inom ramen för den löpande kvartals- och årsrapporteringen som företagen skickar in till FI.

En analys av de riskkänsliga kapitalkraven för tjänstepensionsföretagen visade generellt att företagen har störst exponering mot finansiell risk och påverkas därför mest av börsens och räntornas utveckling. Företagen har dock marginaler till de lagstadgade kraven.

Fördjupade analyser

FI har under 2021 genomfört en fördjupad analys av utbetalningsbelopp i fondförsäkring. Analysen utgick från en sammanställning över tjänstepensioner som finns på Konsumenternas Försäkringsbyrås webbplats, där månadsutbetalningarna för en standardiserad produkt från sexton olika fondförsäkringsbolag jämfördes. FI har analyserat de antaganden som respektive företag har använt sig av för att räkna fram utbetalningsbeloppen. FI konstaterade att det finns skillnader mellan företagen som påverkar utbetalningsbeloppens storlek, som till exempel antaganden om dödlighet och driftskostnader. Resultat har vi sedan använt i vår tillsynsplanering.

FI avslutade under 2021 en kartläggning av försäkringsföretagens anpassning till Eiopas riktlinjer om uppdragsavtal med molntjänstleverantörer.³ Den visade att en majoritet av försäkringsföretagen bedömer att de kommer att kunna följa riktlinjerna inom övergångsperioden fram till den 31 december 2022. Svaren visar också att en majoritet av försäkringsföretagen kommer att behöva ta hela övergångsperioden i anspråk för att anpassa sig till de nya riktlinjerna.

FI genomförde en fördjupad analys av klagomålshantering hos 20 utvalda försäkringsföretag under 2021. Klagomålshantering är centralt ur ett konsumentperspektiv. Brister den finns det risk för att kundernas rättigheter gentemot företagen inte tillvaratas. Det kan också leda till att företagen inte på ett systematiskt sätt tillgodosör sig information om risker eller brister med de produkter som de erbjuder. FI konstaterar i den fördjupade analysen att försäkringsföretagen överlag hanterar klagomål väl, men att det finns utrymme för förbättringar. Flera av de identifierade bristerna bör kunna åtgärdas omgående.

³ Europeiska försäkrings- och pensionsmyndighetens (Eiopa) riktlinjer om uppdragsavtal med molntjänstleverantörer, EIOPA-BoS-20-002.

Tillsyn av värdepappersmarknader och fonder

Tillsynen har under året varit fortsatt fokuserad på fondbolag och infrastrukturföretag. Även tillsynen av betalmarknaden har stått i fokus.

De risker som FI identifierat för värdepappersmarknaderna är kopplade till motståndskraften och operativa risker hos infrastrukturföretagen och betalmarknaden. Vidare ser FI det ökade risktagandet med spekulativa produkter, tjänster och beteenden som en risk för att konsumenter ska förlora pengar på grund av investeringar i produkter och upplägg som de inte har förstått riskerna med. FI har därför fortsatt att följa upp hur fondbolagen hanterar likviditetsrisker i fonder och värdepappersbolagens rådgivning till konsumenter.

Heltäckande tillsyn

Tillsynen av värdepappersmarknaderna och fonder innefattar infrastrukturföretag, fondförvaltare, värdepappersbolag samt försäkringsförmedlare.

Under 2021 har FI haft såväl löpande som särskilda tillsynsinsatser på samtliga systemviktiga infrastrukturföretag vilka utgör en fjärdedel av det totala antalet infrastrukturföretag. Av övriga infrastrukturföretag har cirka 90 procent varit föremål för löpande, och i vissa fall fördjupade, tillsynsåtgärder.

Samtliga fondförvaltare, cirka 105 stycken, har varit föremål för löpande, kvartalsvis granskning. Av dessa förvaltare har dessutom samtliga förvaltare av värdepappersfonder och specialfonder, cirka 70 stycken, varit föremål för särskilda tillsynsinsatser då FI har granskat fasta och prestationsbaserade avgifter, jämförelseindex och aktiv risk samt vissa placeringsbegränsningar.

FI har kontaktat samtliga värdepappersbolag med syfte att kategorisera dessa bolag enligt det nya kapitaltäckningsregelverket och bolagen har rapporterat data till FI som sedan analyserats.

Infrastrukturföretagen

Tillsynen av de finansiella infrastrukturföretagen har pågått löpande under 2021. FI:s fokus har fortsatt varit risker kopplade till utlagd verksamhet samt hur företagen säkerställer att driften av sina system är tillförlitlig.

Med anledning av de förändringar som sker i betalningsmarknaden fortsatte FI att ha en tät tillsynsdialog med Bankgirocentralen BGC AB. Under året har FI undersökt BGC:s kontinuitetshantering. FI inledde ytterligare en undersökning för att granska företagets utlagda verksamhet.

FI har genomfört den första årliga översynen och utvärderingen av Euroclear Sweden AB enligt artikel 22.1 i CSDR⁴. Översynen syftade bland annat till att utvärdera de risker som företaget kan vara utsatt för eller som kan ge upphov till störningar på värdepappersmarknaden.

FI har också fortsatt det omfattande arbetet med att analysera och validera förändringar i riskmodeller samt andra förändringar hos den centrala motparten Nasdaq Clearing AB. Totalt har FI handlagt tio ärenden under 2021. FI har också genomfört en särskild granskning av vissa delar av de förändringar som företaget infört sedan obeståndshändelsen 2018.

Även arbetet med krishanteringsgruppen för den centrala motparten Nasdaq Clearing AB fortsatte under 2021. Krishanteringsgruppen består av 15 tillsynsmyndigheter, resolutionsmyndigheter och centralbanker i de länder där Nasdaq Clearing AB:s verksamhet har påverkan. FI har bland annat formulerat och kommunicerat ett utkast till samarbetsavtal för krishanteringsgruppen. Därutöver höll krishanteringsgruppen ett möte om bland annat samarbetsavtalet och förutsättningar för resolutionsplanering.

En utredning har under året föreslagit att Riksgälden ska vara resolutionsmyndighet för Nasdaq Clearing AB. Uppdraget att leda krishanteringsgruppen för Nasdaq Clearing AB kan således komma att övergå till Riksgälden framöver.

Tillsyn av fonder

FI har i den löpande tillsynen av fondbolag och AIF-förvaltare (fondförvaltare) under året fokuserat på bland annat likviditetsrisker, avgifter, hållbarhetsinformation och aktivitetsgrad i fonder. Tillsynen har resulterat i tre undersökningar, två fördjupade analyser, två kartläggningar och en tillsynsrapport.

Undersökning av likviditetsriskhantering

Likviditetsriskhantering är en fundamental del av en fondförvaltares riskhantering och verksamhet. FI har därför under året undersökt en fondförvaltare för att granska dess efterlevnad av reglerna om likviditetsriskhantering. FI bedömde att det fanns brister i förvaltarens likviditetsriskhantering. Sedan företaget har förbättrat sina interna regler och rutiner för rapportering avseende likviditetsriskhantering samt angett att det avser att se över och dokumentera om det uppfyller FI:s krav och rekommendationer om god likviditetsriskhantering beslutade FI att skriva av ärendet.

⁴ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 909/2014 av den 23 juli 2014 om förbättrad värdepappersavveckling i Europeiska unionen och om värdepapperscentraler samt ändring av direktiv 98/26/EG och 2014/65/EU och förordning (EU) nr 236/2012 Text av betydelse för EES.

Undersökning av värdering

I mitten av mars 2020 rådde stor osäkerhet om kurserna för företagsobligationer på den svenska marknaden samtidigt som det var svårt att sälja företagsobligationer i någon större volym. Några förvaltare uppgav att det var för stor skillnad på kurser mellan olika prisställare bland banker och andra aktörer, vilket skapade en osäkerhet vid värderingen och ledde till att flera fondförvaltare senarelade försäljning och inlösen av fondandelar i vissa räntefonder.

Med utgångspunkt i denna händelse, har FI undersökt en fondförvaltares rutiner, riktlinjer och metoder för värdering av fondernas innehav. Undersökningen har mynnat ut i vissa iakttagelser avseende värderingsprocess, värderingsmetoder, rutiner samt dokumentation avseende senareläggning av försäljning och inlösen av fondandelar. Sedan företaget vidtagit ett antal åtgärder för att åtgärda dessa brister beslutade FI att skriva av ärendet.

Undersökning om information till andelsägare och rapportering

FI har genomfört en undersökning för att granska en fondförvaltares efterlevnad av de regler som var tillämpliga med anledning av dess tillstånd att marknadsföra fonden i Sverige. FI beslutade att avskriva undersökningen med anledning av att fondförvaltaren begärde att få sitt tillstånd att marknadsföra fonden i Sverige återkallat.

Fördjupad analys om aktivitetsgrad i fonder

FI påbörjade under året en analys av aktivitetsgraden i fonder för att följa upp de nya lagkrav som började gälla den 1 januari 2020. I analysen har FI valt ut 30 fonder som har en relativt låg aktivitetsgrad och hög avgift enligt inrapporteringen, samtidigt som fonderna beskrivs som aktivt förvaltade i informationen för fonden. Analysen kommer att avslutas under 2022.

Fördjupad analys om kostnadsuttag i fonder

FI har genomfört en fördjupad analys om kostnader och avgifter i värdepappersfonder. Analysen ingår i en gemensam tillsynsaktivitet i EU som koordinerats av Europeiska värdepappers- och marknadsmyndigheten (Esma). Syftet var att kunna uppnå en harmonisering i EU och därmed öka möjligheten att skydda investerare i medlemsländerna från fondförvaltare som tar ut onödiga kostnader och avgifter.

Den fördjupade analysen, som omfattade tio fondförvaltare, visar för de granskade att dessa inte tagit ut onödiga eller otillbörliga omkostnader enligt Esmas definition för vilka kostnader som får tas ur fonden för att utföra förvaltning. Resultatet har återrapporterats till Esma.

Kartläggning av avgifter och risker

FI har likt föregående år analyserat fasta och prestationsbaserade avgifter, jämförelseindex och aktiv risk för samtliga svenska värdepappersfonder och specialfonder. FI har även följt upp om fonderna följer sina placeringsbegränsningar när det gäller motpartsexponering för OTC-derivat, insättning på konto hos kreditinstitut och exponering mot företagsgrupp. FI har som en del av uppföljningen analyserat potentiella limitöverträdelser och även inkluderat detta i den löpande tillsynen.

Från och med 2021 är även dessa uppgifter obligatoriska för fondförvaltare att rapportera in. Detta på grund av ändringar i Finansinspektionens föreskrifter (FFFS 2013:9) om värdepappersfonder och Finansinspektionens föreskrifter (FFFS 2013:10) om förvaltare av alternativa investeringsfonder, vilka trädde i kraft den 1 januari 2021. Kartläggningen har således granskat information som gäller det fjärde kvartalet 2020.

Likviditetsrisker i fonder

I syfte att öka fondmarknadens motståndskraft och konsumentskyddet för fondägarkollektivet publicerade FI en rapport (FI dnr 21-4539) med myndighetens förväntningar och rekommendationer på fondförvaltarens likviditetsriskhantering. God likviditetsriskhantering i fondförvaltningen minskar riskerna för att andelsägare inte kommer ur sina fondplaceringar när de så önskar eller att fondägarkollektivet råkar ut för värdeförluster om tillgångar måste säljas under ogynnsamma förhållanden.

Behovet av och förutsättningar för verktyg för likviditetshantering i fonder

I regleringsbrevet för 2021 gav regeringen FI i uppdrag att utreda behovet av ytterligare likviditetsverktyg på den svenska fondmarknaden. FI skulle också utreda förutsättningarna för att införa sådana verktyg i Sverige och ge förslag till hur en eventuell reglering bör utformas. Resultatet presenterades i rapporten *Likviditetsverktyg i värdepappersfonder och specialfonder* (FI dnr 21-3338).

FI anser att likviditetsverktyg behövs och bedömer att det finns skäl att tillåta att fondförvaltare – fondbolag, förvaltningsbolag och AIF-förvaltare – använder dem. FI anser också att villkoren för att använda verktygen ska regleras i lag och föreskrifter. Rapporten innehåller förslag på hur en sådan reglering kan se ut.

Frågor om finansiell rådgivning

FI har genomfört två undersökningar på värdepappersbolag varav en har resulterat i ett ingripande. Vidare har FI gjort en enkätinsamling av information från 21

värdepappersbolag och 21 försäkringsdistributörer kring provisioner i samband med rådgivning samt effekterna av införandet av Mifid 2⁵ och IDD.

Uppföljning av nya regler om marknader för finansiella instrument

I regleringsbrevet för 2021 gav regeringen FI i uppdrag att redovisa de effekter som Mifid 2 hittills bedöms ha haft när det gäller reglerna om provision och oberoende rådgivning och målsättningen att uppnå en mer likartad reglering för de aktörer som tillhandahåller rådgivning på finansmarknadsområdet.

FI har med anledning av detta kartlagt hur värdepappersbolag hanterar mottagna provisioner i samband med investeringsrådgivning. FI redogjorde för resultaten i en rapport som överlämnades till regeringen i december 2021 (FI dnr 21-31636). Kartläggningen visar att hanteringen av provisioner i samband med rådgivning har förbättrats sedan 2016, men värdepappersbolag tar fortfarande emot stora provisioner från produktbolag. FI kommer därför fortsatt att noga följa utvecklingen på området.

Redovisningstillsyn

FI har delegerat uppgiften att övervaka emittenters regelbundna finansiella information till Nämnden för svensk redovisningstillsyn, som är ett sakorgan under Föreningen för god sed på värdepappersmarknaden. FI är ytterst ansvarig för redovisningstillsynen med befogenhet att ingripa mot överträdelser.

Under året har nämnden lämnat över ett ärende till FI. FI startade en undersökning för att kontrollera om den aktuella emittenten överträtt bestämmelserna i artikel 4 i IAS-förordningen⁶ och årsredovisningslagen (1995:1554) genom att redovisa utvecklingsutgifter för ett specifikt projekt som immateriell tillgång i årsredovisningen 2020. Efter detta har emittenten rättat sitt sätt att redovisa och lämnar nu den information som krävs i en delårsrapport. FI har därför skrivit av ärendet.

Röstningsrådgivare

FI har registrerat två företag som röstningsrådgivare sedan lagen om röstningsrådgivare trädde i kraft 2019. FI har tagit ut en tillsynsavgift för dessa två företag. I enlighet med den tillsynsplan som tagits fram för röstningsrådgivare granskade FI under året att innehållet i de årliga redogörelser som dessa företag är skyldiga att hålla tillgängliga uppfyllde gällande regler.

⁵ EU-direktiv om värdepappersmarknaden (Markets in financial instruments directive 2, Mifid2).

⁶ Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1606/2002 av den 19 juli 2002 om tillämpning av internationella redovisningsstandarder.

Marknadsmissbruk

Antalet anmälningar om marknadsmanipulation sjönk under 2021 samtidigt som anmälningarna om insiderbrott har stabiliserats och ligger på ungefär samma nivåer som under 2019 och 2020. Totalt fick FI in 367 anmälningar om insiderbrott och 182 anmälningar om marknadsmanipulation varav 150 respektive 34 skickades vidare till Ekobrottsmyndigheten (EBM) för vidare utredning

Under året har FI fortsatt sin löpande dialog med de marknadsaktörer som rapporterar misstänkt marknadsmissbruk. I denna dialog har FI betonat vikten av att de har effektivt utformade larm samt förmåga att upptäcka fler avancerade eller kvalificerade marknadsmanipulationer. FI har även lyft fram att bankerna behöver skapa spärrear i sina system mot egenhandel och när det sker handel med små volymer. Flera aktörer har nu infört detta, även om det fortfarande finns problem med egenhandel hos vissa banker. FI har fortsatt att göra fördjupade kontroller i marknaden för aktiehandel vid exempelvis uppköp och vid vissa onaturliga kursrörelser eller prissättningar av aktier.

FI har inlett en fördjupad analys av handelsplatsernas noteringsprocesser. Syftet är att klargöra vid vilken tidpunkt EU:s marknadsmissbruksförordning ska börja tillämpas för finansiella instrument som emittenter ansökt om att få upptagna till handel. FI kommer att färdigställa analysen under våren 2022.

Vidare har en fördjupad analys inletts med syfte att kartlägga hur emittenterna tillämpar regelverket i de fall de väljer att skjuta upp offentliggörande av insiderinformation i enlighet med artikel 17.4 i EU:s marknadsmissbruksförordning. Denna analys förväntas bli klar under våren 2022.

Under året har FI effektiviserat blankningsrapporteringen till Esma med hjälp av ett nytt systemstöd, vilket gör att FI nu kan rapportera de efterfrågade uppgifterna.

Investeringsbedrägerier

FI varnade under året för 2 759 oseriösa företag, som verkar på marknaden utan nödvändiga tillstånd. Antalet varningar under året innebär en ökning med drygt 30 procent jämfört med 2020. Under 2021 handlade det främst om bedrägerier relaterade till så kallade marginalkontrakt eller CFD-kontrakt (contracts for difference), ofta kopplade till kryptovalutor. En annan trend var bedrägerier där den som redan tidigare utsatts för investeringsbedrägerier kontaktas på nytt med erbjudande om att få hjälp att få tillbaka förlorade pengar mot betalning. I flera fall har de drabbade investerat och betalat flera gånger och i slutändan blivit av med stora belopp.

Varningarna är en del av ett internationellt samarbete mellan tillsynsmyndigheter. FI fattade beslut om varning i 11 fall baserat på händelser på den svenska marknaden. Övriga varningar baseras på händelser utanför Sverige, där FI

vidarebefordrade varningar från utländska myndigheter. I kontakter med konsumenter som drabbats av investeringsbedrägerier har det i flera fall visat sig att företaget finns på varningslistan, antingen från varningar baserade på den svenska marknaden eller från varningar baserade på händelser utanför Sverige.

FI arbetar med förebyggande information direkt till privatpersoner via varningslistan och information på FI:s webbplats, samt indirekt via Konsumenternas Bank- och finansbyrå och via upplysningstjänsten Hallå konsument. Som en del av den förebyggande informationen har FI publicerat en kort informationsfilm som varnar för risken att luras upprepade gånger i investeringsbedrägerier. Varje kvartal publicerar FI även en artikel på temat investeringsbedrägerier med tips samt en återblick på senaste kvartalet.

Konsumentskydd

Att värna ett högt konsumentskydd är en viktig del av tillsynsarbetet. Flera av de undersökningar som behandlats ovan är huvudsakligen eller delvis inriktade på konsumentskyddsaspekter.

Under 2021 har FI i hög grad riktat fokus mot konsumentkreditmarknaden, för att motverka en osund kreditgivning. Under året fortsatte arbetet med de fem påbörjade undersökningarna av nischbankers kreditprövning. FI har antagit nya allmänna råd om krediter i konsumentförhållanden (se avsnittet Regelgivning). Vidare har FI genomfört en kartläggning av marknaden för konsumtionslån (i likhet med 2018–2020) och gjort fyra FI-analyser (varav tre publicerades under året och en publiceras under våren 2022).

I tillsynen har noterats att det förekommer att kreditprövningar inte grundas på tillräckliga uppgifter om konsumentens ekonomiska förhållanden. Beträffande konsumentens befintliga skulder saknas dock i dag en extern källa som ger kreditgivare en helhetsbild. Den 26 oktober överlämnade därför FI tillsammans med Konsumentverket en hemställan (FI dnr 21-27173) till regeringen där myndigheterna begärde att regeringen skulle tillsätta en utredning om att införa ett system som ger kreditgivare, och konsumenten själv, möjlighet att få en helhetsbild av konsumentens skulder (skuldregister) i samband med en kreditprövning. Den 3 november beslutade regeringen att tillsätta en utredning om att motverka riskfylld kreditgivning och överskuldsättning (dir. 2021:108) som bland annat ska analysera frågan om ett skuldregister.

FI anordnade tillsammans med Konsumentverket, och i samverkan med Kronofogden, den 2 juni ett rundabordssamtal med branschens aktörer om marknaden för konsumtionslån. Myndigheterna lyfte här fram att det behövs åtgärder för att stärka konsumentskyddet.

Den 1 juli redovisade FI ett regeringsuppdrag att utvärdera nya bestämmelser om marknadsföring av betaltjänster online (FI dnr 21-13000). FI bedömde i rapporten att flertalet av aktörerna på marknaden hade anpassat sig till lagen, men att det vid tidpunkten för kartläggningen fortfarande fanns brister på en fjärdedel av de största e-handelsplatserna och att en otydlig ansvarsfördelning mellan aktörerna försvårade lagens tillämpning.

En annan viktig del av FI:s konsumentskyddsarbete under året har rört konsumentskyddet på värdepappers- och försäkringsmarknaderna. Vid sidan om undersökningar och regeringsuppdraget att följa upp regelverken om marknader för finansiella instrument och försäkringsdistribution har FI kommunicerat om riskerna vi ser kring kryptotillgångar. I februari 2021 publicerade FI en tillsynsrapport om finansiella instrument med kryptotillgångar som underliggande tillgång (FI dnr 21-3874) där vi varnade för att dessa instrument är olämpliga för de flesta om inte alla konsumenter. FI har pekat på prisvolatiliteten, värderingsproblematiken, kopplingarna till kriminella aktiviteter och hållbarhetsaspekten. På försäkringsområdet gjorde FI även en fördjupad analys om försäkringsföretagens klagomålshantering. Under året uppdaterade FI också sitt ramverk för konsumentskyddet (FI dnr 21-26793).

FI:s konsumentskyddskommitté, som samordnar myndighetens konsumentskyddsarbete, fick under året nytt mandat och en ny sammansättning under ledning av biträdande generaldirektören. Kommittén får en tydligare roll att vara pådrivande för ett effektivt, analytiskt och kommunikativt konsumentskyddsarbete. Bland annat har konsumentskyddskommittén fått en viktig roll för att lyfta fram konsumentskyddsriskerna i samband med riskidentifiering och verksamhetsplanering. I kommittén bereds också policyfrågor.

Konsumentskyddsrapport

De samlade aktiviteterna och erfarenheterna av tillsynsarbetet inom konsumentskydd beskrivs i den årliga konsumentskyddsrapport som FI publicerar på regeringens uppdrag. I samband med att rapporten publicerades bjöds bransch- och konsumentrepresentanter in för en diskussion om aktuella konsumentskyddsfrågor.

I 2021 års *Konsumentskyddsrapport* (FI dnr 20-21857) redogjorde FI för de två främsta konsumentriskerna som FI identifierat. Den ena var osund kreditgivning där FI pekade på att snabba och lättillgängliga krediter innebär en risk för att konsumenter lånar mer än de klarar att betala tillbaka. Många unga riskerar att tidigt ta på sig skulder som kan begränsa deras handlingsfrihet längre fram i livet. Därför konstaterade FI att det är viktigt att kreditgivare gör tillräckliga kreditprövningar och lever upp till kraven på god kreditgivningssed.

En annan risk som identifierades var brister i omsorgsplikten på investerings- och försäkringsmarknaderna. I rapporten underströk FI vikten av att finansiella produkter säljs till rätt målgrupp. Det ställs höga krav på värdepappersinstituten, försäkringsföretagen och försäkringsförmedlarnas produktstyrningsprocesser, från det att en produkt utvecklas till det att den distribueras. Företagen måste ha god intern styrning och kontroll av alla moment i kedjan. I rådgivningen är utgångspunkten vad som är lämpligt för den enskilda kunden.

I rapporten lyfte FI också fram betydelsen av att konsumenterna får information om aktivitetsgraden i fonder, vilket är en viktig fråga i ljuset av att en stor andel svenska konsumenter har ett direkt eller indirekt fondsparande.

I ett särskilt kapitel uppmärksammade FI att omsorgsplikten är särskilt viktig för företagen på finansmarknaden i samband med coronapandemin. När pandemin bröt ut tvingades många konsumenter se över vilka spar-, låne- och försäkringsprodukter de behövde och vissa började använda betalmedel som de inte var vana vid.

Även i konsumentskyddsrapporten efterlyste FI en utredning som undersöker möjligheten att införa en ordning så att kreditgivare och konsumenter kan få en helhetsbild över konsumentens alla befintliga skulder (skuldregister).

Myndighetssamverkan om konsumentskydd

FI samverkade under året med Konsumentverket och Pensionsmyndigheten för att informera om planerade aktiviteter, samarbeta inom olika områden och dela slutsatser av arbetet. Utöver löpande kontakter med både Konsumentverket och Pensionsmyndigheten har FI haft tre samrådsmöten med Konsumentverket och fyra med Pensionsmyndigheten. Samarbetet mellan myndigheterna fungerar väl och bidrar till FI:s tillsynsarbete på ett positivt sätt.

FI och Konsumentverket har ett samarbetsavtal som beskriver hur samarbetet ska ske. Inom tillsynen sker samverkan inom den delade tillsynen av konsumentkreditföretag och hur kreditalternativ presenteras i e-handelns kassalösningar. Samverkan sker bland annat också om distribution av försäkringar och fonder samt om finansiell rådgivning. FI samverkar även med Konsumentverket i styrelsearbetet för Konsumenternas Bank- och finansbyrå och Konsumenternas Försäkringsbyrå. FI deltar också i samordningsrådet för den nationella konsumentupplysningstjänsten Hallå konsument som drivs av Konsumentverket.

Under 2021 har FI ingått i en referensgrupp till Konsumentverkets regeringsuppdrag ”Konsument på kredit”. Dessutom har FI, Konsumentverket och Kronofogden tillsammans analyserat betalningsproblem i olika steg och presenterat analysen för budget- och skuldrådgivare. FI fortsätter analyssamarbetet om

utlåning, betalningsproblem och skuldsättning med de båda andra myndigheterna. Kreditprövningar har en central roll i analyserna.

FI har också ett samarbetsavtal med Pensionsmyndigheten som beskriver hur samarbetet ska ske. FI får löpande information från Pensionsmyndigheten om de synpunkter och klagomål som konsumenterna har på förvaltningstjänster samt på fonder och fondbolag som ingår i premiepensionssystemet. Detta informationsutbyte har varit värdefullt och ökat kvaliteten i FI:s tillsyn av enskilda företag.

Inom Finansiell folkbildning, som beskrivs separat under avsnittet Övrig verksamhet, är målet att stärka konsumenternas ställning på finansmarknaden. Både Konsumentverket och Pensionsmyndigheten ingår i Nationella nätverket för finansiell folkbildning och dess programråd. Samarbete inom finansiell folkbildning, både mellan FI och dessa myndigheter och andra aktörer, ger bättre resultat och bredd i aktiviteterna än om alla skulle arbeta var för sig.

Genom samverkan med Konsumentverket och Pensionsmyndigheten får FI en bred bild av konsumenternas förutsättningar på finansmarknaden, i samarbetet inom Konsumenternas bank- och finansbyrå, Konsumenternas Försäkringsbyrå och i regelbundna samverkansmöten får FI inspel om konsumentproblem. Informationen används i regelgivning och tillsyn och leder sammantaget till att konsumenternas ställning stärks på finansmarknaden. Förutsättningarna på finansmarknaden är könsneutrala utifrån att samma regler gäller alla. I Konsumentverkets rapport *Långsiktigt sparande – en ojämsställd marknad* (Rapport 2018:18) finns indikationer på att kvinnor och män agerar olika på finansmarknaden och den informationen använder FI i utformningen av de utbildningsprojekt som genomförs inom finansiell folkbildning (www.gilladinekonomi.se).

Penningtvätt

Under 2021 satsade FI ytterligare resurser i såväl tillsynsverksamheten som inom rättsavdelningar och analysavdelning och vid årsskiftet var det 26 medarbetare som arbetade med penningtvättstillsynen. Antalet medarbetare har därmed ökat med 14 sedan 2018. Utökningar har skett både genom interna och externa rekryteringar. Anslaget har även använts för att ytterligare stärka och utveckla metoder och processer för analys av inrapporterade data och riskklassificering av de sektorer och företag som står under FI:s tillsyn. Analysen utgör ett viktigt underlag i FI:s riskidentifiering och planeringsarbete och ses löpande över.

Vidare har FI fortsatt att stärka det internationella samarbetet inom tillsynen av åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism. Ett exempel är samarbetet mellan tillsynsmyndigheterna i de nordiska och baltiska länderna inom ramen för den nordisk-baltiska arbetsgruppen. Arbetsgruppen startades under 2019 och syftar till att ge myndigheterna i regionen bättre förutsättningar att organisera det

gränsöverskridande tillsynssamarbetet på penningtvättsområdet. Ett samarbetsavtal formaliserades under 2020 och fortsatt utveckling av samarbetet har skett under året.

Under 2020 slöts en överenskommelse om ett operativt samarbete mellan FI och Polismyndigheten. Samarbetet har bidragit till att öka respektive myndighets förmåga att motverka penningtvätt och finansiering av terrorism. Under året har samarbetet utvecklats och nya samarbeten med andra myndigheter inletts.

Sedan 2020 har ytterligare ett större antal särskilda penningtvättskollegier upprättats när det gäller företag som har verksamhet i Sverige. I dagsläget leder FI fem sådana kollegier och deltar i ytterligare 49.

Under året har åtta nya penningtvättsundersökningar startats och sex sådana undersökningar har avslutats. De avslutade undersökningarna har bland annat gällt storbankernas hantering av EU:s sanktionsförfordningar och regelefterlevnaden hos en utländsk banks svenska filial. I de undersökningar som startats återfinns såväl svenska storbanker som utländska betalningsinstitut och företag som handlar med virtuella valutor.

En viktig del i FI:s uppdrag att motverka penningtvätt och finansiering av terrorism består i att bidra till en ökad medvetenhet om risker i den finansiella sektorn genom dialog med branschen. Här har FI under året bland annat regelbundet deltagit i den återkommande branschdialogen med Svenska institutet mot penningtvätt (SIMPT) och dess medlemmar samt publicerat en tillsynsrapport (FI dnr 21-4810) om våra erfarenheter från de senaste årens periodiska penningtvättsrapportering.

Informations- och cyberrisker

FI arbetar i it-risktillsynen med riktade tillsynsaktiviteter som undersökningar och kartläggningar, händelsestyrda insatser vid driftstörningar i finansiella tjänster liksom löpande tillsyn och bedömningar av it-, informations- och cyberriskexponering inom ramen för bankernas översyns- och utvärderingsprocess (ÖUP).

Syftet med it-tillsynen är att driva på de finansiella företagen så att de fortsätter att förbättra sina interna kontrollsystem för att öka motståndskraften mot haverier och utvecklar de förmågor som krävs för att hålla igång kritiska finansiella tjänster i samband med cyberattacker och andra slags avbrott. Arbetet tar avstamp i FI:s riskidentifieringsprocess och samlade kunskap om de finansiella företagen.

Vi har valt en ansats där särskilda förmågor inom området informations- och cybersäkerhet undersöks närmare hos ett antal kritiska aktörer. Under 2019–2021 har vi tittat på hur ett antal företag arbetar med att identifiera skyddsvärda tillgångar, risker, brister och hot. En riktad undersökning har avslutats under året:

Undersökning om informations- och cybersäkerhet – Swedbank AB (FI dnr 20-2059) och en undersökning pågår: Undersökning om informations- och cybersäkerhet – Klarna Bank AB (FI dnr 21-7946). Dessutom har vi inlett vad som planeras att bli en liknande serie av riktade undersökningar om hur företagen arbetar med att skydda sina identifierade skyddsvärda tillgångar. En riktad aktivitet Undersökning om informations- och cybersäkerhet – Nordnet Bank AB (FI dnr 21-11165) har avslutats under året.

Inom ramen för den löpande tillsynen har särskilda fokusområden belysts och åtgärdsplaner från tidigare genomförda undersökningar följts upp i regelbundna möten med företagen. Exempel på områden som belysts är företagens mognadsgrad och hantering av krav i EBA:s IKT-regelverk⁷, hantering av kritiska tredjepartsleverantörer, hur företagens kontinuitetsplaner uppfyller krav på att vara tillräckliga och lämpliga och vilka lärdomar de dragit av pandemin samt hur företagen hanterar informationsdelning i sociala medieplattformar.

FI har analyserat och bedömt att det finns flera goda skäl – resurser, effektivitet och samsyn – för att samla myndighetens kompetens om it-, informations- och cyberrisker i en och samma organisatoriska enhet, ett så kallat it-kompetenscenter. Till följd av det har FI:s verksamhetsområde Bank från och med den 1 oktober fått ett utökat ansvar för tillsynen på it-, informations- och cyberriskområdet, vilket innebär ett ansvar för it-risktillsyn för alla företagstyper under FI:s tillsyn.

Under året har ett internt projekt genomförts för att förbereda FI för ett nytt tillsynsansvar för säkerhetsskyddsregelverket, som trädde i kraft den 1 december. Ansvaret för tillsynen av säkerhetsskyddsregelverket ligger hos it-kompetenscentret. Arbetet pågår med fortsatta förberedelser, rekryteringar, kommunikation och samverkan med andra tillsynsmyndigheter.

FI deltar också aktivt i ett arbete inom EBA för ett kommande harmoniserat regelverk på it-, informations- och cyberområdet⁸ i Europa för alla typer av finansiella företag.

Inom Finansiella stabilitetsrådet pågår fortsatt ett samarbete om cyberrisker tillsammans med Finansdepartementet, Riksbanken och Riksgälden. Inom ramen för det arbetet genomfördes en cyberattackövning under hösten. FI ser ett behov av ett fortsatt och stärkt samarbete mellan myndigheter på det här området. Detta finns också med i arbetet med att ta fram en cybersäkerhetsstrategi för den svenska finansiella sektorn, som FI bedriver tillsammans med Riksbanken, vilken även diskuteras inom ramen för Finansiella stabilitetsrådet.

⁷ EBA/GL/2019/04 - EBA Guidelines on ICT and security risk management.

⁸ Förslag till EU-parlamentets och rådets förordning om digital operativ motståndskraft i den finansiella sektorn och ändring av förordning (EU) 1060/2012, (EU) 600/2014 och (EU) 909/2014 (DORA-förordningen).

FI:s tillsyn av NIS-direktivet

Under året har ytterligare en aktör uppnått de kriterier som definierar tröskelvärden för att omfattas av regelverket utifrån lagen (2018:1174) om informationssäkerhet för samhällsviktiga och digitala tjänster⁹. En aktör som anmälde sig under 2020 har under 2021 ändrat sin bedömning och landat i att de inte längre omfattas av kriterierna. Därmed är antalet aktörer, totalt 14 stycken, som anmält att de omfattas av regelverket detsamma som föregående år.

FI har liksom föregående år gjort bedömningen att kraven i FI:s föreskrifter¹⁰ väl överensstämmer med MSB:s föreskriftskrav för det systematiska och riskbaserade informationssäkerhetsarbete som leverantörer av samhällsviktiga tjänster ska bedriva.

Mot bakgrund av det ser FI för närvarande inget behov av ytterligare föreskrifter på området. FI deltar löpande i de samverkansmöten som MSB håller för NIS-direktivet.

Hållbarhetsfrågor

Det finansiella systemet har en viktig roll i omställningen till ett hållbart samhälle. Två av det finansiella systemets viktigaste funktioner är att hantera risker och omfördela kapital. Att hantera de risker som hållbarhetsfaktorer kan innebära och att kanalisera kapital till mer hållbara investeringar är avgörande för en ordnad omställning.

FI har sedan flera år arbetat med frågor kopplade till en hållbar finansmarknad. Under 2021 har FI haft ett fortsatt fokus på att de finansiella företagen ska integrera hållbarhetsrisker i sin styrning och riskhantering, och för att de ska ha tillgång till relevant, tillförlitlig och jämförbar hållbarhetsinformation från företag som de investerar i. Eftersom världens kapitalmarknader är integrerade är det viktigt med internationella regler och standarder. FI har därför samarbetat med internationella tillsynsorganisationer för att förbättra marknadens funktionssätt och undvika fragmentering.

Inom Iosco, den internationella organisationen för värdepapperstillsyn, är FI:s generaldirektör ordförande för arbetsgruppen för hållbar finans (IOSCO Sustainable Task Force). FI har varit drivande i Ioscoss arbete med att bland annat få en global standard för hållbarhetsredovisning på plats. Arbetet har inneburit ett

⁹ NIS-direktivet, The Directive on security of network and information systems, är ett EU-direktiv. NIS-direktivet trädde i kraft den 1 augusti 2018 i Sverige genom lagen om informationssäkerhet för samhällsviktiga och digitala tjänster.

¹⁰ FI:s föreskrifter och allmänna råd om informationssäkerhet, it-verksamhet och insättningssystem (FFFS 2014:5), FI:s föreskrifter och allmänna råd om hantering av operativa risker (FFFS 2014:4) och FI:s föreskrifter och allmänna råd om styrning, riskhantering och kontroll i kreditinstitut (FFFS 2014:1).

nära samarbete med IFRS Foundation som under FN:s klimattoppmöte (COP26) i november 2021 offentliggjorde att de inrättar en ny styrelse för hållbarhetsredovisning och presenterade ett utkast till en ny global redovisningsstandard.

I samband med FN:s klimattoppmöte publicerade också det globala nätverket för centralbanker och finansiella tillsynsmyndigheter, NGFS (The Network of Central Banks and Supervisors for Greening the Financial System), sin programförklaring ”the Glasgow declaration”. FI visade, tillsammans med Sveriges Riksbank, sitt stöd för deklARATIONEN genom en gemensam utfästelse att fortsätta fokusera på arbetet med klimatrelaterade finansiella risker. Likaså har vi varit delaktiga i att ta fram en NGFS-rapport om att integrera klimatrelaterade risker i tillsynen. FI är en av de åtta grundarna av NGFS och ingår också i dess styrkommitté. Nätverket omfattar i dag 102 medlemmar och 16 observatörer.

FI har även bedrivit globalt arbete inom Baselkommittén för banktillsyn som tar fram globala standarder, riktlinjer och rekommendationer för tillsyn och reglering av banker. Under året har FI varit involverat i arbetet med att ta fram underlag till ett förslag på nya regler om tillsyn av klimatrelaterade finansiella risker som Basel nyligen publicerat.

Inom EU har lagstiftningsarbetet inom hållbar finans varit fortsatt intensivt. Från EU-kommissionen kom under året en förnyad strategi för att finansiera omställningen till en hållbar ekonomi under året. Bland annat har en förordning med en taxonomi, ett klassifikationssystem för att definiera och identifiera hållbar verksamhet, antagits. Den trädde i kraft den 1 januari 2022. En förordning om hållbarhetsrelaterade upplysningar – även kallad disclosureförordningen eller SFDR – trädde i kraft den 10 mars 2021. Den reglerar bland annat hur banker, fondbolag, försäkringsbolag och finansiella rådgivare ska informera sina investerare och kunder om hållbarhetsfaktorer. Den gemensamma kommittén för de tre europeiska tillsynsmyndigheterna (Europeiska bankmyndigheten, EBA, Europeiska försäkrings- och tjänstepensionsmyndigheten, Eiopa, och Europeiska värdepappers- och marknadsmyndigheten, Esma) har fått i uppgift att komma med förslag på hur kraven enligt SFDR ska utformas mer i detalj. EU-kommissionen har meddelat att sådana krav, det vill säga vad de hållbarhetsrelaterade upplysningar som finansiella företag ska lämna bör innehålla och hur ska de presenteras, kommer att presenteras i en delegerad akt som träder i kraft den 1 januari 2023. FI har deltagit i det arbete som den gemensamma kommittén för de tre europeiska tillsynsmyndigheterna har genomfört under året.

Arbetet med hållbar finans inom de tre europeiska tillsynsmyndigheterna har under året varit intensivt. Bland annat har vi bidragit i EBA:s arbete med en rapport om hantering och tillsyn av hållbarhetsrelaterade risker. Inom Eiopa har vi deltagit i arbetet med att ta fram ett yttrande som anger vad Eiopa anser att de nationella

tillsynsmyndigheterna bör förvänta sig i försäkringsföretagens Orsa-rapporter när det gäller hur klimatrelaterade risker behandlas. Försäkringsföretagen får därigenom en bild av FI:s förväntan framöver om hur dessa risker hanteras inom ramen för Orsa-processen. Inom Esma har FI bidragit i arbetet med att uppnå enhetlighet i hur EU-länderna tillämpar de nya regelverken inom hållbarhet och hur de bedriver sin tillsyn. Arbetet har utmynnat i en gemensam färdplan, ”Roadmap for supervisory convergence”, som kommer att publiceras på en övergripande nivå.

För att få en bild över hur försäkringssektorn arbetar med hållbarhetsrelaterade frågor skickade FI ut en enkät till samtliga försäkringsföretag. Med enkäten som utgångspunkt kan vi konstatera att allt fler företag arbetar med hållbarhetsrelaterade frågor och att processer för att hantera riskerna finns i styrdokument hos de flesta större försäkringsföretag. Vi kan också konstatera att det förefaller som om livförsäkringssektorn har kommit längre i sitt arbete med hållbarhet jämfört med skadeförsäkringssektorn. Under 2020 påbörjade FI ett arbete med att mäta försäkringsföretagens exponeringar mot klimatrelaterade omställningsrisker (exponeringar mot koldioxidintensiva sektorer) med hjälp av verktyget Pacta (Paris Agreement Capital Transition Assessment). Det kan bland annat visa hur finansiella företags portföljer och placeringar förhåller sig till klimatmålen enligt Parisavtalet. Från och med 2021 har FI inkluderat företagens exponering mot koldioxidintensiva tillgångar som en parameter i den löpande risk- och effektkategoriseringen av försäkringsföretagen. Kategoriseringen ligger till grund för vilka tillsynsåtgärder som under det kommande året ska genomföras för ett försäkringsföretag. Arbetet fortsätter med att utvärdera stresstester baserade på Pacta-verktyget och att öka täckningen av klimatrelevanta sektorer.

Under 2021 har vi påbörjat arbetet med att inkludera hållbarhetsaspekter i översyns- och utvärderingsprocessen (ÖUP) för banker. Det har framförallt handlat om att se över hur bankerna tar hänsyn till klimatrelaterade hållbarhetsaspekter i kreditgivningen, kreditriskhanteingen och i sin övergripande affärsmodell. FI har också tillsammans med Riksbanken påbörjat ett arbete med att tillämpa verktyget Pacta på bankernas kreditportföljer. Syftet är att försöka mäta bankernas utsatthet för klimatrelaterade omställningsrisker genom att analysera deras exponeringar mot koldioxidintensiva sektorer. Arbetet är också tänkt att leda till en bättre förståelse för metoder och behov av data för den typen av mätningar.

I en kartläggning av de svenska fonderna konstaterar FI att en betydande andel av svenska fonder antingen främjar miljörelaterade eller sociala egenskaper eller har hållbara investeringar som mål. Nära hälften av fonderna marknadsförs som hållbara. FI har samlat in information om hur 69 fondförvaltare av svenska värdepappersfonder och specialfonder med totalt 795 fonder under förvaltning, uppfyller de krav som ställs på dem i EU:s förordning om hållbarhetsrelaterade upplysningar (SFDR) som började gälla under våren 2021. Reglerna ställer nya krav på innehållet i bland annat informationsbroschyrer för värdepappersfonder

och specialfonder. Informationsbroschyren ska inkludera viss information om hur fonden integrerar hållbarhetsrisker och ytterligare information när en fond främjar bland annat miljörelaterade eller sociala egenskaper alternativt när en fond har hållbarhet som mål. FI kan konstatera att fondförvaltarnas kategorisering av fonderna enligt SFDR medför höga krav på informationsgivning för majoriteten av svenska fonder. Ett viktigt syfte med upplysningskraven i SFDR är att minska risken för grönmålning. FI ser att vissa fondförvaltare kan behöva anpassa informationsgivningen bättre till fondens investeringsstrategi. FI anser att för fonder som har hållbarhetsfokus i namnet ska detta återspeglas i fondens investeringsstrategi, målsättning och innehav. För fonder som marknadsförs som hållbara ska marknadsföringsmaterial reflektera fondens investeringsstrategi. En förutsättning för att fonder och andra finansiella företag ska kunna investera hållbart är tillgång till relevant, tillförlitlig och jämförbar information från de företag som fonden investerar i. Fondförvaltaren behöver förstå om företagens verksamhet är att betrakta som hållbar och om det finns hållbarhetsrelaterade risker förknippade med en sådan investering.

FI lägger därför stort fokus på arbetet med att uppnå bättre hållbarhetsredovisning – både i sitt globala arbete med att ta fram en global standard, men också i sin dialog med de svenska företagen. I väntan på en global standard för hållbarhetsredovisning använder många företag frivilliga ramverk och standarder i sin redovisning. I *Hållbarhetsrapport 2021 – klimatet i fokus* (FI dnr 21-6917) konstaterar FI en tydlig trend att rekommendationerna från TCFD (Task Force on Climate-related Financial Disclosures) har gått från att vara en av de viktigaste frivilliga standarderna och rekommendationerna som finansiella företag använde 2018, till att vara den allra viktigaste. FI har vid ett flertal tillfällen rekommenderat de svenska företagen att börja använda TCFD:s rekommendationer. På så vis kan företagen ta höjd för nya standarder och regelverk som kommer inom området. TCFD:s rekommendationer är nämligen en utgångspunkt i arbetet med en global redovisningsstandard men också i den pågående översynen av EU-reglerna för företags hållbarhetsredovisning. Av rapporten framgår också en aggregerad bild av den enkätundersökning som FI genomförde under 2020–2021. Företagen i undersökningen anser bland annat att TCFD-rekommendationerna bidrar till en ökad transparens och harmonisering eftersom de är etablerade. Där framgår också vilka utmaningar de finansiella företagen står inför när det kommer till hållbarhetsrapportering.

FI har de senaste åren engagerats som talare vid flera evenemang inom hållbar finans. Under året deltog generaldirektören till exempel vid en paneldiskussion vid COP26 om hur grunden kan läggas för ett finansiellt netto-nollsystem och som talare vid den årliga konferensen Hållbara Finanser 2021. FI har också kommunicerat ståndpunkter som att företag måste höja internpriset på koldioxid (debattartikel DI, 18 mars) och att det behövs ett förbud mot utvinning av kryptotillgångar som använder mycket energi (DN Debatt, 5 november).

Som svensk myndighet ska FI bidra till att uppnå Agenda 2030 och de globala målen för hållbar utveckling. Målen täcker in de tre dimensionerna av hållbar utveckling – den ekonomiska, den sociala och den miljömässiga.

Genom vår verksamhet har vi bidragit till flera av målen under året.

Bland annat arbetar FI med delmål 10.2 – att främja social, ekonomisk och politisk inkludering – genom vårt arbete med finansiell folkbildning. Vi driver projekt som omfattar informations- och utbildningsinsatser för varierande målgrupper, i olika åldrar och livssituationer. Som nämnts har FI under året arbetat intensivt inom den globala värdepappersorganisationen Iosco för att etablera en global standard för hållbarhetsredovisning. Det arbetet bidrar till delmål 12.6 – att uppmuntra företag att tillämpa hållbara metoder och hållbarhetsredovisning. Genom vårt arbete med att motverka organiserad brottslighet i form av penningtvätt och finansiering av terrorism bidrar vi också till genomförandet av delmål 16.4 – att bekämpa organiserad brottslighet och olagliga finans- och vapenflöden. Under året har vi undersökt hur ett antal svenska och utländska finansiella företag skyddar sig från att utnyttjas i kriminella syften. Vi har också fortsatt att utveckla vårt samarbete med såväl svenska som utländska myndigheter för att öka vår gemensamma förmåga att minska de olagliga finansiella flödena i samhället. FI har dessutom genom sitt internationella arbete, som redogjorts för ovan, stärkt det globala partnerskapet för hållbar utveckling (delmål 17.16).

Organisationen för hållbar finans inom FI har stärkts under året. Den 22 oktober 2021 utsågs en hållbarhetschef och beslut fattades att en ny hållbarhetsavdelning ska inrättas från den 1 januari 2022. FI är ansvarig tillsynsmyndighet för en rad nya hållbarhetsrelaterade regelverk, och den nya hållbarhetschefen blir central i att se till att dessa implementeras på ett effektivt sätt. I rollen ingår också att driva det relaterade analys- och policyarbetet och att utveckla tillsynen. Hållbarhetschefen blir FI:s talesperson i hållbarhetsfrågor och rapporterar till generaldirektören.

Systemstabilitet och makrotillsyn

FI:s stabilitetsuppdrag

FI:s uppdrag inom stabilitetsområdet är att arbeta för att det finansiella systemet ska vara stabilt och att motverka finansiella obalanser på kreditmarknaden.

Finansiell stabilitet innebär att det finansiella systemet kan upprätthålla sina grundläggande funktioner både under normala och stressade lägen. Finansiella obalanser på kreditmarknaden avser situationer där hushåll och icke-finansiella företag genom överdrivet stora skulder och annat högt finansiellt risktagande kan förstärka svängningar i samhällsekonomin. För information om FI:s åtgärder på stabilitetsområdet med anledning av coronapandemin, se avsnittet Verksamhetsöversikt.

Återrapportering av uppdrag om makrotillsyn

I regleringsbrevet för 2021 fick FI i uppdrag att genomföra och redovisa en samlad utvärdering av bolånetak, amorteringskrav och andra genomförda makrotillsynsåtgärder. FI slutredovisade uppdraget i en rapport före sommaren (*Samlad utvärdering av makrotillsynsåtgärder*, FI dnr 21-17295).

FI:s utvärderingar visar att bolånetaket och amorteringskraven överlag har haft avsedda effekter. Åtgärderna har bidragit till att bromsa och förebygga en utveckling där nya bolånetagare lånar allt mer och att andelen hushåll som är högt skuldsatta växer snabbt. De kommer också att bromsa framtida skuldökningar och bostadsprisuppgångar. Åtgärderna motverkar också att långivare använder höga belåningsgrader eller låg amortering som konkurrensmedel.

Amorteringskraven har framför allt dämpat bolånetagares *vilja* att låna. Det finns gränser för hur stor del av inkomsten hushåll vill lägga på sitt boende. Men åtgärderna har även minskat en del hushålls *möjligheter* att låna genom att de slår i bolånetaket eller begränsas av de krav som långivarna ställer i sin kreditprövning.

Det krävs högre inkomster, mer eget kapital och större lånebetalningar för att köpa en bostad i dag än tidigare. Det beror primärt på högre bostadspriser, men FI:s åtgärder har också bidragit. Som helhet tycks åtgärdernas effekter på bostadsmarknadens funktionssätt ha varit begränsade. De har framför allt varit övergående. Omsättning har stigit innan åtgärder trätt i kraft och sjunkit något därefter, men sedan återgått till tidigare eller till och med högre nivåer.

Under inledningen av coronapandemin utvidgade FI möjligheten för långivare att medge undantag från amorteringskraven. Omkring var tionde låntagare har använt undantaget. För nyutlåning tyder FI:s utvärdering på att det tillfälliga undantaget fick nya bolånetagare att ta lite större bolån och köpa lite dyrare bostäder. Det utvidgade undantaget avslutades enligt plan i augusti 2021.

Det är också möjligt för banker att medge undantag från amorteringskrav vid köp av nyproducerade bostäder. Bankerna har låtit kunder nyttja det undantaget till viss del. Överlag är de avtalade amorteringarna för köpare av nyproducerat relativt lika de som observerades bland bostadsköpare åren innan kraven infördes. För köpare av nyproducerade bostäder har därmed inte amorteringarna stramats upp på samma sätt som för dem som köper befintliga bostäder.

FI:s stabilitetsrapport

På regeringens uppdrag redogör FI två gånger per år för FI:s analys och bedömning av stabiliteten i det finansiella systemet, de stabilitetsrisker som finns och de åtgärder som vidtagits och kan komma att vidtas för att minska riskerna. FI:s stabilitetsrapporter 2021 (FI dnr 21-10882 och FI dnr 21-28099) präglades av ekonomins och det finansiella systemets utveckling under återhämtningen från

pandemin. Den globala ekonomiska återhämtningen under 2021 har varit starkare än väntat. Det har bidragit till att inflationen stigit. Om inflationen består kan räntorna stiga vilket skulle påverka såväl hushåll som företag, som i dag är märkbart mer skuldsatta än innan pandemin bröt ut.

Stödtåtgärder var nödvändiga för att upprätthålla den ekonomiska aktiviteten under krisförloppet och för att stötta återhämtningen. Dock bör de fasas ut när krisen är över. Långvariga tillgångsköp bidrar exempelvis till stabilitetsrisker genom att pressa ner räntor och riskpremier, vilket leder till ökat risktagande och högre skulder. Eftersom Sveriges ekonomi i hög grad återhämtat sig och tillgången till finansiering i det finansiella systemet är bra, bör en utfasning av tillgångsköpen inledas.

Inom den kommersiella fastighetssektorn är efterfrågan på både bank- och marknadsfinansiering fortsatt stor. Skulderna ökar i förhållande till fastighetsföretagens intäkter, fler företag är sårbara, och deras räntekänslighet har ökat. Ökade sårbarheter i fastighetssektorn pekar på att bankerna fortsatt behöver ha stora kapitalbuffertar.

Den svenska företagsobligationsmarknaden präglas alltjämt av låg marknadslikviditet. Vid förnyad stress på finansiella marknader kan det åter bli svårt att omsätta värdepapper och emittera ny finansiering. Företagsobligationsmarknadens funktion behöver därför förbättras och motståndskraften öka. Fondbolagen som är viktiga aktörer på företagsobligationsmarknaden behöver samtidigt bli bättre på att hantera sina likviditetsrisker. I samband med vårens Stabilitetsrapport publicerade FI därför en rapport som pekar ut likviditetsverktyg som kan bidra till en stabilare obligationsmarknad (*Likviditetsverktyg i värdepappersfonder och specialfonder*, FI dnr 21-3338).

Det är nu viktigt att åter bygga motståndskraft i det finansiella systemet. FI har därför bland annat låtit den generella möjligheten till undantag från amorteringskravet löpa ut från och med den sista augusti och beslutat att den kontracykliska kapitalbufferten åter ska aktiveras. FI har satt nivån på bufferten till 1 procent, med effekt från september 2022 (FI dnr 21-20492). Höjningen är det första steget i en gradvis ökning till vad FI bedömer som en normal nivå enligt den nya tanken för hur FI tillämpar bufferten, som vi publicerade i mars 2021 (FI dnr 21-7247). FI fortsätter också arbetet med att stärka företagsobligations- och fondmarknadens funktionssätt.

Riskviktsgolvet för svenska bolån

Den 16 december beslutade FI att förlänga det riskviktsgolv om 25 procent för svenska bolåneexponeringar som infördes i augusti 2018. FI bedömde att de risker som var skälet till att åtgärden ursprungligen infördes i allt väsentligt kvarstår och

att åtgärden fortsatt behövs. Riskviktsgolvet förlängs med två år, från den 30 december 2021 till och med den 30 december 2023. Se beslut Riskviktsgolv för svenska bolåneexponeringar (FI dnr 21-16266).

Rapportering

Nationella föreskrifter och internationella regelverk ställer krav på rapportering av finansiella data till FI. FI arbetar fortlöpande för att säkerställa att system, processer och organisationen kan hantera den rapportering och efterföljande kvalitetsgranskning, analys och vidare rapportering som följer av befintliga och nya krav. I juli 2021 tog FI i drift en ny inrapporteringsplattform, Fidac. Först att rapportera i den nya plattformen var nationella tjänstepensionsföretag samt banker och kreditinstitut i samband med EU-reglerad rapportering. Under hösten har arbete med förflyttning från gamla plattformar inletts. Fidac kommer att hantera både periodisk och händelsestyrd rapportering och öka användbarheten för de bolag som ska rapportera.

Enhetlig datahantering

Sedan finanskrisen 2008–2009 har regelverken för de bolag som verkar på de finansiella marknaderna skärpts och utökats. För att myndigheterna, både de europeiska myndigheterna och FI, ska ha möjlighet att följa utvecklingen och regelverken bättre har nya och mer omfattande rapporteringskrav införts för bolagen under tillsyn. Det innebär att FI får mycket information från bolagen genom inrapportering. Utöver det har FI ett behov av att få uppgifter från andra källor och via andra kanaler. Bland annat via ett samarbete med Riksbanken och Statistiska centralbyrån inom arbetet med en gemensam databas. För att kunna hantera den nya informationen och använda den på ett bättre sätt i den löpande tillsynen och analysen har FI drivit ett projekt, Enhetlig datahantering (EDH). Projektet avslutades i december 2021 och systemet är i drift. Syftet är att skapa ordning och reda bland uppgifterna för att FI:s medarbetare enklare ska kunna använda informationen i den löpande tillsynen och analysen. I EDH ingår även att skapa ett gränssnitt som medarbetarna kan använda för att administrera data, men framför allt för att kunna söka, visa och hämta uppgifter på ett enkelt och användarvänligt sätt. Målet med EDH är att möjliggöra en effektivare tillsyn och analys med högre kvalitet.

Ingripanden

Att identifiera och ingripa mot regelöverträdelser, bland annat genom att besluta om sanktioner, är en viktig del av FI:s verksamhet. Att ingripa är dock inte ett mål utan ett medel. Målet är att förbättra regelefterlevnaden, vilket i sin tur bidrar till att förebygga situationer och problem som annars skulle kunna innebära kostnader för

samhället eller för enskilda. Antalet ingripandebeslut varierar mellan åren. Det finns huvudsakligen två olika typer av ingripanden.

Det stora flertalet av ingripandebesluten avser överträdelser på kapitalmarknaden samt avgifter för sen rapportering. Dessa beslut om ingripanden riktas mot såväl enskilda personer som bolag. Sedan februari 2017 har FI ett uppdrag att ingripa mot marknadsmissbruk vid överträdelser av EU:s marknadsmissbruksförordning (Mar). Det gäller bland annat insiderhandel och marknadsmanipulation. Ingripandena sker i form av sanktionsförelägganden. FI har under året särskilt följt upp ingående balanser i syfte att korta handläggningstiderna och minska balanserna.

I ett mindre antal fall är det fråga om beslut om ingripanden mot företag under tillsyn, så kallade sanktionsbeslut. Det gäller främst beslut om återkallelse av verksamhetstillstånd och beslut om varning eller anmärkning med eller utan straffavgift eller sanktionsavgift. Även beslut om erinran, med eller utan sanktionsavgift, mot ett noterat företag på grund av fel eller brister i företagets redovisning räknas hit. Sanktionsbesluten fattas av FI:s styrelse.

Under 2021 beslutade FI om tre sanktioner, som vi redogör för nedan.

Clearingorganisationen Nasdaq Clearing Aktiebolag fick en varning och en sanktionsavgift.¹¹ Med anledning av att en av bolagets clearingmedlemmar förklarades vara på obestånd den 11 september 2018 hade FI undersökt Nasdaq Clearings hantering av obeståndssituationen och hur bolaget hade levt upp till organisatoriska krav, allmänna uppföranderegler och regler om försiktighetskrav. FI:s undersökningar visade att bolaget hade haft flera allvarliga brister i sin verksamhet kopplat till dessa områden.

Maiden Life Försäkrings AB fick en varning och en sanktionsavgift.¹² Bolaget hade inte uppfyllt kravet på att ett försäkringsföretag ska ha sitt huvudkontor i Sverige. Bolaget hade inte heller uppfyllt krav som gäller för utlagd verksamhet, oberoende i centrala funktioner, intressekonflikter samt en sund och ansvarsfull styrning.

FI återkallade värdepappersbolaget Nord Fondkommission AB:s samtliga tillstånd.¹³ FI:s undersökning visade att bolaget hade brutit mot en rad centrala kundskyddsbestämmelser när det hade sålt riskfyllda företagsobligationer till icke-professionella kunder. Nord Fondkommission hade bland annat tagit emot ersättningar från emittenter av företagsobligationer utan att identifiera eller hantera

¹¹ 25 kap. 1 och 8 §§ lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden.

¹² 18 kap. 1, 2 och 16 §§ försäkringsrörelselagen (2010:2043).

¹³ 25 kap. 1 § lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden, 4 kap. 12 § tredje stycket lagen (2004:46) om värdepappersfonder och 12 kap. 5 § lagen (2013:561) om förvaltare av alternativa investeringsfonder.

ersättningarna som tredjepartssättningar. Bolaget hade dessutom haft stora brister i sin interna styrning och kontroll. FI bedömde sammantaget att det enda som kunde komma i fråga var att återkalla bolagets tillstånd.

Tabell 7. Antal beslutade ingripanden

	2021	2020	2019
Sanktioner beslutade av styrelsen	3	7	4
– varav anmärkning och sanktionsavgift	0	3	0
– varav varning och sanktionsavgift	2	2	1
– varav återkallelse av tillstånd	1	1	0
– varav sanktionsavgift	0	0	3
– varav erinran	0	1	0
Ingreppanden på kapitalmarknaden¹	158	245	160
– varav sanktionsavgifter vid sen eller felaktig insynsrapportering	46	120	112
– varav sanktionsavgift vid överträdelse av flaggningsreglerna enligt lagen (1991:980) om handel med finansiella instrument	20	32	12
– varav sanktionsavgift vid överträdelse av prospektregelverket och regelverket om offentliga uppköpserbjudanden enligt lagen (1991:980) om handel med finansiella instrument	0	0	3
– varav särskild avgift för sen blankningsanmälan	14	60	8
– varav lagakraftvunna domar och godkända sanktionsförelägganden avseende marknadsmissbruk	71	31	24
– varav avgifter för andra överträdelser av marknadsmissbruksförordningen (Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 596/2014 om marknadsmissbruk) ²	7	2	1
Förseningsavgifter	3	0	7
Förseningsavgifter enligt lagen om bank- och finansieringsrörelse, lagen om betaltjänster, försäkringsrörelselagen, lagen om värdepappersmarknaden, lagen om värdepappersfonder, lagen om särskild tillsyn över kreditinstitut och värdepappersbolag, lagen om viss verksamhet med konsumentkrediter och lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder			

Källor: Respektive sanktionsbeslut samt Platina

¹ Inbegriper även avskrivna ärenden.

² Ärendetypen redovisades inte i årsredovisningen 2020 och 2019.

Resultatbedömning

Inför 2021 ökade FI:s förvaltningsanslag för tillsyn med 10 miljoner kronor för att ytterligare stärka arbetet med att bekämpa penningtvätt och finansiering av terrorism. Antalet timmar som ägnats åt tillsyn minskade totalt sett med 11 procent jämfört med 2020.

FI:s verksamhet fortsatte att påverkas av pandemin under 2021, om än i mindre utsträckning än föregående år. Det gjorde att vi i stort sett kunde genomföra våra planerade aktiviteter, även om vi alltid måste vara beredda att prioritera om för att ta oss an oförutsedda händelser. Farhågorna för störningar på finansmarknaderna i pandemins spår avtog under året. Tillsynen indikerade att de finansiella företagens motståndskraft bara i liten utsträckning hade försämrats av pandemin och att samhällsekonomin i stort utvecklades väl. De exceptionella åtgärder som FI vidtog vid pandemins utbrott för att motverka störningar i kreditgivningen och i hushållens ekonomi var därför inte längre motiverade. Under andra halvåret tog FI bort de utökade möjligheterna att få undantag från amorteringskraven på bolån. FI beslutade också att höja det kontracykliska kapitalkravet på banker till 1 procent.

Under 2021 beslutade FI om tre sanktioner. Clearingorganisationen Nasdaq Clearing Aktiebolag samt försäkringsföretaget Maiden Life Försäkrings AB fick en varning och en sanktionsavgift. FI återkallade värdepappersbolaget Nord Fondkommission AB:s samtliga tillstånd.

Konsumentskyddet var i fokus under året, och FI hade särskilt utlåning till konsumtion som ett prioriterat område. Tillsynen utfördes genom ett antal undersökningar och en kartläggning av marknaden för konsumtionslån och resulterade i bland annat tre FI-analyser.

På hållbarhetsområdet hade FI under 2021 ett fortsatt fokus på att de finansiella företagen ska integrera hållbarhetsrisker i sin styrning och riskhantering, och på att de ska ha tillgång till relevant, tillförlitlig och jämförbar hållbarhetsinformation från företag som de investerar i. FI var även aktiv i många internationella sammanhang, bland annat i Internationella organisationen för värdepapperstillsyn (Iosco) och inom EU. I takt med att regelverken på hållbarhetsområdet färdigställs har även tillsynen av hållbarhetsrisker ökat.

Penningtvätt var ett annat område som FI prioriterade även under 2021, bland annat genom ytterligare resurser till tillsynsverksamhet, samt för att utveckla metoder och processer för riskklassificering av de sektorer och företag som står under FI:s tillsyn. Vi har inriktat undersökningar mot delvis nya typer av verksamheter, till exempel valutaväxlare, där riskerna för penningtvätt kan antas vara särskilt stora. Vi fortsatte att utveckla samarbetet med andra myndigheter inom Sverige, inte minst med Polismyndigheten. Samarbetet bidrar till att öka myndigheternas samlade förmåga att motverka penningtvätt. Vi fortsatte även att

stärka det internationella samarbetet, inte minst med tillsynsmyndigheterna i de nordiska och baltiska länderna.

FI:s riskanalyser indikerar att informations- och cyberrisker kräver ytterligare uppmärksamhet. FI har därför intensifierat tillsynsinsatserna på detta område och sökt samarbete med andra berörda myndigheter, bland annat Riksbanken. Syftet med tillsynen är att driva på de finansiella företagen att fortsätta att öka motståndskraften och utvecklar förmågan att hålla igång kritiska finansiella tjänster även vid haverier och cyberattacker.

FI bedömer sammantaget att vi i stort sett genomfört planerade aktiviteter och lyckats sätta in tillsynen där vi bedömt att de viktigaste riskerna finns. Genom ändamålsenliga tillsynsaktiviteter har FI även bedrivit tillsynen effektivt.

Regelgivning

Återrapporteringskrav enligt regleringsbrevet

Av regleringsbrevet för 2021 framgår att FI ska redovisa hur arbetet med effektiv **reglering**, tillsyn, registrering och tillståndsprövning har bedrivits kopplat till de uppgifter som framgår av 2 § första stycket förordningen (2009:93) med instruktion för Finansinspektionen.

Verksamhetsöversikt

FI arbetar med regelgivning för att bidra till de mål som regeringen anger i regleringsbrevet. I regelarbetet tar FI fram föreskrifter och allmänna råd. Arbetet är till övervägande del föranlett av olika EU-krav.

Antalet arbetade timmar inom regelgivning varierar från år till år, framför allt beroende av mängden regelverk från EU.

Tabell 8. Tid och nettokostnad för regelgivning

Belopp i tkr

	2021		2020		2019	
	Timmar	Netto- kostnad	Timmar	Netto- kostnad	Timmar	Netto- kostnad
Regelarbete	48 710	66 663	53 427	65 415	56 446	69 839
Internationellt arbete	26 167	36 937	28 639	35 614	31 761	43 610
Totalt för regelgivning	74 877	103 600	82 066	101 029	88 207	113 449

Källa: Agresso

Resultat

Syftet med FI:s regelgivning är vanligen att komplettera de regler som fastställs på EU-nivå eller i svensk lag. Det viktigaste resultatmåttet bör därmed avse om FI:s kompletteringar bidrar till att uppfylla de mål som ställts upp för reglerna på EU-nivå respektive lagreglerna. Ett sådant kvalitativt mått är svårt att ta fram, av samma skäl som det är svårt att utvärdera reglers ändamålsenlighet i stort.

Att bedöma resultat inom regelgivning kvantitativt är likaledes svårt. En viktig produkt är föreskrifter och allmänna råd. Här säger dock antalet mycket lite om arbetsinsats och effektivitet. Arbetet med att ta fram nya föreskrifter är normalt mycket mer tidskrävande än att införa flera följdändringar, men även inom dessa kategorier varierar insatsen, och den potentiella påverkan, mycket. Som mått på resultatet bör därför tabellen nedan tolkas med stor försiktighet.

Tabell 9. Antal föreskrifter och allmänna råd

	2021	2020	2019
Föreskrifter och allmänna råd	37	32	28

Källor: Styrelseprotokoll och FI:s webbplats

Föreskriftsarbete

Nedan redovisas flertalet av de föreskriftsarbeten som avslutades under året.

I januari 2021 beslutade FI om ändringar i Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2019:23) om årsredovisning i försäkringsföretag och tjänstepensionsföretag. Härigenom anpassades föreskrifterna till de ändrade bestämmelserna om redovisning av överkursfonder enligt lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag och i årsredovisningslagen (1995:1554). Ändringarna trädde i kraft den 9 februari 2021 och tillämpas på räkenskapsår som har inletts efter den 31 december 2020.

I maj 2021 ändrades Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2019:21) om tjänstepensionsföretag på så sätt att ett särskilt kapitalkrav infördes för tjänstepensionsföretag som investerar i tillgångar med direkt exponering mot bostadskrediter som uppfyller vissa villkor. Samtidigt ersatte vi allmänna råd från 2018 om rapportering av händelser av väsentlig betydelse med Finansinspektionens allmänna råd (FFFS 2021:2) om rapportering av händelser av väsentlig betydelse. I sak innebär detta att tjänstepensionsföretag inte längre omfattas av de allmänna råden. Föreskrifterna och de allmänna råden trädde i kraft den 1 juni 2021.

I juni 2021 beslutade FI om nya och ändrade föreskrifter med anledning av lagändringar på tjänstepensionsområdet som trätt i kraft i maj. Lagändringarna hade sin bakgrund i fyra uppmaningar, så kallade tillkännagivanden, som riksdagen lämnade till regeringen i november 2019 i samband med behandlingen av regeringens förslag till ny reglering för tjänstepensionsföretag (prop. 2018/19:158). De nya föreskrifterna, Finansinspektionens föreskrifter (FFFS 2021:4) om livförsäkringsföretags och tjänstepensionsföretags beräkning av säkerhetsreserv, och ändringarna i befintliga föreskrifterna trädde i kraft den 6 juli 2021. Bland de föreskrifter som ändrades finns Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2011:39) om information som gäller försäkring och tjänstepension, Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2019:21) om tjänstepensionsföretag och Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2019:22) om tillsynsrapportering för tjänstepensionsföretag.

I juni beslutade FI också om ändrade föreskrifter om kapitaltäckning och ersättningssystem för värdepappersbolag. Ändringar gjordes i ett stort antal föreskrifter

och innebar bland annat anpassningar till EU:s värdepappersbolagsförordning¹⁴ och att regler i värdepappersbolagsdirektivet¹⁵ om riskhantering och ersättningssystem genomfördes i svensk rätt. Samtidigt meddelade vi nya föreskrifter (FFFS 2021:11) om skyldighet för företag som driver värdepappersrörelse genom filial i Sverige att rapportera vissa uppgifter och upphävde Finansinspektionens föreskrifter (FFFS 2018:9) om rapportering av uppgifter om kapitalbaskrav för vissa värdepappersbolag. Ändringar gjordes också i Finansinspektionens föreskrifter (FFFS 2013:9) om värdepappersfonder när det gäller hur fondbolag ska beräkna fasta omkostnader. Ändringarna trädde huvudsakligen i kraft den 7 juli 2021, men några av ändringarna började gälla den 29 juni 2021.

I september beslutade FI om nya allmänna råd (FFFS 2021:29) om krediter i konsumentförhållanden. De allmänna råden avser bland annat tillämpningen av bestämmelserna om god kreditgivningssed och kreditprövning i 6 och 12 §§ konsumentkreditlagen (2010:1846). Vi förtydligar till exempel vilka uppgifter som en kreditgivare bör ta med i underlaget för sin kreditprövning av en konsument. Flera av råden har sin motsvarighet i Europeiska bankmyndighetens riktlinjer om kreditgivning och övervakning som började gälla den 30 juni 2021. De allmänna råden trädde i kraft den 1 november 2021.

I september beslutade FI också att upphäva föreskrifterna (FFFS 2014:33) om kontracykliskt buffertvärde. Bakgrunden till beslutet var att vi framöver kommer att tillämpa en ny beslutsordning för beslut om kontracykliskt buffertvärde. Sådana beslut kommer inte längre att meddelas genom föreskrifter utan genom särskilda beslut som publiceras på vår webbplats. Föreskrifterna upphörde att gälla den 15 oktober 2021.

I november beslutade FI att upphäva föreskrifterna (FFFS 2019:1) om periodisk rapportering av uppgifter om minimikravet på nedskrivningsbara skulder. Inom ramen för genomförandet i svensk rätt av ändringar i krishanteringsdirektivet¹⁶ har det tagits fram nya regler om bland annat periodisk tillsynsrapportering. Sammantaget innebär detta att det inte längre finns behov av att vi i föreskrifter anger om

¹⁴ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/2033 av den 27 november 2019 om tillsynskrav för värdepappersföretag och om ändring av förordningarna (EU) nr 1093/2010, (EU) nr 575/2013, (EU) nr 600/2014 och (EU) nr 806/2014.

¹⁵ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/2034 av den 27 november 2019 om tillsyn av värdepappersföretag och om ändring av direktiven 2002/87/EG, 2009/65/EG, 2011/61/EU, 2013/36/EU, 2014/59/EU och 2014/65/EU.

¹⁶ Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/59/EU av den 15 maj 2014 om inrättande av en ram för återhämtning och resolution av kreditinstitut och värdepappersföretag och om ändring av rådets direktiv 82/891/EEG och Europaparlamentets och rådets direktiv 2001/24/EG, 2002/47/EG, 2004/25/EG, 2005/56/EG, 2007/36/EG, 2011/35/EU, 2012/30/EU och 2013/36/EU samt Europaparlamentets och rådets förordningar (EU) nr 1093/2010 och (EU) nr 648/2012.

och hur instituten ska rapportera in dessa uppgifter. Föreskrifterna upphör att gälla den 1 mars 2022.

FI gjorde i november ändringar i föreskrifterna (FFFS 2013:9) om värdepappersfonder och i föreskrifterna (FFFS 2013:10) om förvaltare av alternativa investeringsfonder. Fondbolag och förvaltningsbolag som förvaltar svenska värdepappersfonder, samt AIF-förvaltare som förvaltar svenska specialfonder lämnar en gång per år in uppgifter till Statistiska centralbyrån (SCB) om bland annat intäkter, värdeförändringar, ränteintäkter och erhållna utdelningar för de fonder som var aktiva den 31 december året innan. Uppgifterna ingår i "Resultaträkning för investeringsfonder, år" (Fonder år) och utgör bland annat en del av den officiella statistiken som SCB samlar in på uppdrag av FI. Genom föreskriftsändringarna infördes särskilda regler om fondbolags, förvaltningsbolags och AIF-förvaltares skyldighet att rapportera uppgifterna och om att rapporteringen ska ske direkt till SCB. Ändringarna trädde i kraft den 1 januari 2022.

FI beslutade i december om ändringar i föreskrifterna (FFFS 2002:11) om skyldighet att elektroniskt lämna uppgifter om handel med vissa finansiella instrument. Ändringarna syftar till anpassa föreskrifterna till ändringar i Mifir¹⁷ och i lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden, genom att undanta vissa företag från föreskrifternas tillämpningsområde och upphäva bestämmelser som skulle medföra dubbelreglering. Ändringarna trädde i kraft den 1 januari 2022.

I december beslutade FI även om ändringar i Finansinspektionens föreskrifter (FFFS 2017:11) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism. Ändringarna innebär att sådana svenska leverantörer av gräsrotsfinansieringstjänster som omfattas av lagen (2017:630) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism (penningtvättslagen) ska omfattas även av föreskrifterna. Ändringarna trädde i kraft den 1 januari 2022.

Resultatbedömning

FI bedömer att myndigheten har tagit fram och beslutat om föreskrifter och allmänna råd med god kvalitet, och enligt de krav som ställs i europeiska regelverk. Det omfattande regelarbetet på FI speglar det internationella regelarbetets expansiva utveckling. Ny reglering och nya rekommendationer togs under året fram på alla FI:s tillsynsområden.

¹⁷ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 600/2014 av den 15 maj 2014 om marknader för finansiella instrument och om ändring av förordning (EU) nr 648/2012.

Internationell reglering och tillsyn

Verksamhetsöversikt

En stor del av regleringen på finansmarknaden har sin grund i bestämmelser som tagits fram på internationell nivå. Flera av de internationella organisationerna arbetar även för att tillsynsarbetet ska bli mer enhetligt. Att delta i det internationella samarbetet är därför av central betydelse för att FI ska kunna påverka den internationella regelutvecklingen så att den främjar FI:s uppdrag. I dag deltar FI i omkring 150 olika styrelser, kommittéer, arbetsgrupper och tillsynskollegier på global, europeisk och regional nivå.

De omfattande internationella insatserna har delvis sin grund i att den svenska finansiella sektorn är större i förhållande till ekonomin i övrigt än vad den är i de flesta andra länder. Det innebär dels att den internationella finansiella regleringen och tillsynen är mycket viktig för den svenska ekonomin, dels att Sverige därmed också har en konkret bas för att kunna göra skillnad i det internationella arbetet med att ta fram regler. I arbetet prioriterar FI frågor som kan få en stor betydelse för FI:s verksamhet eller för den svenska finansmarknaden, liksom frågor där vi har en särskild kompetens. Exempel på områden som FI prioriterade i det internationella arbetet under 2021 är hur de finansiella marknaderna påverkas av coronapandemin, hållbarhet på finansmarknaden, arbetet mot penningtvätt och finansiering av terrorism samt cyberrisker i finansiella företag. Ett viktigt stöd i FI:s internationella arbete är strategin för det internationella arbetet (*Internationell strategi för Finansinspektionen*, FI dnr 21-770).

Även inom tillsynsarbetet förekommer allt mer internationell samordning och samverkan, framför allt inom EU. FI samarbetar på flera områden med tillsynsmyndigheter i andra länder. Inom EU bildas ett så kallat tillsynskollegium för varje gränsöverskridande finansiellt företag av större betydelse. Kollegiet består av de nationella tillsynsmyndigheterna i de länder där företaget har den mest betydande verksamheten, med hemlandsmyndigheten som ordförande. FI leder ett flertal tillsynskollegier och deltar i ytterligare ett antal sådana.

FI är en del av det europeiska systemet för finansiell tillsyn (ESFS) inom EU. Det innebär att FI är medlem i Europeiska systemrisknämnden (ESRB) och de tre europeiska tillsynsmyndigheterna: Europeiska bankmyndigheten (EBA), Europeiska försäkrings- och tjänstepensionsmyndigheten (Eiopa) och Europeiska värdepappers- och marknadsmyndigheten (Esma). Dessutom är FI aktivt i flera organisationer på global och regional nivå.

Europeiskt samarbete

Europeiska systemrisknämnden (ESRB)

Europeiska systemrisknämnden (ESRB) ansvarar för makrotillsynen av det finansiella systemet i EU och bidrar till att förebygga och dämpa systemrisker. FI är, tillsammans med Riksbanken, representerad i ESRB:s styrelse (General Board), den rådgivande tekniska kommittén (ATC) och två stående arbetsgrupper. FI deltar också i ett antal tillfälliga arbetsgrupper inom ramen för ESRB. FI:s generaldirektör har Sveriges rösträtt i organisationens styrelse.

Under 2021 har ESRB fortsatt arbetet med de analyser och policyåtgärder som påbörjades efter utbrottet av coronapandemin. ESRB har bland annat analyserat effekterna på den finansiella stabiliteten av de vidtagna finanspolitiska stödåtgärderna. FI har regelbundet rapporterat information till ESRB om finanspolitiska åtgärder i Sverige och FI:s åtgärder med anledning av coronakrisen. I september beslutade ESRB att dess rekommendation om att begränsa utdelningar under pandemin skulle upphöra att gälla då den löpte ut i slutet av samma månad. I början av året ledde FI en arbetsgrupp i ESRB om kapitalbuffertar för banker. FI har dessutom bidragit aktivt i ESRB:s arbete kopplat till EU-kommissionens översyn av EU:s ramverk för makrotillsyn.

Europeiska bankmyndigheten (EBA)

Europeiska bankmyndigheten (EBA) koordinerar tillsynen och regelarbetet på bankområdet inom EU genom de nationella tillsynsmyndigheterna i respektive medlemsstat. Syftet är att främja konsumentskydd, finansiell stabilitet och en effektiv tillsyn samt att upprätthålla förtroendet för det finansiella systemet. FI medverkar i ungefär 40 grupper inom EBA – tillsynsstyrelsen, förvaltningsstyrelsen, stående kommittéer och arbetsgrupper – som bland annat tar fram gemensamma riktlinjer och tekniska standarder. Under året deltog FI bland annat i EBA:s arbete med att utföra stresstester av de fem största svenska bankerna. Resultatet av testerna visar att bankerna har tillräcklig motståndskraft för att klara av ett kraftigt försämrat ekonomiskt läge.

EBA har även till uppgift att leda, koordinera och övervaka åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism inom EU. Det innebär bland annat att EBA under året har arbetat med att ta fram gemensamma riktlinjer om riskbaserad tillsyn, utöka samarbets- och informationsutbytet mellan ländernas tillsynsmyndigheter och integrera penningtvätsfrågor i stabilitetstillsynen.

Europeiska försäkrings- och tjänstepensionsmyndigheten (Eiopa)

Europeiska försäkrings- och tjänstepensionsmyndigheten (Eiopa) fokuserar på konsumentfrågor, tillsynsfrågor och stabilitetsfrågor inom försäkrings- och

tjänstepensionssektorn. En stor del av arbetet går ut på att skapa större enhetlighet när det gäller att tillämpa regler och tillsynsmetoder i medlemsstaterna. FI är representerat både i Eiopas tillsynsstyrelse och i dess förvaltningsstyrelse. Under året deltog FI i drygt 30 arbetsgrupper och kommittéer inom Eiopa.

FI medverkade bland annat i Eiopas svar på EU-kommissionens begäran om råd om verktyg för pensionsöversikter på individuell och nationell nivå (Pension Dashboards). FI bidrog också till svaret på en begäran om råd gällande digital finans som är adresserad till de tre europeiska tillsynsmyndigheterna. Inför EU-kommissionens planerade Strategi för investerarskydd deltar FI i två arbetsgrupper som behandlar kommissionens begäran om råd; dels olika aspekter om konsumentskydd för försäkringsmarknaden, dels om faktablad för paketerade investeringsprodukter (Priips).

Europeiska värdepappers- och marknadsmyndigheten (Esma)

Europeiska värdepappers- och marknadsmyndigheten (Esma) samordnar EU:s arbete med tillsyn och regler inom värdepappersområdet. Esma har även direkttillsyn över vissa företag såsom transaktionsregister och kreditvärderingsinstitut. FI är representerad i Esmas tillsynsstyrelse. Under större delen av året har FI även varit representerad i förvaltningsstyrelsen. I slutet av året blev FI:s generaldirektör vald till vice ordförande för Esma varpå FI lämnade sin plats i förvaltningsstyrelsen. FI deltar även i ett flertal permanenta kommittéer samt ett antal tillfälliga arbetsgrupper och nätverk. Totalt medverkar FI i ungefär 30 arbetsgrupper inom Esma. En särskild fråga som FI har varit delaktig i under året är Esmas översyn av de brittiska centrala motparter som bedriver verksamhet inom EU. Detta projekt är en följd av Storbritanniens utträde ur EU. FI har också varit delaktig i en gemensam tillsynsaktivitet på fondområdet som har koordinerats av Esma.

Gemensamma kommittén (Joint Committee)

De europeiska tillsynsmyndigheternas gemensamma kommittés (Joint Committee of the European Supervisory Authorities) uppgift är att säkerställa att den gemensamma regelboken utarbetas och tillämpas enhetligt över sektorsgränserna.

FI deltog under året i kommittén för frågor om konsumentskydd och finansiell innovation. Kommitténs arbete dominerades av uppgiften att utarbeta förslag till tekniska standarder kopplade till förordningen om hållbarhetsrelaterade upplysningar och taxonomiförordningen. Vidare slutfördes arbetet med att ta fram ett utkast till teknisk standard som gäller förordningen om faktablad för paketerade investeringsprodukter (Priips-förordningen). Kopplat till den förordningen inleddes även ett arbete med att ge kommissionen råd inom ramen för översynen av informationskrav i ett antal finansiella regelverk. Under året avslutade kommittén

arbetet med klagomålshantering genom att publicera en rapport om hur de europeiska tillsynsmyndigheternas riktlinjer om klagomål tillämpas i medlemsstaterna. Ett nytt område för kommittén har under året varit finansiell folkbildning.

Regionalt samarbete

Nordiskt-baltiskt makrotillsynsforum (NBMF)

FI är ordförande för och deltar aktivt i det nordisk-baltiska makrotillsynsforumet (NBMF). Det är ett diskussionsforum med representanter från centralbanker och tillsynsmyndigheter från hela regionen, och dess medlemmar träffas normalt två gånger per år. NBMF diskuterar frågor kring riskerna för finansiell stabilitet i både de enskilda länderna och övergripande i hela regionen, samt genomförande av makrotillsynsåtgärder för att förebygga dessa risker och öka motståndskraften i det finansiella systemet. Under 2021 sammanträdde forumet vid två tillfällen.

Nordisk-baltisk arbetsgrupp om penningtvätt och terrorismfinansiering (Nordic-Baltic AML/CFT Working Group)

På initiativ av FI och danska Finanstilsynet bedrivs samarbete om frågor som gäller penningtvätt och terrorismfinansiering i en permanent nordisk-baltisk arbetsgrupp (Nordic-Baltic AML/CFT Working Group). Syftet är att stärka det gränsöverskridande tillsynssamarbetet på området och att utbyta erfarenheter och information för att bli effektivare i arbetet mot penningtvätt och finansiering av terrorism. Arbetsgruppen ska verka som ett komplement till det arbete som utförs i andra forum, till exempel FATF (se nedan) och EBA.

Globalt samarbete

Baselkommittén för banktillsyn (BCBS)

Sverige är medlem i Baselkommittén för banktillsyn (BCBS) som ansvarar för att ta fram globala standarder och regler för internationellt verksamma banker. FI och Riksbanken representerar Sverige. FI var under året aktiv i närmare 20 arbetsgrupper, bland annat i arbetet med att utvärdera effekterna av både coronapandemin och införandet av Basel 3-standarderna.

Financial Action Task Force (FATF)

FI deltar i Sveriges delegation i Financial Action Task Force (FATF), som är en mellanstatlig organisation med uppdrag att motverka penningtvätt, finansiering av terrorism och finansiering av spridning av massförstörelsevapen. Organisationen utfärdar rekommendationer om vad ett land ska göra för att bekämpa dessa

fenomen och utvärderar hur olika länder följer rekommendationerna. FI lämnade under det gångna året information till FATF om arbetet mot penningtvätt, och deltog i den svenska delegationens löpande arbete inom organisationen.

Rådet för finansiell stabilitet (FSB)

FI är medlem i Rådet för finansiell stabilitet (Financial Stability Board, FSB) kommitté för tillsyns- och regleringssamarbete (SRC). Kommitténs uppgift är att driva och följa upp de regleringsinitiativ som har beslutats efter finanskrisen. SRC arbetade under året bland annat med risker som kan uppstå i samband den finansiella sektorns snabba digitalisering, och risker som kan uppstå när de finansiella företagen anlitar företag utanför den finansiella sektorn för att hantera kritiska delar av sin verksamhet. Även SRC har fortsatt att bevaka pandemins effekter på den finansiella sektorn och att utvärdera policyåtgärder som har vidtagits.

Internationella organisationen för försäkringstillsynsmyndigheter (IAIS)

FI är medlem i Internationella organisationen för försäkringstillsynsmyndigheter (IAIS) och är representerad i policyutvecklingskommittén (PDC) som rapporterar direkt till exekutivkommittén. Kommittén ansvarar för standarder och övervakar tillsynsmaterial från IAIS. PDC har även ett delansvar med makrotillsynskommittén för arbetet med systemrisker. Här ingår bland annat översyn av principer och ramregelverk för internationellt aktiva försäkringsgrupper och global kapitalkravsstandard. Kategorisering av globalt systemviktiga försäkringsgivare görs i samverkan med Rådet för finansiell stabilitet, liksom ett arbete med en standard för återhämtning och resolution i försäkringssektorn.

Internationella organisationen för värdepapperstillsyn (Iosco)

FI är också medlem i Internationella organisationen för värdepapperstillsyn (Iosco). Denna globala organisation samlar tillsynsmyndigheter på värdepappersmarknadsområdet från omkring 115 olika jurisdiktioner. FI deltar i organisationens styrelse, i två policykommittéer, i ett nätverk för frågor inom fintech, och inom CPMI-Iosco, ett organ som arbetar med frågor om den finansiella infrastrukturen. FI:s engagemang är ett uttryck för den betydelse som organisationen har genom sin roll att sätta standarder som i nästa led påverkar regelarbetet inom EU.

FI har också under 2021 fortsatt haft en ledande roll i det globala arbetet inom hållbar finans. FI:s generaldirektör är ordförande för Ioscos arbetsgrupp för hållbar finans som under 2021 publicerat tre rapporter på området. Den första rapporten avser hållbarhetsredovisning för emittenter, där FI har varit drivande. I rapporten konstaterar Iosco att hållbarhetsredovisning behöver bli enhetligare, mer jämförbar

och tillförlitlig för att investerare ska kunna ta välgrundade beslut. För att tillgodose investerares behov bör därför en tydlig struktur för hållbarhetsredovisning sättas upp inom det internationella redovisningsregelverket IFRS.

Arbetet har inneburit ett nära samarbete med IFRS Foundation som under FN:s klimattoppmöte i november 2021 publicerade en prototyp för en ny klimatstandard. Den andra rapporten handlar om hållbarhetsupplysningar för kapitalförvaltare, grön målning och andra investerarskyddsfrågor. Rapporten pekar på att det finns ett stort behov för ökad koordinering på området och innehåller ett antal rekommendationer för tillsynsmyndigheter när det gäller kapitalförvaltning och hållbarhetsrelaterade risker och möjlighet. Den tredje rapporten belyser värderingstjänster för hållbarhet. Iosco ser att värderingstjänster för hållbarhet kommer att spela en viktig roll på området även i fortsättningen och presenterar därför i rapporten ett antal rekommendationer till leverantörer och användare av tjänsterna samt ansvariga reglerare.

Resultatbedömning

FI bedömer att vi under året genom aktivt internationellt arbete bidragit inom flera olika områden som är viktiga för FI:s verksamhet och även för den svenska finansmarknaden. Även om pandemin har omöjliggjort fysiska möten och resor under större delen av året, har FI kunnat delta fullt ut i det internationella arbetet via digitala verktyg. FI har särskilt tagit en ledande roll när det gäller hållbarhetsfrågor inom Iosco mot bakgrund av att FI:s generaldirektör leder organisationens arbetsgrupp för hållbarhetsfrågor samt att dessa frågor är mycket uppmärksammade inom flera internationella organ. Utöver detta har FI prioriterat frågor om hanteringen av ekonomiska följdverkningar av den pågående pandemin, cyberrisker och penningtvättstillsynen på europeisk nivå.

Tillståndsprövning

Återrapporteringskrav enligt regleringsbrevet

Av regleringsbrevet för 2021 framgår att FI ska redovisa hur arbetet med effektiv reglering, tillsyn, registrering och **tillståndsprövning** har bedrivits kopplat till de uppgifter som framgår av 2 § första stycket förordningen (2009:93) med instruktion för Finansinspektionen.

Av regleringsbrevet framgår vidare att återrapportering ska göras om genomsnittliga handläggningstider för olika tillståndsärenden och anmälningsärenden enligt förordningen (2001:911) om avgifter för provning av ärenden hos Finansinspektionen.

Verksamhetsöversikt

Företag som vill bedriva finansiell verksamhet i Sverige måste först få tillstånd av FI. Syftet med tillståndsprövningen är att säkerställa att företagen lever upp till de krav som ställs i regelverket för att få driva en viss verksamhet på den finansiella marknaden. Tillståndsprövning är på så sätt ett av FI:s verktyg i arbetet för ett stabilt finansiellt system som präglas av högt förtroende med väl fungerande marknader som tillgodoser hushållens och företagens behov av finansiella tjänster samtidigt som det finns ett högt skydd för konsumenter.

FI:s mål är att handlägga tillståndsprövningar på ett effektivt och enhetligt sätt, utan att göra avkall på de krav som ställs för respektive tillstånd. För att nå målet har FI en övergripande gemensam process för tillståndsärenden, samt ett antal ärendespecifika processer och rutiner för att möta de särskilda krav som gäller för vissa tillståndstyper.

Kraven skiljer sig åt beroende på vilken verksamhet ett företag vill bedriva. Det ställs dock likartade krav på företagets ägare och ledning, oavsett vilken sektor som företagen är verksamma inom. Kraven, liksom de generella krav som ställs på god intern styrning och kontroll i samtliga sektorer, skapar förutsättningar för en sund finansiell verksamhet.

Prövningar av nya tillstånd är ofta den första kontakten som företagen har med FI. Därefter prövar vi fortlöpande tillstånden när företagen förändrar sin verksamhet i centrala delar, exempelvis utvidgar verksamheten, får nya ägare, får nya personer i ledningen eller när företagen söker ytterligare tillstånd för sin verksamhet, så kallade sidotillstånd.

Tillståndsprövningen är avgiftsfinansierad, vilket innebär att FI tar ut avgifter för ansökningar om tillstånd och inlämnade anmälningar. Nivån på avgifterna bygger

på principen om att full kostnadstäckning ska uppnås på några års sikt. För vidare information se texten om Avgiftsredovisning i avsnittet Övrig återrapportering.

Tabellen nedan visar utvecklingen av arbetstid och kostnad de senaste tre åren. Kostnaden för metodutveckling har minskat efter den satsning som gjordes under 2019.

Tabell 10. Tid och nettokostnad för tillståndsprövning

Belopp i tkr

	2021		2020		2019	
	Timmar	Netto-kostnad	Timmar	Netto-kostnad	Timmar	Netto-kostnad
Tillståndsprövning	84 976	104 378	98 850	106 918	93 816	100 919
Metodutveckling tillstånd	7 591	11 152	7 502	9 180	9 230	13 798
Totalt för tillståndsprövning	92 567	115 530	106 352	116 098	103 046	114 717

Källa: Agresso

Effektivisering av tillståndsprövningen

Arbetet med att effektivisera tillståndsverksamheten fortsatte under 2021. En särskild tillståndsavdelning inrättades 2019 med syfte att få en effektivare, mer enhetlig och mer rättssäker tillståndshantering. Initialt lade FI mycket tid på att revidera och utveckla ärendeprocesser. Tiden för metodutveckling har därefter minskat.

Under 2021 har ledningsprövningar och ägarledningsprövningar för samtliga slags företag flyttats över till avdelningen vilket har inneburit tydliga vinster i form av effektivitet och enhetlighet. År 2019 var den genomsnittliga handläggningstiden för ledningsprövningar 56 dagar. För ärenden som hanterats av Tillståndsavdelningen har den minskat till 32 dagar 2021. Samtidigt har andelen ärenden om ledningsprövningar som beslutas inom riktiden ökat från 82 procent 2019 till 96 procent 2021 för ärenden som hanterats av Tillståndsavdelningen.

Arbetet med att möjliggöra en digital hantering av tillståndsansökningar har fortsatt under 2021 och planen är att en pilotversion ska lanseras våren 2022. Systemet är tänkt att möjliggöra för företagen att söka tillstånd via en portal, att flera av de administrativa moment som i dag utförs manuellt i stället ska ske per automatik och att handläggarna ska få en mer lättillgänglig bild över var i tillståndsprocessen respektive ärende befinner sig. Dessa funktioner kommer innebära att den administrativa hanteringstiden kortas och att handläggarna får ökade förutsättningar att strukturera och planera sitt arbete på ett effektivt sätt.

Resultat

Tabellerna 11–13 redovisar samtliga avgiftsbelagda tillståndsärenden och anmälningsärenden. FI hanterar därutöver en stor mängd anmälningsärenden som inte är avgiftsbelagda eftersom de inte kräver någon prövning av FI. Som framgår av tabellen nedan ökade antalet tillståndsbeslut från 5 860 år 2020 till 6 423 år 2021.

Tabell 11. Resultat av tillståndsprövning – antal beslut

Antal beslut

Ärendetyp	2021	2020	2019
Auktorisationer	262	423	387
Nya fonder	89	91	69
Tillstånd för utländsk etablering i Sverige	264	170	190
Ägarprövningar	481	431	377
Ägarledningsprövningar	434	317	291
Ledningsprövningar	763	746	686
Ändringar av styrdokument, bolagsform eller övriga förutsättningar att ha tillstånd	130	151	144
Utvidgad verksamhet eller sidoverksamhet	69	74	55
Beståndsoverlåtelser, förvärv, fusioner och delningar	70	110	83
Ändringar av fondbestämmelser	374	255	298
Uppdragsavtal	663	480	469
Svenska företags verksamhet utomlands	470	412	346
Krishantering	15	19	19
Pröva tillstånd för undantag	156	206	157
Besluta om kapitalkrav och kapitalbas	184	175	164
Interna modeller	21	19	33
Pröva tillstånd för prospekt	650	519	489
Avsluta finansiell verksamhet	1 168	1 194	1 148
Övriga tillstånd eller beslut	160	68	43
Totalt	6 423	5 860	5 448

Källa: Platina

Auktorisationer

Under 2021 lade FI ner mycket arbete på ärenden som avsåg företag under tillsyn som ansökte om att ombilda befintliga rörelser till följd av en ny lagstiftning. En stor andel av de svenska livförsäkringsföretag som tidigare hade drivit tjänstepensionsverksamhet med tillstånd enligt försäkringsrörelselagen (2010:2043), valde under 2021 att ansöka om att ombilda sig till tjänstepensionsföretag enligt lagen (2019:742) om tjänstepensionsföretag. FI beslutade under året i sju ärenden där livförsäkringsföretag ansökt om att ombilda

sig till tjänstepensionsföretag. I slutet av december 2021 fick vi även in en första ansökan om auktorisation av ett nybildat tjänstepensionsföretag.

Det har under året varit ett högt inflöde av ansökningar för att beviljas tillstånd för att driva värdepappersrörelse enligt 2 kap. 1 § lag (2007:528) om värdepappersmarknaden. FI har under året fått in 14 sådana ansökningar. Vidare har FI handlagt nio ansökningar om att förvalta alternativa investeringsfonder och två ansökningar om att starta och bedriva värdepappersfonder.

Prospekt

Under 2021 var antalet inskickade prospekt och erbjudandehandlingar cirka 44 procent fler än under 2020 och 61 procent fler än under 2019. Anledningarna till det ökade antalet prospekt är flera. Året har präglats av en stark riskvilja och en aktiemarknad som har gått upp betydligt. Detta har bidragit till att många noteringar har genomförts och att många bolag har valt att finansiera sig genom aktiemarknaden.

I maj 2020 fick FI ett regeringsuppdrag, genom en ändring av regleringsbrevet (Fi2020/02371), som gällde en kartläggning av eventuella klagomål om fel och brister i prospekt. FI har bland annat kartlagt klagomål på fel och brister i prospekt som ska offentliggöras enligt EU:s prospektförordning (EU) 2017/1129. I rapporten *Konsekvenser av ett utsträckt prospektansvar för juridiska personer* (FI dnr 21-22993), som publicerades den 1 september 2021, har vi också sammanställt vilka konsekvenser det skulle kunna få för den svenska finansmarknaden om det skadeståndsrättsliga ansvaret för innehållet i prospekt skulle utsträckas till att även omfatta juridiska personer. Vi anser att frågan om prospektansvar för juridiska personer bör utredas vidare. Enligt vår uppfattning bör det också utredas om den svenska lagstiftningen genomfört prospektförordningens krav på civilrättsligt prospektansvar fullt ut.

Handläggningstider

För att tydliggöra för den som söker tillstånd hur lång tid ett ärende förväntas ta finns fastställda handläggningstider, så kallade riktider, för vissa tillståndsärenden. En del av dessa riktider är fastställda i lag eller förordning, och en del fastställer FI.

Vissa lagstadgade riktider är av stupstockskaraktär, vilket innebär att om FI inte fattar beslut inom angiven tid blir beslutet positivt. Dessa ärenden hanterar FI alltid inom de gällande riktiderna. Andelen ärenden som i övrigt hanteras inom de angivna riktiderna varierar mellan åren. Ett skäl till att riktider inte kan hållas kan vara att det kommer in många ärenden i samband med att nya regelverk införs, och det tar tid för FI att etablera praxis och hinna hantera ett stort antal ärenden på kort tid. Ett annat skäl kan vara att företag lämnar in bristfälliga ansökningar och är sena med att komplettera dem.

Andelen ärenden som hanterades inom rikttiden ligger på samma nivå 2021 som 2020 för ärenden med lagstadgade riktider, men ökade något för ärenden med riktider som FI har bestämt.

Tabell 12. Tillståndsärenden inom riktiden

Antal och andel

	Antal			Andel %		
	2021	2020	2019	2021	2020	2019
Handlagda tillstånds- ärenden inom riktiden	5 404	4 874	4 353	86	85	81
– varav tillståndsärenden med lagstadgade riktider	2 056	1 796	1 785	93	93	95
– varav tillståndsärenden utan lagstadgade riktider	3 348	3 078	2 568	83	81	74

Källa: Platina

Tabell 13 visar den genomsnittliga handläggningstiden och antalet inkomna tillståndsärenden. Statistiken ska tolkas med försiktighet då det inom varje ärendekategori ingår flera typer av ärenden. Till exempel är auktorisationer av försäkringsförmedlare mindre komplicerade (och fler) än auktorisationer av banker. Den genomsnittliga handläggningstiden, totalt sett, har varierat något mellan åren. Handläggningstiden var i genomsnitt 52 dagar 2019, 54 dagar 2020 och 45 dagar 2021.

För interna modeller har internationella regelverksförändringar medfört en ovanligt stor mängd nya ärenden, framför allt modellansökningar som ofta avser stora och komplexa ärenden. Förändringarna har också lett till ett generellt ökat kompetensbehov i branschen och FI har under året drabbats av hög personalomsättning bland modellexperterna. FI har under andra halvan av året fokuserat arbetet på att rekrytera nya experter och effektivisera granskningsmetoderna för att korta handläggningstiderna.

Tabell 13. Genomsnittlig handläggningstid för vissa ärendetyper i dagar och antal nya ärenden

Antal dagar, antal nya ärenden

Ärendetyp	Genomsnittlig handläggningstid			Antal nya ärenden		
	2021	2020	2019	2021	2020	2019
Auktorisationer	107	134	119	264	280	488
Nya fonder	58	47	48	112	75	87
Tillstånd för utländsk etablering i Sverige	49	51	59	243	172	207
Ägarprövningar	72	87	76	458	429	390
Ägarledningsprövningar	28	35	50	408	331	285
Ledningsprövningar	58	60	56	753	732	720
Ändringar av styrdokument, bolagsform eller övriga förutsättningar att ha tillstånd	27	32	30	136	148	149
Utvidgad verksamhet eller sidoverksamhet	105	99	86	88	71	57
Beståndsoverlåtelser, förvärv, fusioner och delningar	42	63	47	64	82	118
Ändringar av fondbestämmelser	55	46	38	373	287	276
Uppdragsavtal	30	31	33	703	477	459
Svenska företags verksamhet utomlands	23	32	19	462	417	299
Krishantering	92	113	149	13	17	14
Pröva tillstånd för undantag	97	156	90	215	144	230
Besluta om kapitalkrav och kapitalbas	52	38	40	203	178	156
Interna modeller	243	136	268	119	46	24
Pröva tillstånd för prospekt	28	24	25	689	523	495
Avsluta finansiell verksamhet	27	31	40	1 129	1 178	1 117
Övriga tillstånd eller beslut	51	50	47	113	118	47
Totalt	45	54	52	6 545	5 705	5 618

Källa: Platina

Resultatbedömning

FI bedömer att myndighetens tillståndsprövning håller en god kvalitet även i komplicerade ärenden och när praxis saknas. Under 2021 har arbetet med att effektivisera tillståndsverksamheten fortsatt. Trots att inkommande ärenden fortsatt att öka jämfört med 2019 och 2020 har den genomsnittliga handläggningstiden minskat något under året.

Övrig verksamhet

Finansiell folkbildning

Mål och återrapporteringskrav enligt regleringsbrevet

Av regleringsbrevet framgår att målet är att stärka konsumenternas ställning på finansmarknaden genom finansiell folkbildning.

Vidare framgår att FI ska redovisa hur insatser för att stärka konsumenternas finansiella förmåga har genomförts. Deltagandet i utbildningsinsatserna inom finansiell folkbildning ska redovisas uppdelat på kön. FI ska även lämna en redogörelse för de modeller som används för att utvärdera de insatser som rör finansiell folkbildning och vilka insatser som vidtagits med anledning av resultatet av utvärderingen.

Verksamhetsöversikt

Som en del i det konsumentskyddande arbetet stärker FI konsumenternas ställning genom att erbjuda privatekonomisk utbildning via utbildningsprojekt som specialanpassats utifrån olika målgruppers behov. Syftet är att ge möjlighet till ökade kunskaper genom livet för att konsumenter ska ha möjlighet att göra medvetna val utifrån livssituation. Den grundläggande kunskapen, så kallad finansiell förmåga, behöver alla konsumenter för att förstå finansiell information och den behöver byggas på med kompletterande kunskaper när livssituationen förändras. I samarbete med andra myndigheter, organisationer och privata företag utvecklar FI målgruppsinriktade utbildningsprojekt för konsumenter inom det nationella nätverk som vi driver. Under året bytte nätverket namn till Nationella nätverket för finansiell folkbildning. Nätverket har 94 medlemmar. Namnet Gilla Din Ekonomi finns kvar som samlingsnamn för gemensamma utbildningsinsatser.

Resultat

Under året har coronapandemin fortsatt att ändra förutsättningarna för flera projekt, som genomförts digitalt i stället för i klassrum. Det digitala formatet har gjort det möjligt för fler personer att delta på varje utbildningstillfälle och vi planerar att delvis fortsätta utbilda digitalt.

Nettokostnaden för finansiell folkbildning var cirka 7 miljoner kronor 2021, vilket är i nivå med vad FI beräknas avsätta för finansiell folkbildning.

Tabell 14. Tid och nettokostnad för finansiell folkbildning

Belopp i tkr

	2021		2020		2019	
	Timmar	Netto-kostnad	Timmar	Netto-kostnad	Timmar	Netto-kostnad
Finansiell folkbildning	4 043	6 987	4 208	7 078	3 989	6 044

Källa: Agresso

Gilla Din Ekonomi – utbildningsinsatserna

FI leder, och deltar i, ett antal projekt inom Nationella nätverket för finansiell folkbildning. Tre projekt genomförs under samlingsnamnet Gilla din ekonomi. Majoriteten av de utbildningstillfällen som skett inom ramen för Gilla din ekonomi under året har genomförts digitalt på grund av pandemirekommendationer. Utbildningarna har komprimerats och justerats för att passa den digitala utbildningsformen.

Utbildningen *Trygga din ekonomiska framtid* är en bred utbildning som passar olika personer som i sitt dagliga arbete möter människor som de kan sprida kunskaperna vidare till. Under året utbildades diakoner i ett samarbete med Svenska kyrkan och andra yrkesgrupper som möter ekonomiskt utsatta. Även medarbetare på Konsumentverkets vägledningstjänst Hallå Konsument utbildades under året inom ramen för denna utbildning.

Utbildningen *Tryggare ekonomi på äldre dar* är en utbildning som riktar sig till seniorer som i sin tur sprider kunskaperna vidare till andra via sitt seniorförbund Pensionärernas riksorganisation (PRO), Riksförbundet pensionärsgemenskap (RPG), Svenska kommunal Pensionärernas Förbund (SKPF Pensionärerna) och Sveriges Pensionärsförbund Seniorerna (SPF Seniorerna). En del av utbildningen innehåller information om digitalisering och investeringsbedrägerier.

FI deltog under året i projektet *Pensionskunskap* – ett utbildningsprojekt för blivande personalvetare och ekonomer på flera högskolor och universitet som syftar till att öka kunskaperna om det svenska pensionssystemet. Utbildningarna var digitala fram till november då utbildningen kunde ske fysiskt på plats i klassrum igen.

I januari lanserade vi en e-utbildning i privatekonomi. Experter från nätverket föreläser om bland annat budget, konsumenträtt, försäkringar, sparande, att undvika bedrägerier, lån, pension och familjejuridik. Utbildningen är öppen för alla.

Skolprojekt

Skolprojektet *Koll på cashen* är i en förvaltningsfas och under året arbetade FI med spridning av materialet. I projektet samarbetar FI med Konsumentverket och Kronofogden. Projektet är ett utbildningsmaterial för undervisningen på gymnasiet.

Pengalabbet som tidigare varit en mobilapplikation gjordes under året om till en webbplats. Spelet är ett samarbete med Ekonomiska muséet och används på mellanstadiet.

Hösten 2022 gäller ny läroplan för grundskoleämnet Hem- och konsumentkunskap och en vidareutveckling av innehållet i Pengalabbet har testats i niondeklasser under hösten. Två digitala möten med lärare genomfördes under året.

Ny i Sverige

FI har tagit fram ett utbildningsmaterial för svenska för invandrare (SFI). Boken beställdes i 6 675 exemplar under året. Webbplatsen besöktes 47 153 gånger, en ökning med 13 619 besök jämfört med förra året.

Förstagångsföräldrar

För förstagångsföräldrar har FI tillsammans med andra myndigheter och organisationer producerat ett utbildningsmaterial om privatekonomi för föräldrar. Boken, som togs fram 2019, är tänkt att delas ut av personer som träffar förstagångsföräldrar i sitt arbete, men den kan också läsas i digital form. Materialet finns på webbplatsen dittbarnochdinapengar.se. Under 2021 beställdes boken i 2 881 exemplar. Under året påbörjades ett arbete med att utveckla materialet med en kompletterande digital utbildning.

World Investor Week

World Investor Week (WIW) är ett internationellt projekt för att lyfta kunskapen om privatekonomi och sparande som drivs av Iosco, den internationella organisationen för värdepapperstillsyn. På Facebook publicerades inlägg om bedrägerier och sparande i samarbete med Konsumenternas Bank- och finansbyrå. Inläggen nådde totalt 1 180 personer. FI arrangerade även en digital utbildning i privatekonomi för 129 lärare på grundskolan.

Internationellt samarbete

FI deltog under året i internationella arbetsgrupper inom finansiell folkbildning:

- OECD /International Network of Financial Education (INFE)
- Joint Committee Sub-Committee on Consumer Protection and Financial Innovation sub-group on financial education (JC SC CPFI sub-group on financial education)
- Government Expert Group on Retail Financial Services (GEGRFS) Financial Education Sub-group.

FI samordnade och deltog även under World Investor Week (WIW) och Global Money week.

Barns förståelse av värde

FI delfinansierade en forskningsrapport om barns förståelse av pengars värde: en jämförande studie mellan barn i Österrike och barn i Sverige. I Österrike används kontanter i hög utsträckning och i Sverige är kontantlösa betalningar mycket vanligt. Slutsatsen var att det inte var någon skillnad i förståelsen av pengars värde mellan barnen, vilket indikerar att det går att lära barn om pengars värde utan kontanter.

Utvärdering

Varje utbildning utvärderas när utbildningen är genomförd. Resultaten, betyg och öppna svar, använder vi i den kontinuerliga vidareutvecklingen av projekten.

Tabell 15. Utbildningsinsatser finansiell folkbildning

Antal

Utbildningsinsatser	2021	2020	2019
Antal kurstillfällen	16	18	23
Antal utbildade	1 000	567	592
- varav kvinnor	524	292	375
- varav män	147	114	138
Antal beställda studiehäften	15 840	20 089	24 250
Nedladdningar via mobilapplikation	16 096	14 489	19 166
Antal lyssningar på poddradio	4 628	7 730	20 557
Antal visningar e-learning	4 557	9	72
Antal besök på webbplatser ¹	81 279	83 422	82 302

Källa: Manuell statistik

¹ I antal besök på webbplatser saknas statistik för webbplatsen kollpacashen.se. För 2020 var antal besök på kollpacachen.se totalt 48 189. Statistiken för pengalabbet.se avser perioden 24 mars–31 december 2021 då webbplatsen lanserades i mars 2021.

Resultatbedömning

Varje utbildning utvärderas när utbildningen är genomförd. Utvärderingarna av olika folkbildningsinsatser ger genomgående ett snittbetyg på mellan 4 och 5 av 5 möjliga. Totalt genomfördes 16 utbildningar med 1 000 deltagare, 524 kvinnor och 147 män¹⁸.

Den samlade bedömningen är att FI har bidragit till att stärka konsumenternas ställning på finansmarknaden.

¹⁸ 329 personer svarade inte på utvärderingen eller valde att inte uppge kön.

Finansmarknadsstatistik

Uppgifter

Av 3 § i förordningen (2009:93) med instruktion för Finansinspektionen framgår att FI har uppgifter enligt förordningen (2001:100) om den officiella statistiken.

Statistikansvarig myndighet

FI är statistikansvarig myndighet för finansmarknadsstatistiken.

Finansräkenskaperna är en del av nationalräkenskapssystemet och behandlar finansiella aktiviteter i samhällsekonomin. FI tar in finansiella data från företag under tillsyn och skickar dessa till Statistiska centralbyrån (SCB), som på uppdrag av FI producerar finansmarknadsstatistik. Vissa uppgifter som behövs för statistiken tar SCB in direkt från företagen.

Tabell 16. Tid och nettokostnad för finansmarknadsstatistik

Belopp i tkr

	2021		2020		2019	
	Timmar	Netto-kostnad	Timmar	Netto-kostnad	Timmar	Netto-kostnad
Projekt statistik samordning hos FI	88	114	135	157	214	243
Produktion hos SCB	-	14 993	-	14 469	-	14 340
Totalt	88	15 107	135	14 626	214	14 583

Källa: Agresso

Samhällsskydd och beredskap

Uppgifter

FI har uppgifter enligt förordningen (2015:1052) om krisberedskap och bevakningsansvariga myndigheters åtgärder vid höjd beredskap. Av förordningen framgår att FI som myndighet ska vidta de åtgärder som behövs för att hantera konsekvenserna av en krissituation inom ansvarsområdet. FI ska samverka med och stödja andra myndigheter vid en sådan krissituation. Vidare ska FI i syfte att stärka sin egen och samhällets krisberedskap analysera om det finns sådan sårbarhet eller sådana hot och risker inom myndighetens ansvarsområde som synnerligen allvarligt kan försämra förmågan till verksamhet inom området.

Utöver ansvaret inom krisberedskap har FI ett ansvar inom totalförsvarsplanering, vilket bland annat innebär att planera den egna verksamheten för en situation med höjd beredskap.

Krishantering och utvärdering

Under coronapandemin har FI:s krishanteringsorganisation varit aktiverad. Organisationen aktiverades den 11 mars 2020 genom ett beslut av FI:s generaldirektör och bestod av en krishanteringsstab för det interna arbetet och en för det externa arbetet. Krishanteringsstaben för det interna arbetet på FI, som avaktiverades den 1 november 2021, hade som fokus att upprätthålla FI:s kritiska verksamhet och att värna om medarbetarnas hälsa. Den externa krishanteringsstaben, som avaktiverades den 1 juni 2020, fokuserade på att hantera FI:s arbete med den finansiella stabiliteten. Frågor som har uppkommit har hanterats snabbt och FI har satsat mycket på kommunikation om externa åtgärder för den finansiella stabiliteten och internt för medarbetare.

Efter att krisstaberna avaktiverades har arbetet i båda staberna utvärderats samt lärdomar och erfarenheter dokumenterats. Arbetet kommer att ligga till grund för kommande planering och utveckling av myndighetens arbete med krishantering. Coronaviruset har muterat under pandemin och det kan därför inte uteslutas att ytterligare smittspridning kan ske på kort till medellång sikt. FI följer därför utvecklingen och kommer agera utifrån vad situationen kräver av myndigheten.

Samarbeten

Arbetet med robusthet i den finansiella sektorn ställer höga krav på samverkan mellan såväl myndigheter som privata aktörer. FI har därför valt att i den mån det är möjligt söka löpande samverkan med berörda aktörer för att förbereda beslut eller för att underbygga analyser med fler perspektiv än myndighetens eget.

FI deltar i Finansiella sektorns privat-offentliga samverkan (FSPOS) och Samverkansområde ekonomisk säkerhet (SOES). Syftet med samverkansorganisationerna är att stärka den finansiella sektorn genom att samverka, öva, kartlägga och dela information för att på så sätt värna om sektorns förmåga att leverera finansiella tjänster till samhället. Deltagandet i FSPOS baseras på frivillighet och forumet rymmer både privata aktörer och myndigheter. SOES består enbart av myndigheter. Verksamheten i bägge forumen har varit påverkade av den pågående pandemin vilket resulterat i att vissa aktiviteter har ändrat karaktär eller senarelagts.

Verksamheten i FSPOS finansieras med bidrag från Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB). FI ansöker om och administrerar de så kallade 2:4-medlen från MSB. FI ansvarar även för upphandling och avtalsförvaltning för det konsultavtal som FSPOS använder för sin verksamhet. Hur mycket pengar som FI ansöker om beror på omfattningen av FSPOS verksamhet år från år och varierar därför mellan åren. Under det gångna året har arbetet i FSPOS resulterat i flera kartläggningar, analyser, utbildningar och övningar där FI har deltagit med såväl kompetens och resurser.

FI deltar vidare i Nationellt forum för inriktning och samordning av övningar (NAFS). Forumet leds av MSB. NAFS ska inrikta och samordna tvärsektoriella övningar på nationell och regional nivå, samt övningar med kopplingar till internationell övningsverksamhet, bland annat inom EU. Arbetet i NAFS ska sträva mot en sammanhållande och systematisk övningsverksamhet som syftar till att öka förmågan att hantera oönskade händelser, olyckor, kriser och höjd beredskap – både enskilt och i samverkan. Forumet består av representanter från de myndigheter som finns med i krisberedskapsförordningen samt av adjungerade organisationer, bland annat Försvarsmakten. Även kommuner och landsting är representerade.

FI har med anledning av medlemskapet i NAFS både arbetat med framåtblickande planering och analys och deltagit i nationella övningar för att stärka FI:s och samhällets samlade förmåga att hantera störningar.

Under 2021 har FI deltagit i projekt och metodutveckling tillsammans med andra aktörer däribland MSB.

Totalförsvar

För att höja förmågan inom totalförsvarsplaneringen krävs en tillräcklig förmåga hos såväl myndigheter som privata aktörer.

FI:s arbete med totalförsvar har under året både breddats och fördjupats, vilket bland annat har underlättats av ökade resurser på området. Då området ligger nära krisberedskap är flera aktiviteter som genomförts under året relevanta för bägge områdena.

Under sommaren 2021 publicerade MSB och Försvarsmakten gemensamt planeringsdokumentet ”Handlingskraft”. Dokumentet har fått stor uppmärksamhet nationellt och utgör planeringsunderlaget för totalförsvarsplanering. Detta har under året analyserats på FI, primärt för myndighetens egen verksamhet, och kommer att beaktas vid framtida planering.

Rapportering om civilt försvar

Regeringen beslutade i januari 2021 att de bevakningsansvariga myndigheterna årligen, senast den 1 oktober, ska redovisa sitt arbete med civilt försvar och sin förmåga utifrån vissa mål (Ju2020/04658). Rapporteringen ska gå dels till ansvarigt departement, dels till respektive samordnande myndighet: MSB och Försvarsmakten.

Baserat på de bevakningsansvariga myndigheternas rapportering ska MSB därefter redovisa en samlad bedömning av förmågan inom det civila försvaret till Regeringskansliet (Justitiedepartementet).

Arbetet med redovisningen har varit en omfattande aktivitet under året och FI har både svarat för sin egen myndighet och framfört ett gemensamt svar i samverkan med Riksgälden, Riksbanken, Försäkringskassan, Skatteverket, Pensionsmyndigheten, Arbetsförmedlingen och Statens servicecenter för att möjliggöra en bredare bild av den finansiella sektorn.

Tabell 17. Kostnad för verksamhet inom samhällsskydd och beredskap

Belopp i tkr

	2021	2020	2019
Verksamhet inom samhällsskydd och beredskap	3 961	4 138	3 141

Källa: Agresso

Avgifter till EU:s tillsynsmyndigheter

FI disponerar ett särskilt anslag för avgifter till EU:s tillsynsmyndigheter EBA, Eiopa och Esma.

Tabell 18. Kostnad för avgifter till EU:s tillsynsmyndigheter

Belopp i tkr

	2021	2020	2019
Avgifter till EU:s tillsynsmyndigheter	18 406	15 621	14 861

Källa: Agresso

Krigsförsäkringsnämnden

Av förordningen (2009:93) med instruktion för Finansinspektionen framgår att myndigheten ska utföra administrativa och handläggande uppgifter åt Krigsförsäkringsnämnden (KFN). Det framgår även av förordningen (2007:842) med instruktion för Krigsförsäkringsnämnden. KFN minskade sina kostnader 2021 jämfört med året innan. År 2020 övertrasserade KFN sina disponibla medel och anslagskrediten. FI bedömer att incidenten med övertrassering av anslagskrediten är särskilt allvarlig då anslagsposten ligger under FI:s anslag. FI har i de senaste årens budgetunderlag rekommenderat regeringen att flytta KFN till en annan myndighet. Vi kommer att föreslå att KFN flyttas även i kommande budgetunderlag, mot bakgrund av att FI fick en modifierad revisionsberättelse 2020 till följd av att KFN överskred ett anslag som FI disponerar. Riksrevisionen lyfter i sin rapport *Riksrevisorernas årliga rapport 2021* (dnr 1.2.2-2020-0786) att det finns skäl för regeringen att reglera arbets- och ansvarsfördelning så att det blir tydligt vilket ansvar respektive myndighet har enligt myndighetsförordningen. Som en följd pågår en översyn av FI:s och KFN:s instruktioner, som enligt plan kommer att slutföras 2022.

Tabell 19. Tid och nettokostnad för Krigsförsäkringsnämnden

Belopp i tkr

	2021		2020		2019	
	Timmar	Netto- kostnad	Timmar	Netto- kostnad	Timmar	Netto- kostnad
Krigsförsäkrings- nämnden	74	269	101	995	165	553

Källa: Agresso

Övrig återrapportering

Lokalförsörjning

FI hyr lokaler i sju plan i kvarteret Kåkenhusen 40 med besöksadress Brunnsgatan 3 i Stockholm. Lokalytan är 7 168 kvadratmeter. Lokalytan är densamma som 2020. Ytan motsvarar 13 kvadratmeter per anställd.

Avgiftsredovisning

Mål enligt regleringsbrevet

Av regleringsbrevet framgår följande ekonomiska mål för den avgiftsbelagda verksamheten: Verksamhet som rör ärenden som anges i förordningen (2001:911) om avgifter för prövning av ärenden hos Finansinspektionen ska över tid finansieras fullt ut med de avgifter som tas ut för ändamålet.

Avgiftsbelagd verksamhet där intäkterna disponeras

FI har rätt att ta ut avgifter för tillstånd och anmälningar. Principen är att avgifterna ska ge full kostnadstäckning på några års sikt. Företag och personer som söker tillstånd att driva finansiell verksamhet betalar en i förväg bestämd avgift för respektive tillstånd. Avgifternas storlek beslutas av regeringen efter förslag från FI.

Tabell 20. Avgiftsbelagd verksamhet där intäkterna disponeras

Belopp i tkr

Avgiftsbelagd verksamhet med full kostnadstäckning	Budget ¹ 2021	2021	2020	2019
Ansökningsavgifter (SFS 2001:911)				
Tidigare års över-/underskott		-7 580	9 183	19 966
Intäkter av avgifter	113 000	124 176	99 335	103 934
Nettokostnader	110 000	115 530	116 098	114 717
Utfall	3 000	8 646	-16 763	-10 783
Totalt ackumulerat över-/underskott		1 066	-7 580	9 183
Ackumulerat över-/underskott i relation till omsättning %		0,9 %	-7,6 %	8,8 %
Intäkter enligt § 4 avgiftsförordningen				
	Budget ¹ 2021	2021	2020	2019
Administrativ service				
Intäkter av avgifter BFN	1 600	1 428	1 313	1 682
Nettokostnader BFN	1 600	1 428	1 313	1 682
Ackumulerat över-/underskott för Administrativ service	0	0	0	0
Uppdragsverksamhet ²				
	Budget 2021	2021	2020	2019
Intäkter av avgifter för finansiella företags uppgifter till Riksgäldskontoret	300	-	-	-
Nettokostnader av avgifter för finansiella företags uppgifter till Riksgäldskontoret	300	-	-	-
Ackumulerat över-/underskott för Uppdragsverksamhet	0	-	-	-

Källa: Agresso

¹ Budget avser beräknad budget för avgiftsbelagd verksamhet där intäkterna disponeras, enligt FI:s regleringsbrev för 2021. I den beräknade budgeten för ansökningsavgifter var det ackumulerade underskottet från tidigare år 10 817 tkr och för 2021 beräknades ett överskott på 3 000 tkr.

² Uppdragsverksamhet är nytt för 2021.

Ansökningsavgifter (SFS 2001:911)

FI redovisar ett överskott på 8 646 tkr för avgiftsbelagd verksamhet som finansieras med ansökningsavgifter och har därmed ett totalt ackumulerat överskott på 1 066 tkr vid utgången av 2021. Intäkterna blev högre än beräknad budget enligt regleringsbrevet för 2021 och även högre än utfallet för 2020. Avgifterna höjdes generellt med cirka 8 procent den 1 juli 2021 och enskilda ärendeslag med särskilt

dålig kostnadstäckning fick samtidigt ytterligare höjd avgift. Nya ärendeslag avgiftsbelades under året till följd av nya eller ändrade regelverk.

Kostnaderna blev högre än beräknad budget enligt regleringsbrevet för 2021, och ökade även jämfört med utfallet för 2021. Kostnadstäckningen blev högre än beräknat, vilket bland annat beror på utfallet för några ärendeslag med stora volymer där kostnadstäckningen redan innan den generella avgiftshöjningen var hög. Viss resursbrist till följd av en ökad personalomsättning liksom förseningar i utvecklingen av ett nytt systemstöd för tillståndsärenden ledde till lägre kostnader än planerat. FI handlägger ärenden av varierande slag och omfattning och det krävs en djupare analys av resultatet för respektive ärendegrupp och ärendeslag. I den avgiftsrapport som lämnas till regeringen senast den 15 april 2022 kommer FI att redovisa resultatet av denna analys och förslag till åtgärder. Målet är att nå balans mellan intäkter och kostnader på några års sikt.

Intäkter enligt 4 § avgiftsförordningen

Avgifterna för FI:s resurssamverkan för administrativ service med Bokföringsnämnden (BFN) framgår av 4 § avgiftsförordningen (1992:191). Det anges i samma paragraf första stycket punkterna 1–9 att myndigheten själv, upp till full kostnadstäckning, får besluta om storleken på avgifterna. Både intäkter och kostnader för FI:s resurssamverkan med BFN blev lägre än beräknad budget, men högre än 2020. BFN anslöt sig 2019 till löneservice hos Statens servicecenter (SSC) och under 2021 har ett arbete påbörjats för att BFN ska bli helkund hos SSC. Detta arbete innebar något högre intäkter och kostnader jämfört med 2020.

Uppdragsverksamhet

Den uppdragsverksamhet som FI kommer att driva avser finansiella företags inrapportering av vissa uppgifter till Riksgäldskontoret enligt förordningen (2011:834) om insättningsgaranti och förordningen (2015: 1034) om resolution. FI får enligt förordningen (2009:93) med instruktion för Finansinspektionen ta ut avgifter för att finansiera verksamheten. Avgifterna ska täcka FI:s kostnader för verksamheten. Inrapporteringen var planerad att påbörjas under 2022, men har nu flyttats fram till 2023. FI hade inga kostnader för arbetet under 2021 och därmed inga intäkter.

Avgiftsbelagd verksamhet där intäkterna inte disponeras

FI har även till uppgift att ta ut avgifter som inte får disponeras i verksamheten, utan ska redovisas som intäkt av uppbörd och som finns i redovisningen av inkomstitlar.

Avgifter som tas ut med stöd av förordning (2007:1135) om årliga avgifter för finansiering av FI:s verksamhet ska uppgå till ett belopp som motsvarar kostnaden för den verksamhet som ska finansieras.

Restavgifter och dröjsmålsavgifter är debiterade baserat på beslut om dröjsmålsavgifter som vunnit laga kraft, exempelvis beslut om förseningsavgift för företag under tillsyn som rapporterar för sent till FI. Dessutom har FI möjlighet att besluta om ekonomiska sanktioner enligt gällande lagstiftning. Sådana straffavgifter och särskilda avgifter redovisas mot inkomstiteln Bötesmedel.

Tabell 21. Avgiftsbelagd verksamhet där intäkterna inte disponeras

Belopp i tkr

Offentligrättsliga avgifter med bestämt ekonomisk mål				
Inkomstittel 2548, Avgifter för Finansinspektionens verksamhet	Budget ¹ 2021	2021	2020	2019
Tidigare års över-/underskott		17 226	7 239	18 521
Intäkter	672 805	678 040	663 475	615 532
Kostnader	672 805	663 472	653 488	626 815
Utfall		14 568	9 987	-11 283
Totalt ackumulerat över/underskott		31 794	17 226	7 239
Ack. över-/underuttag i relation till avgiftsintäkterna %		4,7 %	2,6 %	1,2 %

Andra offentligrättsliga avgifter				
Inkomstittel 2711, Restavgifter och dröjsmålsavgift	Budget ¹ 2021	2021	2020	2019
Intäkter	1 000	-39	-24	727

Inkomstittel 2712, Bötesmedel				
Intäkter	100 000	75 816	5 080 851	56 265

Källa: Agresso

¹ Budget avser beräknad budget för avgiftsbelagd verksamhet där intäkterna inte disponeras enligt FI:s regleringsbrev för 2021.

Offentligrättsliga avgifter med bestämt ekonomiskt mål

FI redovisar ett ackumulerat överuttag på 14 568 tkr för offentligrättsliga avgifter med ett bestämt ekonomiskt mål för 2021. Det motsvarar ett ackumulerat överuttag på 4,7 procent i förhållande till avgiftsintäkterna. Intäkterna ska uppgå till ett belopp som motsvarar beräknad kostnad för den verksamhet som ska finansieras, med kompensation för tidigare års över- eller underskott. FI kan bara kompensera de avgiftsgrupper enligt förordningen (2007:1135) om årliga avgifter för finansiering av Finansinspektionens verksamhet där avgiften inte framgår av förordningen.

Kostnaderna för FI:s verksamhet blev lägre än de kostnader som hade budgeterats enligt 2021 års regleringsbrev.

Andra offentlighetsrättsliga avgifter

Restavgifter, dröjsmålsavgifter och bötesmedel är av sådan karaktär att de är svåra att budgetera och beräkna i förväg. Ett fåtal stora böter får ett betydande genomslag på utfallet och därför varierar bötesmedlen kraftigt mellan åren.

Rapporterade uppdrag

Nedan redovisas de uppdrag som FI rapporterade 2021 enligt instruktion och regleringsbrev och särskilda regeringsbeslut.

Från regleringsbrev 2021	Redovisning
1. Prognoser för anslagsbelastningen och för avgiftsintäkter som disponeras av myndigheten	FI dnr 21-1510, 5 februari, 29 april, 30 juli, 25 oktober
2. Indikatorer för resultatuppföljning	FI dnr 21-34444
3. Uppföljning av nya regler om marknader för finansiella instrument	FI dnr 21-31636, 20 december
4. Uppföljning av nya regler om försäkringsdistribution	FI dnr 21-31667, 20 december
5. Utvärdering av nya bestämmelser om marknadsföring av betaltjänster online	FI dnr 21-13000, 1 juli
6. En samlad utvärdering av makrotillsynen	FI dnr 21-17295, 30 juni
7. Utredda behovet av och förutsättningar för verktyg för likviditetshantering i fonder	FI dnr 21-3338, 1 juni
Pågående uppdrag från regleringsbrev 2021	Redovisning
Fördjupat kunskapsläge om konsekvenser m.m. för svenska finansmarknaden av Brexit ¹	FI dnr 21-770
Krishanteringsgrupp för centrala motparter	FI dnr 21-1684
Uppdrag till statliga myndigheter att fortsatt ta emot nyanlända arbetssökande för praktik 2019 och 2020 m.m.	FI dnr 20-5304
Uppdrag till statliga myndigheter att fortsatt ta emot personer med funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga för praktik 2019 och 2020 m.m.	FI dnr 20-5304
Planeringsanvisningar för det civila försvaret	FI dnr 21-33
Uppdrag om uppföljning av finansmarknadsaktörers klimatrapportering	FI dnr 21-6917
Uppdrag att fortsatt ta emot nyanlända arbetssökande för praktik 2021-2023	FI dnr 20-29207
Uppdrag att fortsatt ta emot personer med funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga för praktik 2021-2023	FI dnr 20-30110
Kartläggning av eventuella klagomål om fel och brister i prospekt	FI dnr 21-22993

¹ Sedan folkomröstningen i Storbritannien om att lämna EU 2016 har FI vidtagit flera olika åtgärder för att hantera konsekvenserna för den svenska finansmarknaden och för FI:s verksamhet. För det ändamålet har en särskild intern arbetsgrupp tillsatts. Mot bakgrund av att Storbritannien lämnat EU samt att ett avtal ingåtts mellan EU och Storbritannien beslutade FI:s generaldirektör i januari om att upplösa gruppen. Ett antal frågor gällande samförståndsavtal med Storbritannien med anledning av brexit har hanterats under året.

Från instruktionen	Redovisning
Konsumentskyddet på finansmarknaden	FI dnr 20-21857, 24 februari
Stabiliteten i det finansiella systemet	FI dnr 21-10882, 1 juni FI dnr 21-28099, 23 november
Avgiftsrapport enligt FI:s instruktion	FI dnr 21-3968, 12 april FI dnr 21-10449, 24 maj FI dnr 21-17779, 28 september
Särskilda regeringsbeslut	
Regeringsuppdrag om att vidta åtgärder för att öka andelen anställda som arbetar hemifrån samt möjliggöra arbete hemifrån	FI dnr 21-204

Kompetensförsörjning

Återrapporteringskrav

Enligt 3 kapitlet 3 § förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag ska FI redovisa de åtgärder som har vidtagits i syfte att säkerställa att kompetens finns. I redovisningen ska det ingå en bedömning av hur de vidtagna åtgärderna sammantaget har bidragit till fullgörandet av dessa uppgifter.

Verksamhetsöversikt

FI arbetar långsiktigt med kompetensförsörjning. För stöd och riktning i det arbetet har vi en kompetensförsörjningsstrategi. Under året har vi fortsatt att arbeta med kompetensanalyser för att koppla samman myndighetens verksamhet med det kompetensbehov som finns för att nå uppsatta mål på kort och lång sikt. Uppföljning av kompetensanalyserna sker regelbundet under året.

Attraktiv arbetsgivare

En av FI:s utmaningar som lyfts fram i strategidokumentet *Finansinspektionen fram till 2023* (FI dnr 19-21659) är den hårda konkurrensen om medarbetare. För att möta den utmaningen arbetar vi aktivt med att utvecklas som attraktiv arbetsgivare. I det arbetet ingår att profilera oss som arbetsgivare mot relevanta målgrupper, främst ekonomer och jurister men även personer med it-kompetens. Det är viktigt att erbjuda utveckling för våra medarbetare likväl som att vi tar till vara på våra medarbetares kompetens. Därför prioriterar vi aktiviteter för att utveckla, behålla och tillvarata medarbetarnas kompetens. Flera av årets aktiviteter beskrivs nedan.

FI:s medarbetare är attraktiva på arbetsmarknaden. Det framgår bland annat av den externa personalomsättningen som 2021 var 17,2 procent vilket är en ökning från föregående år. Vi analyserar löpande personalomsättningen och sätter in åtgärder där vi bedömer att det behövs. Under året har vi genomfört ett antal workshops för att diskutera olika förslag till åtgärder för att minska den externa personalomsättningen.

Tabell 22. Personalomsättning

Procent

	2021	2020	2019
Extern rörlighet	17,2	12,0	13,9

Källor: 2019 Agresso och Primula, 2020 och 2021 Primula

Kompetensutveckling

FI arbetar på olika sätt med att tillvarata och utveckla medarbetarnas kompetens. Vi har under året anordnat flera interna kunskapsseminarier där specialister berättar om sina områden. Intern praktik är ett nytt initiativ och ett annat exempel på insatser för att skapa möjligheter för lärande. Medarbetare från två olika områden byter uppgifter och lär på så sätt känna organisationen bättre och utvecklar förståelsen för hur andra delar av verksamheten bedrivs. Med anledning av det fortsatta distansarbetet under året har vi fortsatt att erbjuda flertalet internt organiserade utbildningar digitalt. Vi har också utvecklat ytterligare e-utbildningar för att möta behovet av en flexibel och effektiv metod för kunskapsspridning. Många gånger kompletterar vi e-utbildningar med föreläsningar eller samtal. Ett sådant exempel är e-utbildningen om undersökningsprocessen som används inom inspektörsutbildningen.

För att skapa förutsättningar för ett gott ledarskap deltar FI:s chefer i löpande grupphandledning. Cheferna bjuds även regelbundet in till olika typer av utbildningar som är direkt kopplade till chefsrollen, till exempel om lönesamtal och arbetsmiljö. Under 2021 har FI också gått med i Skatteverkets mentorsprogram för chefer.

FI har även fortsatt att arbeta med att ge medarbetare möjlighet till utveckling och att ta tillvara på intern kompetens genom att främja intern rörlighet. Under 2021 tillsattes 30,9 procent av alla utannonserade tjänster av interna sökanden.

Under året har vi fortsatt att arbeta med att utveckla FI:s kultur. Vi har arbetat med fokusveckor om våra gemensamma värderingar med olika diskussionsövningar. En e-utbildning har tagits fram där några medarbetare berättar vad FI:s gemensamma värderingar *beslutsamma*, *målinriktade*, *engagerade* och *hjälpssamma* konkret betyder för dem. Under rubriken ”Jag i staten” har vi samlat aktiviteter och utbildningar kopplade till statstjänstemannarollen. Bland annat har Statskontoret genomfört en workshop med dilemmaövningar tillsammans med FI:s chefer. Därutöver har alla medarbetare på FI genomfört dilemmaövningar som handlat om jäv, bisyssla och mutor. Dessa diskussionsövningar bidrar till att utveckla en etisk kompass och en förmåga att hantera svåra situationer och dilemman hos medarbetarna.

Förebyggande insatser inom arbetsmiljö

Arbetsmiljöarbetet har fortsatt att vara starkt i fokus under rådande situation med pandemin och distansarbete. Krishanteringsorganisationen har under året arbetat med riskanalyser för att vara förberedd på de olika risker som coronapandemin och distansarbetet innebär för verksamheten.

FI:s chefer har bjudits in till två chefsforum under året, dels en föreläsning om att leda på distans, dels en föreläsning om att leda hybridmöten. Föreläsningarna

syftade till att ge cheferna praktiska tips och råd för att skapa bättre förutsättningar för att kunna leda i denna nya situation.

Under våren togs nya riktlinjer om distansarbete fram, enligt vilka medarbetarna ges möjlighet till att arbeta hemma en till två dagar i veckan givet att det är förenligt med arbetsuppgifternas karaktär. Vi har gjort informationsinsatser på chefs- och medarbetarnivå med diskussioner om distansarbetets möjligheter och utmaningar.

FI har genomfört en medarbetarundersökning där bland annat frågor om återhämtning, fysisk arbetsmiljö och kränkande särbehandling ingick. Sammanfattningsvis visar det FI-övergripande resultatet att medarbetarna uppskattar ledarskapet på FI och har förtroende för generaldirektören. De anser också att FI har ett gott samarbetsklimat där vi hjälper och lär av varandra. Medarbetarna anser i stor utsträckning att det är tydligt vad som förväntas av dem i arbetet.

För att behålla den låga sjukfrånvaron prioriterar FI att arbeta med förebyggande hälsoinsatser. Medarbetarna får friskvårdsbidrag och ges möjligheten att träna en timme per vecka på arbetstid. Löpträning, avslappningsklasser, yoga, körsång och konstaktiviteter tillsammans med kollegorna har också engagerat många av medarbetarna under 2021. Under året gjorde FI även en extra hälsoinsats i form av en aktivitetsutmaning. Sjukfrånvaron bland FI:s medarbetare var 2,7 procent under 2021.

Under 2021 uppdaterade FI riktlinjerna kring mångfald och likabehandling där vi tydliggör att FI inkluderar mångfalds- och likabehandlingsfrågorna i arbetet med att vara en attraktiv arbetsgivare, i rekryteringsarbetet samt i arbetet med att behålla, tillvarata och utveckla befintlig personal. Därutöver upprättas en åtgärdsplan årligen för särskilda aktiviteter med fokus på mångfalds- och likabehandling.

Tabell 23. Redovisning av sjukfrånvaro

Procent av den sammanlagda arbetstiden

	2021	2020	2019
Total sjukfrånvaro	2,7	2,4	3,2
Kvinnor	3,4	2,6	3,6
Män	1,9	2,2	2,7
Anställda ≤ 29 år	2,2	1,8	2,2
Anställda 30-49 år	2,3	2,4	3,2
Anställda ≥ 50 år	3,6	2,5	3,6
Andelen av total sjukfrånvaro ≥ 60 dagar	62,1	55,6	43,1

Källa: Primulas nyckeltalsfunktion

Resultatbedömning

FI har, med utgångspunkt från kompetensförsörjningsstrategin, arbetat aktivt med åtgärder för att främja en god kompetensförsörjning.

FI gör bedömningen att de redovisade åtgärderna sammantaget har haft hög relevans för verksamheten och har bidragit till att FI har rätt kompetens för att myndigheten ska kunna fullgöra sina uppgifter på kortare och längre sikt.

Finansiell redovisning

Resultaträkning

Belopp i tkr

		2021	2020
Verksamhetens intäkter			
Intäkter av anslag	not 1	663 511	653 437
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	not 2	128 447	104 110
Intäkter av bidrag	not 3	4 064	5 216
Finansiella intäkter	not 4	128	161
Summa		796 149	762 924
Verksamhetens kostnader			
Kostnader för personal	not 5	-593 229	-592 137
Kostnader för lokaler		-40 438	-40 274
Övriga driftkostnader		-119 393	-112 416
Finansiella kostnader	not 6	-52	-208
Avskrivningar och nedskrivningar		-34 368	-34 676
Summa		-787 480	-779 711
Verksamhetsutfall		8 670	-16 787
Uppbördsverksamhet			
Intäkter av avgifter m.m. som inte disponeras	not 7	753 817	5 744 302
Medel som tillförts statens budget från uppbördsverksamheten		-753 817	-5 744 302
Saldo		0	0
Årets kapitalförändring	not 8	8 670	-16 787

Balansräkning

Belopp i tkr

		2021-12-31	2020-12-31
Tillgångar			
Immateriella anläggningstillgångar			
Balanserade utgifter för utveckling	not 9	57 863	64 405
Rättigheter och andra immateriella tillgångar	not 10	8 312	11 274
Summa immateriella anläggningstillgångar		66 176	75 679
Materiella anläggningstillgångar			
Förbättringsutgifter på annans fastighet	not 11	3 020	3 552
Maskiner, inventarier, installationer m.m.	not 12	21 998	25 828
Summa materiella anläggningstillgångar		25 018	29 379
Kortfristiga fordringar			
Kundfordringar	not 13	515	424
Fordringar hos andra myndigheter	not 14	9 463	10 991
Övriga kortfristiga fordringar	not 15	32 562	64 538
Summa kortfristiga fordringar		42 540	75 953
Periodavgränsningsposter			
Förutbetalda kostnader	not 16	20 839	20 880
Övriga upplupna intäkter	not 17	329	64
Summa periodavgränsningsposter		21 168	20 944
Avräkning med statsverket			
Avräkning med statsverket	not 18	-38 469	-59 365
Kassa och bank			
Behållning räntekonto i Riksgäldskontoret	not 19	94 148	64 219
Summa tillgångar		210 581	206 810

Balansräkning fortsättning

Belopp i tkr

		2021-12-31	2020-12-31
Kapital och skulder			
Myndighetskapital	not 20		
Balanserad kapitalförändring		-7 604	9 183
Kapitalförändring enligt resultaträkningen		8 670	-16 787
Summa myndighetskapital		1 066	-7 604
Avsättningar			
Avsättningar till pensioner	not 21	0	69
Övriga avsättningar	not 22	8 555	7 458
Summa avsättningar		8 555	7 527
Skulder m.m.			
Lån i Riksgäldskontoret	not 23	92 068	107 415
Kortfristiga skulder till andra myndigheter	not 24	19 640	21 276
Leverantörsskulder		21 969	25 519
Övriga kortfristiga skulder	not 25	9 592	10 286
Summa skulder m.m.		143 268	164 495
Periodavgränsningsposter			
Upplupna kostnader	not 26	43 831	38 899
Oförbrukade bidrag	not 27	388	0
Övriga förutbetalda intäkter	not 28	13 473	3 492
Summa periodavgränsningsposter		57 692	42 392
Summa kapital och skulder		210 581	206 810

Anslagsredovisning

Redovisning mot anslag, belopp i tkr

Anslag (ramanslag)	Ingående överföringsbelopp	Årets tilldelning enligt regleringsbrev	Omdisponerat anslagsbelopp	Indragning	Totalt disponibelt belopp	Utgifter	Utgående överföringsbelopp	Not
Utgiftsområde 2								
Samhällsekonomi och finansförvaltning								
1:3 Finansinspektionens avgifter till EU:s tillsynsmyndigheter (Ramanslag)								
ap.1 Finansinspektionens avgifter till EU:s tillsynsmyndigheter (ram)	1 929	20 250	-	-1 929	20 250	-18 406	1 844	Not 29
1:11 Finansinspektionen (Ramanslag)								
ap.1 Finansinspektionen (ram)	-5 165	653 655	-	-	648 490	-644 797	3 693	
ap.3 Krigsförsäkringsnämnden (ram)	-68	900	-	-	832	-269	563	
Summa	-3 305	674 805	-	-1 929	669 572	-663 472	6 099	Not 1

Redovisning mot anslagsvillkor i regleringsbrevet

1:11 Finansinspektionen (ram) ap.1

Av regleringsbrevet framgår att FI förväntas avsätta 7 000 tkr för att genomföra finansiell folkbildning på konsumentområdet. FI redovisar utgifter på 6 987 tkr år 2021 för finansiell folkbildning.

1:11 Krigsförsäkringsnämnden (ram) ap.3

Medlen får användas för att bekosta Krigsförsäkringsnämndens (KFN) verksamhet. KFN är en egen myndighet och finansieras med en anslagspost som ligger under FI:s anslag.

Redovisning mot inkomsttitel, belopp i tkr

Inkomsttitel	not 7	Beräknat belopp enligt regleringsbrev	Inkomster
2548 Avgifter för Finansinspektionens verksamhet		672 805	678 040
2711 Restavgifter och dröjsmålsavgifter		1 000	-39
2712 Bötesmedel		100 000	75 816
Summa		773 805	753 817

Tilläggsupplysningar och noter

Redovisnings- och värderingsprinciper

Årsredovisningen är upprättad enligt förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag samt Ekonomistyrningsverkets föreskrifter och allmänna råd till förordningen.

Belopp redovisas i tusentals kronor (tkr). Avrundning sker till närmaste tusental. Avrundade belopp i tabeller och uppställningar har inte justerats för att få summorna att stämma. Det kan medföra att de enskilda posterna under en rubrik inte bildar exakt den summa som presenteras. Ett belopp som har avrundats till noll markeras med 0. Är värdet innan avrundning noll markeras detta med ett streck -.

FI tar ut årliga avgifter av de företag och personer som står under myndighetens tillsyn. Intäkter av avgifter och andra liknande ersättningar redovisas mot inkomsttitel det budgetår som intäkterna hänför sig till. Avgifterna tillförs staten och redovisas därför inte i verksamhetens intäkter i resultaträkningen.

FI disponerar över sådana avgifter som tas ut för prövning av ansökningar och anmälningar. Resultatet av de senare avgifterna redovisas i resultaträkningen (ingår i årets kapitalförändring) och balanseras till kommande år.

FI får ett förvaltningsanslag för verksamheterna tillsyn, regelgivning, finansiell folkbildning och finansmarknadsstatistik. Avräkning mot anslagen görs för den löpande verksamheten med redovisade kostnader efter avdrag av intäkter i den anslagsfinansierade verksamheten. Lånefinansierade investeringar räknas normalt av från anslaget i takt med amorteringar som baseras på planenliga avskrivningar.

Den verksamhet som avser samhällsskydd och beredskap finansieras genom bidrag från Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB).

Brytdag

FI har tillämpat den 5 januari 2022 som brytdag enligt regelverket för statliga myndigheter. Begreppet brytdag syftar på den dag då den löpande bokföringen för räkenskapsåret i fråga ska vara avslutad. Efter brytdagen sker bokföring på räkenskapsåret, men då i form av periodiseringar eller rättningar.

Periodavgränsningsposter

Som periodiseringspost bokförs belopp över 50 tkr. För avgiftsintäkter för tillståndsprövning tillämpas en beloppsgräns på 500 tkr.

Värdering av fordringar

Uppbördsfordringar har värderats kollektivt utifrån hur lång tid som gått sedan fakturan förföll till betalning. Övriga fordringar har tagits upp till det belopp som efter individuell prövning beräknas bli betalt.

Värdering av anläggningstillgångar

Tillgångar avsedda för stadigvarande bruk med ett anskaffningsvärde på minst 25 tkr, och en beräknad ekonomisk livslängd på minst tre år, redovisas som anläggningstillgångar. För egenutvecklade dataprogram ska anskaffningsvärdet uppgå till minst 500 tkr, för köpta dataprogram och licenser samt för förbättringsutgifter på någon annans fastighet är beloppsgränsen 200 tkr.

På anskaffningsvärdet görs en linjär avskrivning. Avskrivningen görs månadsvis. Följande avskrivningstider tillämpas:

- egenutvecklade datasystem, 3–5 år
- köpta dataprogram och licenser, 3–5 år
- förbättringsutgifter på annans fastighet, 6 år
- kontorsmaskiner, 5 år
- datorer och kringutrustning, 4–5 år
- övriga inventarier, 7 år.

Noter

Not 1. Intäkter av anslag

Skillnaden mellan intäkter av anslag i resultaträkningen och utgifter i anslagsredovisningen på 15 tkr beror på semesterlöneskuld intjänad till och med 2008 som har redovisats mot anslag enligt punkten 2 i övergångsbestämmelserna till anslagsförordningen (2011:223) och anslagsavräkning på 24 tkr av föregående års ej medgivna överskridande av Krigsförsäkringsnämndens anslag.

Not 2. Intäkter av avgifter och andra ersättningar

Belopp i tkr

	2021	2020
Avgiftsförordningen (1992:191)		
Avgiftsintäkter enligt 4 §	1 757	1 313
Avgiftsintäkter enligt 15 §	-	8
Förordning (2001:911) om avgifter för prövning av ärenden hos Finansinspektionen		
Ansökningsavgifter	124 172	99 335
Fakturerade kungörelser	3	-
Övriga intäkter		
Intäkter av övriga ersättningar	2 515	3 455
Summa	128 447	104 110

Intäkter av avgifter och andra ersättningar har ökat med 24 337 tkr jämfört med föregående år. Ökningen beror framför allt på ökade intäkter inom tillståndsverksamheten till följd av höjda avgifter under 2021.

Intäkter av övriga ersättningar minskade med 1 miljon kronor jämfört med föregående år. Det är huvudsakligen intäkter för det nordiska samarbetet med de gemensamma systemen för transaktionsrapportering (TRS 2).

Not 3. Intäkter av bidrag

Belopp i tkr

	2021	2020
Bidrag från Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB)	3 961	4 138
Bidrag från övriga myndigheter	103	1 078
Summa	4 064	5 216

Bidrag från Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) används för arbetet med att säkerställa samhällets krisberedskap inom den finansiella sektorn.

Minskat bidrag från övriga myndigheter består till största delen av ersättning för sjuklön från Försäkringskassan.

Not 4. Finansiella intäkter

Belopp i tkr

	2021	2020
Ränteintäkter på räntekontot i Riksgäldskontoret	-	9
Ränteintäkter på lån i Riksgäldskontoret	-	5
Övriga finansiella intäkter	128	147
Summa	128	161

Övriga finansiella intäkter består av valutakursvinster.

Not 5. Kostnader för personal

Belopp i tkr

	2021	2020
Lönekostnader, exklusive arbetsgivaravgifter, pensionspremier m.m.	-355 380	-362 899
Övriga kostnader för personal	-237 849	-229 238
Summa	-593 229	-592 137

Av lönekostnader, exklusive arbetsgivaravgifter, pensionspremier med mera avsåg 616 tkr arvoden till styrelsen och uppdragstagare 2021. År 2020 avsåg 565 tkr arvoden till styrelsen och uppdragstagare.

Lönekostnaden har minskat med 7 519 tkr på grund av färre årsarbetskrafter i jämförelse med förra året. Förmånsbestämda pensionspremier har ökat med 10 615 tkr i jämförelse med föregående år.

Not 6. Finansiella kostnader

Belopp i tkr

	2021	2020
Räntekostnader på räntekontot i Riksgäldskontoret	-	-4
Övriga finansiella kostnader	-52	-204
Summa	-52	-208

Räntan på räntekontot var 0 under hela år 2021. Övriga finansiella kostnader består av valutakursförluster under 2021.

Not 7. Avgifter m.m. som inte disponeras

Belopp i tkr

	2021	2020
Offentligrättsliga avgifter med bestämt ekonomiskt mål		
<i>Inkomsttitel 2548, Avgifter till Finansinspektionen</i>		
Fakturerade årliga avgifter	675 130	665 152
Befarade förluster, årliga avgifter	2 663	-1 483
Konstaterade förluster, årliga avgifter	-11	-219
Ränteintäkter, årliga avgifter	259	25
Summa avgifter som redovisas mot inkomsttitel 2548	678 040	663 475
Kostnader för den verksamhet som redovisats mot inkomsttitel 2548 ska motsvara	663 472	653 488
Andra offentligrättsliga avgifter		
<i>Inkomsttitel 2711, Restavgifter och dröjsmålsavgifter</i>		
Avgifter vid försenad inrapportering	-	90
Konstaterad förlust, försenad inrapportering	0	-135
Befarade förluster, försenad inrapportering	-39	21
Ränteintäkter, försenad inrapportering	-	-
Summa avgifter som redovisas mot inkomsttitel 2711	-39	-24
<i>Inkomsttitel 2712, Bötesmedel</i>		
Bötesmedel i samband med sanktioner	80 935	5 084 971
Konstaterad förlust, sanktioner	-1	-130
Befarade förluster, sanktioner	-5 119	-3 991
Summa avgifter som redovisas mot inkomsttitel 2712	75 816	5 080 851
Summa intäkter av avgifter m.m.	753 817	5 744 302

På inkomsttitel 2548 redovisas de medel som FI tar ut enligt förordningen (2007:1135) om årliga avgifter för finansiering av Finansinspektionens verksamhet. Dessa avgifter ska, på några års sikt, motsvara de kostnader som FI redovisar mot anslagsposterna Finansinspektionen (ram), Krigsförsäkringsnämnden (ram) och Finansinspektionens avgifter till EU:s tillsynsmyndigheter (ram).

På inkomsttitel 2711 redovisas rest- och dröjsmålsavgifter när inrapportering inte sker i tid. På inkomsttitel 2712 redovisas bötesmedel i enlighet med de sanktionsmöjligheter som FI har enligt regelverken. Bötesmedel har minskat med 5 004 036 tkr jämfört med 2020. Minskningen beror på ett fåtal större sanktionsavgifter under 2020. Intäkterna är av sådan karaktär att de varierar mellan åren och enstaka böter kan ha stor påverkan på utfallet.

Not 8. Årets kapitalförändring

Belopp i tkr

	2021	2020
Anslagsavräkning av föregående års överskridande	24	-
Ej beviljat överskridande av anslag fg.år	-	-24
Resultat avgiftsfinansierad verksamhet	8 646	-16 763
Summa	8 670	-16 787

Årets kapitalförändring består av resultatet för verksamheten tillståndsprövning samt anslagsavräkning av föregående års överskridande av Krigsförsäkringsnämnden.

Not 9. Balanserade utgifter för utveckling

Belopp i tkr

	2021-12-31	2020-12-31
IB anskaffningsvärde	185 371	169 818
Årets anskaffningar	12 436	15 553
Årets utrangeringar	-	-
UB anskaffningsvärde	197 807	185 371
IB ackumulerade avskrivningar	-120 966	-102 799
Årets avskrivningar	-18 977	-18 167
Året nedskrivning	-	-
Årets utrangeringar	-	-
UB ackumulerade avskrivningar	-139 943	-120 966
Bokfört värde	57 863	64 405

Balanserade utgifter för utveckling består till största delen av it-system som FI utvecklar för rapportering, analys och insamling av finansiell data.

Det bokförda värdet har minskat med 6 542 tkr sedan 2020. Minskningen beror framför allt på att utvecklingen av nya system inte har varit lika omfattande under 2021 som året dessförinnan.

Not 10. Rättigheter och andra immateriella tillgångar

Belopp i tkr

	2021-12-31	2020-12-31
IB anskaffningsvärde	21 755	13 923
Årets anskaffningar	214	8 030
Årets utrangeringar	-130	-198
UB anskaffningsvärde	21 839	21 755
IB ackumulerade avskrivningar	-10 481	-6 986
Årets avskrivningar	-3 176	-3 693
Årets utrangeringar	130	198
UB ackumulerade avskrivningar	-13 527	-10 481
Bokfört värde	8 312	11 274

Under 2021 minskade det bokförda värdet för rättigheter och andra immateriella tillgångar med 2 962 tkr. Minskningen beror på färre anskaffningar under året.

Not 11. Förbättringsutgift på annans fastighet

Belopp i tkr

	2021-12-31	2020-12-31
IB anskaffningsvärde	13 712	12 368
Årets anskaffningar	707	1 344
Årets utrangeringar	-	-
UB anskaffningsvärde	14 419	13 712
IB ackumulerade avskrivningar	-10 161	-8 619
Årets avskrivningar	-1 239	-1 541
Årets utrangeringar	-	-
UB ackumulerade avskrivningar	-11 400	-10 161
Bokfört värde	3 020	3 552

Not 12. Maskiner, inventarier, installationer m.m.

Belopp i tkr

	2021-12-31	2020-12-31
IB anskaffningsvärde	65 903	61 002
Årets anskaffningar	7 162	7 748
Årets utrangeringar	-1 629	-2 847
UB anskaffningsvärde	71 436	65 903
IB ackumulerade avskrivningar	-40 075	-31 537
Årets avskrivningar	-10 976	-11 275
Årets utrangeringar	1 614	2 737
UB ackumulerade avskrivningar	-49 438	-40 075
Bokfört värde	21 998	25 828

Under 2021 minskade det bokförda värdet för maskiner, inventarier, installationer med mera med 3 830 tkr. Det beror på att behovet att köpa in kontorsutrustning har minskat på grund av pandemin.

Not 13. Kundfordringar

Kundfordringar har under 2021 ökat med 92 tkr jämfört med året innan. Från 2020 faktureras enbart driftkostnader månatligen för TRS-systemen.

Not 14. Fordringar hos andra myndigheter

Belopp i tkr

	2021-12-31	2020-12-31
Fordran avseende ingående moms	9 190	10 779
Övriga fordringar hos andra myndigheter	273	211
Summa	9 463	10 991

Not 15. Övriga kortfristiga fordringar

Belopp i tkr

	2021-12-31	2020-12-31
Uppbördsfordringar	32 562	64 538
Övriga fordringar	-	-
Summa	32 562	64 538

Övriga kortfristiga fordringar har minskat med 31 976 tkr jämfört med året innan. Ökningen beror på att flera fakturor på större belopp inte var betalda den 31 december till skillnad från föregående år. Minskningen beror främst på att fler

fakturor som avser årliga avgifter 2021 betalades i december jämfört med inbetalningen av årliga avgifter 2020 där en större del betalades in efter årsskiftet.

Not 16. Förutbetalda kostnader

Belopp i tkr

	2021-12-31	2020-12-31
Förutbetalda hyreskostnader	10 702	10 203
Övriga förutbetalda kostnader	10 137	10 676
Summa	20 839	20 880

Posten Övriga förutbetalda kostnader består till största delen av underhållsavtal för it-system.

Not 17. Övriga upplupna intäkter

Belopp i tkr

	2021-12-31	2020-12-31
Upplupna bidragsintäkter	-	3
Övriga upplupna intäkter	329	61
Summa	329	64

Posten Övriga upplupna intäkter består av upparbetad tid och kostnader för ett gemensamt projekt med Riksbanken och Sida.

Not 18. Avräkning med statsverket

Belopp i tkr

	2021-12-31	2020-12-31
Uppbörd		
Ingående balans	-64 538	-18 160
Redovisat mot inkomsttitel	-753 817	-5 744 302
Uppbördsmedel som betalats till icke räntebärande flöde	785 794	5 697 924
<i>Skulder avseende uppbörd</i>	<i>-32 562</i>	<i>-64 538</i>
Anslag i icke räntebärande flöde		
Ingående balans	-	-
Redovisat mot anslag	18 406	15 621
Medel hänförliga till transfereringar m.m. som betalats till icke räntebärande flöde	-18 406	-15 621
<i>Fordringar avseende anslag i icke räntebärande flöde</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
Anslag i räntebärande flöde		
Ingående balans	5 233	-13 009
Redovisat mot anslag	645 066	637 866
Anslagsmedel som tillförts räntekonto	-654 555	-623 253
Återbetalning av anslagsmedel	-	3 628
<i>Fordringar avseende anslag i räntebärande flöde</i>	<i>-4 255</i>	<i>5 233</i>
Fordran avseende semesterlöneskuld som inte har redovisats mot anslag		
Ingående balans	106	134
Redovisat mot anslag under året enligt undantagsregeln	15	-27
<i>Fordran avseende semesterlöneskuld som inte har redovisats mot anslag</i>	<i>121</i>	<i>106</i>
Övriga fordringar/skulder på statens centralkonto		
Ingående balans	-166	-1 319
Inbetalningar i icke räntebärande flöde	794 532	5 710 072
Utbetalningar i icke räntebärande flöde	-28 751	-26 617
Betalningar hänförliga till anslag och inkomsttitlar	-767 388	-5 682 303
<i>Övriga fordringar på statens centralkonto</i>	<i>-1 773</i>	<i>-166</i>
Summa	-38 469	-59 365

Not 19. Behållning räntekonto i Riksgäldskontoret

Belopp i tkr

	2021-12-31	2020-12-31
Behållning räntekonto i Riksgäldskontoret	94 148	64 219
<i>Beviljad kreditram</i>	<i>25 000</i>	<i>25 000</i>

Not 20. Myndighetskapital

Belopp i tkr

	Balanserad kapitalförändring, avgiftsfinansierad verksamhet	Årets kapitalförändring enligt RR	Summa
UB 2020	9 183	-16 787	-7 604
IB 2021	9 183	-16 787	-7 604
Föregående års kapitalförändring	-16 787	16 787	0
Årets kapitalförändring	0	8 670	8 670
UB 2021	-7 604	8 670	1 066

Myndighetskapitalet består av resultatet inom verksamheten tillståndsprövning. Den 1 juli 2021 höjdes alla tillstånds- och anmälningsavgifter med cirka 8 procent för att verksamheten över tid ska nå full kostnadstäckning. Några ärendeslag med stora volymer fick intäkter som översteg kostnaderna. En viss resursbrist till följd av en ökad personalomsättning har, liksom förseningar i utvecklingen av ett nytt systemstöd för tillståndsärenden, lett till lägre kostnader än planerat. Sammantaget resulterade detta i årets kapitalförändring.

Not 21. Avsättningar för pensioner

Belopp i tkr

	2021-12-31	2020-12-31
Ingående avsättning	69	139
Årets avsättning	-	-
Årets utbetalningar ¹	69	70
Utgående avsättning	0	69

¹ Medarbetare avslutade sin tjänst i förtid således återfördes avsättning.

Not 22. Övriga avsättningar

Belopp i tkr

	2021-12-31	2020-12-31
Ingående avsättning	7 458	6 354
Årets förändring	1 097	1 104
Utgående avsättning	8 555	7 458

Övriga avsättningar avser medel för lokalt omställningsarbete som har avsatts i enlighet med det avtal som har slutits mellan Arbetsgivarverket och de centrala fackliga parterna.

Not 23. Lån i Riksgäldskontoret

Belopp i tkr

	2021-12-31	2020-12-31
Ingående skuld	107 415	107 110
Lån upptagna under året	19 100	39 682
Årets amorteringar	-34 447	-39 377
Utgående skuld	92 068	107 415
<i>Beviljad låneram</i>	<i>130 000</i>	<i>120 000</i>

Lån upptagna under december togs upp enligt prognos. Nyanskaffningar för året blev 875 tkr lägre än vad som prognostiserats för december 2021.

Not 24. Kortfristiga skulder till andra myndigheter

Belopp i tkr

	2021-12-31	2020-12-31
Leverantörsskulder till andra myndigheter	9 072	8 193
Skuld för arbetsgivaravgifter	9 089	9 315
Skuld för utgående moms	1 479	3 767
Summa	19 640	21 276

Not 25. Övriga kortfristiga skulder

Belopp i tkr

	2021-12-31	2020-12-31
Personalens källskatt	9 493	9 545
Utredningskonton	44	731
Skuld till egen personal	54	10
Summa	9 592	10 286

Not 26. Upplupna kostnader

Belopp i tkr

	2021-12-31	2020-12-31
Upplupen lön inkl. sociala avgifter	946	2 895
Semesterlöneskuld inkl. sociala avgifter	42 192	35 331
Övriga upplupna kostnader	694	673
Summa	43 831	38 899

Semesterlöneskulden ökade med 6 861 tkr. Det beror på att FI:s anställda har fler sparade semesterdagar och att anställda under coronapandemin inte har tagit ut semester i lika stor utsträckning som tidigare år.

Not 27. Oförbrukade bidrag

Belopp i tkr

	2021-12-31	2020-12-31
Bidrag från Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB)		
Inom 3 månader	388	-
Mer än 3 månader till 1 år	-	-
Mer än 1 år till 3 år	-	-
Mer än 3 år	-	-
Summa	388	-

Bidrag från MSB används för arbetet med att säkerställa samhällets krisberedskap inom den finansiella sektorn. Det oförbrukade bidraget kommer att återbetalas till MSB under första kvartalet 2022.

Not 28. Övriga förutbetalda intäkter

Belopp i tkr

	2021-12-31	2020-12-31
Ej beviljat överskridande av anslag utöver beviljad kredit	-	24
Ansökningsavgifter, periodiserade	13 473	3 469
Summa	13 473	3 492

FI periodiserar inbetalningar av ansökningsavgifter för tillståndsprövning som är större än 500 tkr. De periodiserade ansökningsavgifterna har ökat med 10 004 tkr sedan föregående år. Det beror på ett stort ärende som kom in i december 2021 som kommer att handläggas under 2022.

Not 29. Finansinspektionens avgifter till EU:s tillsynsmyndigheter

Anslaget 1:3 ap 1 Finansinspektionens avgifter till EU:s tillsynsmyndigheter (ram) används för att betala medlemsavgifter till Europeiska bankmyndigheten (EBA), Europeiska försäkrings- och tjänstepensionsmyndigheten (Eiopa) och Europeiska värdepappers- och marknadsmyndigheten (Esma). Verksamheterna inom dessa myndigheter är fortfarande under uppbyggnad.

Sammanställning över väsentliga uppgifter

Belopp i tkr

	2021	2020	2019	2018	2017
Låneram i Riksgäldskontoret					
Beviljad	130 000	120 000	120 000	120 000	120 000
Utnyttjad	92 068	107 415	107 110	88 677	91 430
Kredit på räntekontot					
Beviljad	25 000	25 000	25 000	25 000	25 000
Utnyttjad	-	-	-	-	-
Räntekontot					
Intäkter	-	9	-	-	3
Kostnader	-	4	345	453	336
Avgiftsintäkter som disponeras					
Beräknat enl. regleringsbrev	114 900	101 600	101 000	94 500	92 200
Utfall	128 447	104 110	110 984	113 396	115 030
Avgiftsintäkter som inte disponeras					
Beräknat enl. regleringsbrev	773 805	718 000	697 132	739 000	587 000
Utfall	753 817	5 744 302	672 524	630 162	578 683
Anslagskredit					
Anslag 2:1:11 ap.1, beviljad	19 609	31 117	30 133	30 116	25 436
Anslag 2:1:11 ap.1, utnyttjad	-	5 165	-	-	-
Anslag 2:1:11 ap.2, beviljad	-	-	-	-	150
Anslag 2:1:11 ap.2, utnyttjad	-	-	-	-	-
Anslag 2:1:11 ap.3, beviljad	27	45	46	23	23
Anslag 2:1:11 ap.3, utnyttjad	-	45	-	-	-
Anslag 2.1:3, beviljad	1 012	1 755	1 755	1 755	1 435
Anslag 2.1:3, utnyttjad	-	-	-	-	-
Anslagssparande					
Anslag 2:1:3	1 844	1 929	2 689	4 368	2 969
Anslag 2:1:11	4 256	0	9 714	21 318	14 791
Personal					
Årsarbetskrafter ¹	501	526	508	473	419
Kvinnor	262	273	269	249	-
Män	239	253	239	224	-
Medelantalet anställda ¹	515	554	537	491	432
Kvinnor	269	292	287	263	-
Män	246	262	250	228	-

¹ Sedan 2018 redovisas uppgifterna per kön.

Sammanställning över väsentliga uppgifter fortsättning

	2021	2020	2019	2018	2017
Driftskostnad					
Driftskostnad (RR)	753 060	744 826	719 669	679 441	610 627
Driftskostnad per årsarbetskraft (tkr)	1 503	1 416	1 417	1 436	1 457
Kapitalförändring					
Ej beviljat överskridande av anslag utöver beviljad anslagskredit	-	-24	-	-	-
Årets kapitalförändring	8 670	-16 763	-10 783	11 391	16 040
Balanserad kapitalförändring	-7 604	9 183	19 966	8 575	-7 465

Styrelsens ersättningar under 2021 och övriga uppdrag

Styrelseledamöter	Arvoden och övriga ersättningar, belopp i kr
Sven-Erik Österberg, ordförande	122 508
Maria Bredberg Pettersson, vice ordförande	91 875
Peter Englund	67 383
Astri Muren	67 383
Stefan Nyström	67 383
Mats Walberg	67 383
Charlotte Zackari	67 383
Erik Thedéen, generaldirektör FI	1 747 200

Nedan redovisas övriga uppdrag som FI:s styrelseledamöter har som styrelse- eller rådsledamot i andra statliga myndigheter samt uppdrag som styrelseledamot i aktiebolag.

Styrelseledamöter	Uppdrag
Sven-Erik Österberg, ordförande	Styrelseordförande Stiftelsen Skansen Ordförande i Gålöstiftelsen Ordförande i Helge Ax:son Johnsons stiftelse
Maria Bredberg Pettersson, vice ordförande	Ingår som gd i Fortifikationsverkets styrelse Ledamot i Arbetsgivarverkets styrelse Ledamot i Ekonomistyrningsverkets insynsråd
Peter Englund	Inga övriga uppdrag
Astri Muren	Inga övriga uppdrag
Stefan Nyström	Ledamot i SMHI:s insynsråd Ledamot Erik Andersson AB Ledamot i Ekonologen AB
Mats Walberg	Inga övriga uppdrag
Charlotte Zackari	Inga övriga uppdrag
Erik Thedéen, generaldirektör FI	Ledamot i Kommittén för teknologisk innovation och etik (KOMET) Ledamot i SNS Förtroenderåd

Intern styrning och kontroll

Förordningen (2007:603) om intern styrning och kontroll samt Ekonomistyrningsverkets (ESV) föreskrifter och allmänna råd anger att intern styrning och kontroll ska omfatta riskanalys, åtgärder och uppföljning av intern styrning och kontroll samt dokumentation av dessa tre delar. Dessa obligatoriska moment är införda och etablerade på FI.

Styrelsen får varje år ett särskilt underlag som beskriver FI:s övergripande styrning och en uppföljning av arbetet med intern styrning och kontroll. Underlaget visar att identifierade risker har följts upp med åtgärder i FI:s verksamhetsplan och att verksamhetsplanens aktiviteter i hög utsträckning genomfördes som planerat.

Under 2021 genomförde FI också en rad insatser för att stärka den interna styrningen och kontrollen, bland annat:

- I juni fattade generaldirektören beslut om en reviderad *Planerings- och uppföljningsprocess*, som är utgångspunkten i arbetet med verksamhetsplaneringen inför 2022. I den nya processen har de olika stegen förtydligats och processen kring budget har tidigare lagts.
- Som en del av åtgärdsplanen med anledning av internrevisionsrapporten om riskhantering från 2019, beslutade generaldirektören i juni *Riktlinjer om riskhantering*. Av riktlinjerna framgår hur arbetet med identifiering, värdering och beslut om hantering av risker, åtgärder, uppföljning samt dokumentation ska genomföras. I samband med att FI:s process för planering och uppföljning reviderades samt att riktlinjer om riskhantering i verksamheten tagits fram har även *Policyn om intern styrning och kontroll* setts över och reviderats. I den reviderade policyn har ett tillägg gjorts om att arbetet med intern styrning och kontroll ska förebygga att verksamheten utsätts för korruption, otillbörlig påverkan, bedrägeri och andra oegentligheter.
- Utifrån devisen ”det ska vara lätt att göra rätt” har det interna regelverket om styrdokument på myndigheten setts över. I juni beslutades reviderade *Riktlinjer om styrdokument*. Dessa riktlinjer slår fast vad ett internt styrdokument är och vilka typer av interna styrdokument som finns på FI. Riktlinjerna reglerar också den process som FI har för att ta fram interna styrdokument som är myndighetsövergripande, det vill säga som vänder sig till hela FI och som berör samtliga eller flera verksamhetsområden och staber. Riktlinjerna reglerar dessutom ansvaret för att förvalta och hålla dessa dokument uppdaterade.
- I januari uppdaterades *Internationell strategi för Finansinspektionen* med de viktigaste internationella policyfrågorna under kommande år: coronapandemin, hållbarhet, cyberrisker och penningtvätt.
- På Hr-området fattade generaldirektören beslut om revideringar i *Lönestrategin* och flera riktlinjer kopplade till arbetsplatsen samt *Rekryteringsprocessen*.

- En ny *It-strategi* för myndigheten beslutades också. Strategin gäller för hela myndigheten och ska tillämpas när it-leveranser och it-lösningar hanteras internt inom FI och i de fall då vi samarbetar med externa leverantörer eller nyttjar molntjänster. Syftet med strategin är att skapa en tydlighet och en samsyn kring allt från arbetssätt och styrning när vi levererar och upphandlar it-lösningar, till vilka målbilder myndigheten har vad gäller it-arkitektur och it-säkerhet.
- Som en del av åtgärdsplanen med anledning av internrevisionsrapporten om FI:s efterlevnad av EU:s dataskyddsförordning, beslutades i februari vissa revideringar av styrdokumentet *Riktlinjer för dataskydd* och även instruktionen för dataskyddsbudets ställning och uppgifter. Revideringarna rör i huvudsak rensning av personuppgifter samt hantering av intressekonflikter för dataskyddsbudet.
- *Regler och riktlinjer om jäv* samt *Regler och riktlinjer om bisyssla* har setts över med anledning av Riksrevisionens rapport "Finansinspektionens arbete för att motverka intressekonflikter", RiR 2020:18. Reviderade styrdokument beslutades i maj och bland annat har det förtydligats hur och när anmälan av jäv respektive bisyssla ska göras samt hur det ska dokumenteras.
- Under året har *Undersökningsprocessen* uppdaterats bland annat med ett förtydligande av den tillsynsansvariges roll. Mindre justeringar har också gjorts i *Tillståndprocessen*. Justeringarna avser bland annat användningen av förenklad delgivning. Flera delprocessbeskrivningar inom ramen för Tillståndprocessen har också upphävt och ersatts av interna rutiner/checklistor. Vidare beslutades i slutet av året några mindre justeringar i *Ingripandeprocessen*.
- I slutet av året beslutade generaldirektören om en helt ny myndighetsgemensam process för prioritering av FI:s projekt, *Portföljhanteringsprocessen*, som träder i kraft efter årsskiftet.
- Under rubriken "Jag i staten" har FI fortsatt att arbeta med att utveckla FI:s kultur och rollen som statstjänsteman. Det handlar bland annat om att känna till och följa lagar och att förebygga korruption. Bland annat har en digital workshop med dilemmaövningar för samtliga chefer genomförts. Vi har också haft fokusveckor på avdelningarna/i grupperna där FI:s grundläggande värderingar har lyfts fram och diskuterats. En ny e-utbildning om våra gemensamma värderingar har färdigställts och finns nu på FI:s intranät samt som en del i introduktionen för nyanställda. Obligatoriska e-utbildningar i allmän handling och diarieföring samt utlämnande av allmän handling har också tagits fram och lanserats.
- Under våren förstärktes registraturen för att hinna registrera det stora inflödet av ärenden som inte hunnits med i tid.
- Funktionen för regelefterlevnad genomförde under våren och hösten en uppföljning av öppna ärenden i diariet. I slutet av året genomfördes också en granskning av myndighetens dokumenthanteringsplaner.

Beslut om årsredovisningen

Vårt ställningstagande

Vi bedömer att den interna styrningen och kontrollen vid myndigheten har varit betryggande under den period som årsredovisningen avser.

Vi intygar att årsredovisningen ger en rättvisande bild av verksamhetens resultat samt av kostnader, intäkter och myndighetens ekonomiska ställning.

Årsredovisningen har fastställts genom styrelsens beslut den 22 februari 2022.

Sven-Erik Österberg
styrelseordförande

Maria Bredberg Pettersson
vice ordförande

Peter Englund
styrelseledamot

Astri Muren
styrelseledamot

Stefan Nyström
styrelseledamot

Mats Walberg
styrelseledamot

Charlotte Zackari
styrelseledamot

Erik Thedéen
generaldirektör